

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69,
tel. (+373 22) 26 60 02, fax: (+373 22) 26 61 00, web: www.ccrm.md, e-mail:
ccrm@ccrm.md

RAPORTUL
auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea
bugetului de stat pe anul 2022

I. OPINIE

Am auditat Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat, întocmit de Ministerul Finanțelor pentru exercițiul bugetar încheiat la 31 decembrie 2022, care cuprinde Formularele nr.1; nr.2; nr.3; nr.3.1; nr.3.2; nr.3.3; nr.3.4; nr.4; nr.5; nr.6; nr.6.1; nr.6.2; nr.7; nr.7.1; nr.7.1.1; nr.8; nr.9; nr.10; nr.11; nr.12; nr.13, nr.15 și nr.16, precum și descrierea narativă, cu excepția Formularului nr.14 „Raport privind executarea BPN”¹. În opinia noastră, Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022 oferă, sub toate aspectele semnificative, *o imagine corectă și fidelă privind executarea de casă*, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil².

II. BAZA PENTRU OPINIE

Am realizat misiunea de audit în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit³. Responsabilitățile noastre, potrivit standardelor respective, sunt expuse în secțiunea *Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare* din prezentul Raport. Suntem independenți față de entitatea auditată și am îndeplinit responsabilitățile de etică, conform cerințelor Codului etic al Curții de Conturi. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

III. PARAGRAF DE EVIDENȚIERE A UNOR ASPECTE

3.1. Atragem atenția asupra corectitudinii și veridicității datelor raportate de către autoritățile și instituțiile bugetare, care sunt subevaluate și/sau supraevaluate semnificativ, circumstanțe care evidențiază necesitatea dezvoltării/instituirii unui sistem adecvat de contabilitate și de raportare în sectorul bugetar în vederea emiterii Raportului Guvernului privind executarea BS într-un format îmbunătățit.

Prin Ordinul MF nr. 35 din 29.03.2023⁴ a fost modificat/completat Formularul nr. 9 „Raport privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare finanțate de la bugetul de stat la venituri, cheltuieli și active nefinanciare pe anul 2022”, prin includerea veniturilor și cheltuielilor atât executate, cât și a celor efective. *Componenta și formatul formulelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul 2022, în comparație cu anul 2021, se prezintă în Anexa nr. 1 la prezentul Raport de audit.*

Ministerul Finanțelor raportează cheltuielile și activele nefinanciare executate în sumă de 28 447,8 mil. lei, și cele efective – în sumă de 31 159,2 mil. lei. Anual Curtea de Conturi emite opinii modificate asupra rapoartelor financiare consolidate ale ministerelor, acestea fiind condiționate preponderent de aspectele legate de raportarea conturilor bilanțiere.

În cadrul prezentului audit a fost solicitată, de la misiunile de audit public extern în cadrul APC, prezentarea neregularităților/erorilor constatate. Astfel, potrivit datelor preliminare, erorile

¹ Componenta și denumirea completă a formulelor se prezintă în Anexa nr.1 la prezentul Raport de audit; acestea sunt plasate pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor.

² Art.31 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

⁴ Ordinul ministrului Finanțelor nr. 35 din 29.03.2023 „Cu privire la modificarea Ordinului nr. 44 din 12 februarie 2018 cu privire la structura, componenta și formatul formulelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat”.

constatate în misiunile de audit efectuate la ministere și totalizate de către echipa de audit, se rezumă la:

- subevaluarea unor grupe de conturi, în total cu 710,2 mil. lei, din care: 311 „Clădiri” cu suma de 121,3 mil. lei, 312 „Construcții speciale” – 12,5 mil. lei, 313 „Instalații de transmisie” – 251,8 mil. lei, 314 „Mașini și utilaje” – 0,2 mil. lei, 319 „Investiții capitale în active în curs de execuție” – 45,6 mil. lei, 391 „Uzura mijloacelor fixe” – 12,6 mil. lei, 338 „Accesorii de pat, îmbrăcăminte, încălțăminte” – 4,8 mil. lei, 371 „Terenuri” – 155,1 mil. lei, 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” – 41,5 mil. lei, 419 „Alte creanțe ale instituțiilor bugetare” – 7,1 mil. lei, 519 „Alte datorii ale instituțiilor bugetare” – 3,9 mil. lei, 822100 „Active luate în locațiune/arendă” – 26,0 mil. lei, 822210 „Valori în mărfuri și materiale primite în custodie” – 19,6 mil. lei, 822900 „Alte conturi extrabilanțiere” – 8,1 mil. lei;
- supraevaluarea unor grupe de conturi, în total cu 616,2 mil. lei, din care: 311 „Clădiri” – 84,6 mil. lei, 312 „Construcții speciale” – 29,9 mil. lei, 313 „Instalații de transmisie” – 0,1 mil. lei, 314 „Mașini și utilaje” – 235,0 mil. lei, 316 „Unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc” – 4,3 mil. lei, 319 „Investiții capitale în active în curs de execuție” – 29,2 mil. lei, 391 „Uzura mijloacelor fixe” – 6,7 mil. lei, 336 „Materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou” – 0,2 mil. lei, 339 „Alte materiale” – 1,1 mil. lei, 371 „Terenuri” – 221,9 mil. lei, 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” – 2,2 mil. lei.

Evidențiem o problemă semnificativă care ține de plenitudinea datelor privind raportarea la subcontul 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării”, din Formularul nr. 13 „Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2022”.

În acest aspect, auditul specifică că, din BS, în anul 2022 au fost transferate mijloace financiare pentru majorarea capitalului social în sumă totală de 6 306,0 mil. lei, din care, ASP a înregistrat majorarea capitalului social în sumă de 591,6 mil. lei pentru procurarea cotei-părți în capitalul social al „Arenei Naționale” SRL, în sumă de 69,6 mil. lei, precum și majorarea capitalului social al SA „Energocom” – în sumă de 522,0 mil. lei (8,3%). Totodată, auditul a constatat neînregistrarea majorării capitalului social la ASP, în anul 2022, de către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, cu suma de 153,4 mil. lei, și de SA „Energocom” – cu 5 561,0 mil. lei, ceea ce a condiționat neînregistrarea majorării capitalului la grupa de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” de către fondator (APP).

De asemenea, se evidențiază că APP, în calitate de fondator al Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, nu ține evidența și nu raportează valoarea drumurilor care sunt proprietate publică. Astfel, la data de 31.12.2022, valoarea de bilanț a drumurilor raportată de către Î.S. „ASD” constituia 20 464,37 mil. lei, circumstanțe ce indică o problemă cu impact major asupra plenitudinii raportării valorii proprietății statului, situația având impact asupra datelor din Formularul nr. 13. Concomitent, auditul menționează că, anual de la BS sunt alocate mijloace pentru sectorul de întreținere și construcție a drumurilor, care doar pentru anul 2022 au constituit suma de 1 655,1 mil. lei.

Auditul denotă că se menține problema privind înregistrarea de către autoritățile/instituțiile bugetare a unor creanțe la cheltuieli și active nefinanciare. Astfel, autoritățile/instituțiile bugetare au înregistrat creanțe în sumă totală de 1 237,0 mil. lei, inclusiv cu termen expirat – 14,7 mil. lei, și datorii – de 1 074,9 mil. lei, din care cu termenul de achitare expirat – 0,4 mil. lei. În aspect economic, creanțele revin: mijloacelor fixe – 543,8 mil. lei; prestațiilor sociale – 289,9 mil. lei; granturilor acordate – 129,3 mil. lei; subvențiilor – 93,8 mil. lei; stocurilor de materiale circulante – 68,1 mil. lei; bunurilor și serviciilor – 80,5 mil. lei etc.

De menționat că, în conformitate cu cadrul de raportare financiar aplicabil⁵, datele totalizate în Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2022 nu sunt parte a executării de casă a bugetului, iar devierile identificate nu au impact asupra opiniei de audit emise la componenta executarea de casă.

În acest context, auditul evidențiază importanța implementării măsurilor prioritare ale Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030⁶. Aceste priorități sunt necesare pentru alinierea/conformarea la normele comunitare, ca urmare a încheierii Acordului Consiliului Uniunii Europene din iunie 2022, prin care Republicii Moldova i s-a acordat statutul de țară candidată la Uniunea Europeană (UE).

De menționat că MF are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice⁷ și administrează bugetul de stat. Gestionarea mijloacelor BS se efectuează prin contul unic trezorerial, deschis în sistemul de evidență contabilă al BNM. Conform art.63 din Legea nr.181 din 25.07.2014, încasările și plățile BS se efectuează prin sistemul trezorerial conform metodei de casă. Datele privind indicii bugetari aprobați și precizați la venituri, cheltuieli și sursele de finanțare, executarea de casă a veniturilor și cheltuielilor sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indici se includ ca rezultat al consolidării datelor din rapoartele financiare prezentate de autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

Potrivit Acordului de Asociere RM – UE, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a implementa sistemul de control financiar public intern (CFPI) la nivel național, în conformitate cu metodologiile și standardele recunoscute la nivel internațional, precum și cu cele mai bune practici ale UE. Guvernul RM s-a angajat să realizeze aderarea la standardele înalte de responsabilitate și transparență în sectorul public.

În scopul punerii în aplicare a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020”, a fost aprobată Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2022⁸, fiind principalul instrument al MF pentru realizarea reformelor privind MFP.

⁵ Art.20 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

⁶ HG nr.71 din 22.02.2023 „Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030”.

⁷ HG nr.696 din 30.08.2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor”.

⁸ HG nr.573 din 06.08.2013 „Privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2022”.

Obiectivul general al Strategiei a fost de a asigura alocarea eficientă și eficace a resurselor financiare publice spre activități care să contribuie la creșterea economiei și dezvoltarea RM și să mențină gestiunea eficientă privind utilizarea fondurilor publice în toate domeniile și sectoarele administrației publice.

La componenta Strategiei „5.3. Executarea bugetului, contabilitatea și raportarea”, care se referă la domenii tematice privind executarea bugetului, managementul mijloacelor bănești, contabilitate bugetară și raportare, unele din principiile de bază stabilite constau în: elaborarea procedurilor naționale de contabilitate bine definite; aprobarea Planului de conturi unificat pentru planificarea, executarea și înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor bugetare; stabilirea caracterului cuprinzător și periodicității prezentării rapoartelor financiare, inclusiv raportarea angajamentelor.

Deși unul dintre elementele-cheie ale reformei managementului finanțelor publice a fost de a alinia evidența contabilă și raportarea financiară din sectorul bugetar la Standardele Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (IPSAS), iar această acțiune a fost inclusă și în Matricea politicilor de reformă, ca una din condițiile de îmbunătățire a controlului și raportării financiare, stabilite în baza Acordului de finanțare încheiat între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană, acest obiectiv ***nu a fost realizat***. Astfel, au fost elaborate 22 de proiecte de standarde cu sprijinul UE, aliniate la IPSAS, însă acestea nu au fost aprobate oficial, necesitând unele ajustări pentru a fi aliniate la particularitățile Republicii Moldova. Totodată, 8 standarde, precum și notele metodologice aferente pentru toate cele 30 de standarde încă urmează a fi elaborate.

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 24 din 30.05.2022 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021”, Ministerului Finanțelor i-a fost înaintată recomandarea privind examinarea oportunităților de dezvoltare continuă și durabilă, prin prisma elaborării noii strategii pe termen mediu în domeniul managementului finanțelor publice, inclusiv cu determinarea necesităților de implementare a sistemului de evidență pe bază de angajamente în sectorul public.

Ministerul Finanțelor, prin scrisoarea nr.05-10/21/379 din 17.03.2023, a comunicat că, în conformitate cu prevederile articolului 63 din Legea nr.181/2014, încasările bugetelor componente ale bugetului public național și plățile bugetului de stat și ale bugetelor locale se efectuează prin sistemul trezorerial conform metodei de casă, iar pentru implementarea acestei prevederi, Ministerul Finanțelor a aprobat cadrul normativ aferent⁹. Totodată, Ministerul a subliniat că își menține în continuare intenția de evidență prin metoda de casă a executării procesului bugetar, prin aprobarea Conceptului și Planului de acțiuni pentru elaborarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (SNCSPP) (Ordinul MF nr.159/2016). SNCSPP vor fi bazate pe metoda de angajamente

⁹ Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul MF nr.216/2015, în care se specifică că planul de conturi contabile în sistemul bugetar este integrat cu clasificția bugetară economică și se utilizează pentru evidența executării de casă a bugetului public național (metoda de casă), precum și pentru evidența contabilă a veniturilor și cheltuielilor efective ale autorităților/instituțiilor bugetare, a activelor financiare și nefinanciare, a datoriiilor și rezultatelor (metoda de angajamente) (pct.2.1) și Normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin sistemul trezorerial al MF, aprobate prin Ordinul MF nr.215/2015, care reglementează executarea de casă a încasărilor bugetelor componente ale bugetului public național și a plăților bugetului de stat și ale bugetelor locale, în baza clasificăției bugetare și a planului de conturi contabile.

modificată, cu excepția recunoașterii unor venituri și cheltuieli care se vor menține pe baza contabilității de casă, așa ca: (i) veniturile fiscale și vamale ale bugetului; (ii) contribuțiile de asigurări sociale de stat și primele de asigurări obligatorii de asistență medicală; (i) transferurile interbugetare. Concomitent, MF a relatat că, „prin prisma cadrului regulator enumerat, se demonstrează conformarea la dispozițiile legale și normative ce țin de modul de evidență contabilă a Bugetului Public Național. Suplimentar, se comunică că recunoașterea elementelor contabile respective în baza contabilității de casă este cea mai rațională modalitate de a măsura aceste operațiuni economice pe termen mediu.”

În urma încheierii Acordului Consiliului Uniunii Europene din iunie 2022, prin care Republicii Moldova i s-a acordat statutul de țară candidată la UE, relațiile dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană capătă o nouă anvergură. În calitate de țară candidată, Republica Moldova va trebui să îndeplinească treptat criteriile de aderare la UE. În acest sens, este necesar de a depune eforturi susținute pentru a progresa pe calea aderării la UE și, în special, este necesar de a implementa plenar o guvernanță sănătoasă a finanțelor publice, precum și de a aplica o cooperare mult mai strânsă, inclusiv pe segmentul finanțelor publice.

Prin Hotărârea Guvernului nr.71 din 22.02.2023 a fost aprobată Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030, care are ca scop sporirea eficienței, performanței și transparenței finanțelor publice.

Strategia, aprobată în anul 2023, vizează o serie de îmbunătățiri ale managementului finanțelor publice, servind ca suport pentru implementarea obiectivelor și a direcțiilor de politici din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND), aprobată prin Legea nr. 315/2022.

Astfel, un obiectiv specific constă în **instituirea unui sistem adecvat de contabilitate și de raportare în sectorul bugetar, cu stabilirea direcțiilor prioritare pe termen lung**, pentru care au fost determinate mai multe activități, după cum urmează: (1) dezvoltarea și consolidarea capacităților Sistemului trezorerial de evidență a cheltuielilor conform angajamentelor asumate în bază de contracte, precum și în baza facturilor fiscale; (2) dezvoltarea continuă a Sistemului informațional integrat al finanțelor publice și oferirea rapoartelor în regim online; (3) includerea în rapoartele privind executarea bugetelor a informației privind angajamentele; (4) emiterea rapoartelor privind executarea bugetului în cel mult 15 zile; (5) perfecționarea cadrului normativ și celui metodologic privind raportarea pentru instituțiile/autoritățile bugetare; (6) modificarea cadrului normativ în partea ce ține de termenul de prezentare a rapoartelor bugetare; (7) elaborarea standardelor de contabilitate în sectorul public bazate pe standardele internaționale IPSAS (International Public Sector Accounting Standards).

Rapoartele bugetare generează informații care ajută un guvern să îmbunătățească atât gestiunea veniturilor, cât și furnizarea de servicii publice în beneficiul cetățenilor săi. Este important să existe o înțelegere comună a ceea ce se așteaptă să se realizeze prin implementarea obiectivelor, măsurilor incluse în Strategia de management al finanțelor publice 2023-2030. Printre rațiunile Strategiei se numără, printre altele, următoarele: oferirea unei imagini mai cuprinzătoare a performanței

financiare a guvernului și a costului total al activităților guvernamentale; sprijinirea factorilor de decizie politică și a altor părți interesate să acorde o mai mare atenție achiziției, cedării și gestionării activelor, pasivelor și pasivelor contingente ale guvernului; **oferirea unei imagini mai complete a poziției financiare a sectorului public în ansamblul său; îmbunătățirea comparabilității, fiabilității și integrității datelor financiare ale guvernului;** îmbunătățirea proceselor de luare a deciziilor și susținerea transformării practicilor de gestionare a sectorului public.

Concluzionăm că, pentru dezvăluirea informațiilor referitor la oferirea unei imagini mai complete a poziției financiare a sectorului public în ansamblul său, este necesară dezvoltarea continuă a cadrului normativ privind planificarea, executarea și raportarea bugetului.

3.2. Atragem atenția la lipsa cadrului operațional și a unui control eficient privind monitorizarea implementării proiectelor finanțate din surse externe, condiții care creează premise de creștere a costurilor și de nerespectare a termenelor aprobate.

Conform art.28 alin.(1) lit. c) din Legea nr.181/2014, veniturile bugetare se formează inclusiv din granturile pentru susținerea bugetului și granturile pentru proiectele finanțate din surse externe. Astfel, inițial, veniturile aprobate din granturi au însumat 1 317,9 mil. lei, fiind precizate în sumă de 4 626,3 mil. lei, din care granturi pentru susținerea/suportul BS – 3 855,3 mil. lei, și granturi pentru proiecte finanțate din surse externe – 771,0 mil. lei. Auditul a constatat că MF a introdus date eronate în Nota informativă la proiectul de lege privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022¹⁰, indicând la soldul de mijloace bănești la componenta proiecte finanțate din surse externe suma de 1 314,1 mil. lei, sau cu 1,8 mil. lei mai mult decât a fost raportat în anul precedent de către MF.

La situația din 31.12.2022, veniturile executate din granturi au constituit 4 306,3 mil. lei (93,1%), din care: granturile pentru susținerea bugetului de stat – 3 784,9 mil. lei (98,2%), și granturile pentru proiecte finanțate din surse externe – 521,4 mil. lei (67,6%). *Informații privind executarea încasărilor din granturi pe anul 2022 se prezintă în Tabelul nr.1.*

Tabelul nr.1

Informații privind executarea încasărilor din granturi pe anul 2022

(mii lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Executat în anul precedent	Executat față de anul precedent
				(+/-)	(%)		
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3	7	8=4-7
GRANTURI PRIMITE, inclusiv:	1.317.917,8	4.626.297,1	4.306.314,0	-319 983,1	93,1%	2.290.623,0	2.015.691,0
Pentru susținerea BS	440.000,0	3.855.311,4	3.784.935,1	-70.376,3	98,2%	2.013.447,6	1.771.487,5
Pentru proiecte finanțate din surse externe	877.917,8	770.985,7	521.378,9	-249.606,8	67,6%	277.175,5	244.203,4

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind sinteza proiectelor finanțate din surse externe, incluse în bugetul de stat la situația din 31.12.2022 (Formularul-FE-014).

¹⁰ Nota informativă la Proiectul legii privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205/2021 din data de 15.04.2022.

Se relevă că veniturile din granturile externe înregistrează, față de anul precedent, o sporire majoră cu 2 015,7 mil. lei, datorită mijloacelor primite de la donatorii externi pentru atenuarea impactului multiplelor crize cu care s-a confruntat RM (criza refugiaților, criza energetică). Totodată, un factor care a influențat nivelul de executare a veniturilor din granturi pentru proiectele finanțate din surse externe a fost cauzat de fluctuația cursului de schimb valutar (curs euro – 20,20 lei planificat, față de 19,90 lei efectiv).

În anul 2022 au fost încasate granturi pentru suport bugetar în sumă de 3 784,9 mil. lei, care în aspectul valorii au fost efectuate de către: Comisia Europeană (1 763,7 mil. lei), BIRD (1 015,9 mil. lei), Guvernul Germaniei (805,4 mil. lei) și Guvernul României (199,9 mil. lei). La data de 30.12.2022 au fost debursate mijloacele financiare de la BIRD din Fondul fiduciar multi-donator, contribuția SUA și Norvegiei (838,3 mil. lei). Suplimentar, pentru suportul/susținerea bugetului de stat au fost acordate împrumuturi în sumă de 8 966,6 mil. lei. Astfel, suma totală a mijloacelor externe (granturi și împrumuturi) pentru suportul bugetar a constituit 12 751,6 mil. lei.

În anul 2022, granturile primite de la 26 de donatori pentru proiectele finanțate din surse externe au însumat 521,4 mil. lei. Cei mai semnificativi donatori sunt: Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei (165,7 mil. lei), Comisia Europeană (117,3 mil. lei), Fondul pentru copii al Națiunilor Unite (111,2 mil. lei), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (55,3 mil. lei), ceea ce constituie 86,2% din suma totală (521,4 mil. lei), iar pentru 19,0 mil. lei nu au fost atribuite coduri privind originea sursei de venituri. *Informații privind executarea granturilor pe donatori se prezintă în Anexa nr.2 la prezentul Raport de audit.*

Din suma totală de granturi primite pentru proiectele finanțate din surse externe, au beneficiat în majoritatea: MS – 186,06 mil. lei, MMPS – 128,3 mil. lei, MAI – 82,0 mil. lei, și MIDR – 74,08 mil. lei, ceea ce constituie 90,2% din suma totală (521,4 mil. lei), și alte 15 instituții bugetare – 51,0 mil. lei.

Analiza auditului privind nivelul de valorificare a resurselor externe acumulate de către instituțiile/autoritățile bugetare, care în anul 2022 au constituit suma totală de 8 027,0 mil. lei, inclusiv soldul inițial rămas la dispoziția acestora pentru utilizare din anul precedent¹¹, evidențiază nivelul foarte scăzut de executare a cheltuielilor din mijloacele disponibile în conturile beneficiarilor provenite din sursele externe, **de doar 38,3%**, sau 3 074,9 mil. lei. În același timp, limitele alocațiilor aprobate pentru implementarea proiectelor finanțate din surse externe (granturi și împrumuturi) în sumă de 5 433,2 mil. lei, ulterior precizate în sumă de 5 043,5 mil. lei, au fost executate la nivel de 61,0% (3 074,9 mil. lei).

Potrivit motivației MF, granturile pentru proiectele finanțate din surse externe nu au fost debursate în volumul planificat din cauza nerespectării clauzelor contractuale, neplanificării corecte a debursărilor de granturi de către ministerele de profil, precum și din cauza incapacității de implementare a proiectelor.

¹¹ Soldul inițial 1 312,3 mil. lei, alte venituri/transferuri – 95,4 mil. lei, granturi – 521,4 mil. lei, și împrumuturi externe – 6 092,0 mil. lei.

Un alt factor care a influențat nivelul de executare a proiectelor a fost și capacitatea slabă de absorbție a asistenței externe de către autorități. La solicitarea echipei de audit a explicațiilor privind cauzele acestei situații, au fost invocate crizele actuale, deficitul forței de muncă, lipsa de specialiști în domeniile vizate, tergiversarea procedurilor de achiziții etc.

Auditul relevă că, din totalul cheltuielilor executate (3 074,9 mil. lei) în anul 2022, ponderea majoră o constituie cheltuielile pentru investiții capitale – 2 062,2 mil. lei, sau 67,1%, alte cheltuieli – 360,0 mil. lei, sau 11,7%, bunuri și servicii – 166,4 mil. lei, sau 5,4% etc. Din totalul investițiilor executate (2 062,2 mil. lei), ponderea majoră o constituie cheltuielile executate în cadrul Proiectului „Susținerea Programului în sectorul drumurilor” – 1 676,5 mil. lei, sau 81,3%.

Astfel, din totalul cheltuielilor executate (3 074,9 mil. lei), au fost executate cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice/remunerarea muncii temporare/sporurile acordate angajaților pentru participarea în proiecte de dezvoltare finanțate din surse externe – 94,4 mil. lei, sau 2,8%, din care sporurile au constituit 8,6 mil. lei, sau 0,3%. De menționat că, la unele APC, ponderea majoră a cheltuielilor în anul 2022 o constituie cheltuielile pentru remunerarea muncii, acestea fiind la: AȘM – 82,4%, MM – 74,3%, MJ – 57,4%, CEC – 48,1%, ME – 46,5%.

Conform art.70 alin.(2) din Legea nr.181/2014, la data încheierii anului bugetar, alocațiile bugetare nevalorificate, precum și soldurile de mijloace bănești din conturile trezoreriale ale autorităților/instituțiilor bugetare se închid, cu excepția soldurilor proiectelor finanțate din surse externe. Astfel, la finele anului 2022 *au fost înregistrate solduri de mijloace bănești în sumă de 966,3 mil. lei la conturile instituțiilor/autorităților bugetare*, care sunt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor. Comparativ cu anul precedent, soldul mijloacelor bănești este în scădere cu 346,0 mil. lei, dar rămâne semnificativ. Cele mai mari solduri de mijloace bănești la sfârșitul anului 2022 se înregistrează la: MIDR (316,7 mil. lei), MAIA (266,1 mil. lei), MS (210,5 mil. lei) etc. *Informații privind executarea mijloacelor financiare din proiecte finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi) în anul 2022 se prezintă în Anexa nr.3 la prezentul Raport de audit.*

Auditul relevă că, în anul 2022, la închiderea proiectelor au fost restituite donatorilor solduri de mijloace bănești neutilizate în sumă de 13,2 mil. lei și transferate la BS – în sumă de 2,8 mil. lei. Totodată, la unele proiecte finalizate se înregistrează solduri de mijloace financiare care urmează a fi transferate în BS sau donatorului.

Auditul a atestat activități vulnerabile la gestionarea fondurilor externe ale unui proiect finalizat. Astfel, la *Proiectul (70106) „Energie și Biomasa”, gestionat de către MIDR*, se înregistrează cazuri când unii beneficiari ai programului nu și-au onorat obligațiunile contractuale, iar Agenția pentru Eficiență Energetică a înaintat acțiuni în instanța de judecată privind recuperarea mijloacelor financiare. Ca urmare a proceselor de judecată, au fost rambursate mijloace în sumă de 1,3 mil. lei, care vor fi transferate donatorului.

Potrivit prevederilor HG nr.377 din 25.04.2018¹², MF a preluat în anul 2018 de la Cancelaria de Stat atribuțiile de coordonare a asistenței externe, fiind desemnat drept autoritate națională de coordonare a asistenței externe, responsabilă de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe și îndeplinirea rolului de punct unic de contact/control în relația cu partenerii externi de dezvoltare și autoritățile publice privind propunerile de proiecte/programe de asistență externă. MF a afirmat¹³ că „*Cancelaria de Stat, contrar prevederilor HG menționate, nu a transmis materialele aferente asistenței externe, fiind transmise doar drepturile de posesor asupra Platformei pentru gestionarea asistenței externe (AMP) care conținea date incomplete și neactualizate pe majoritatea proiectelor/programelor*”.

Ca urmare a examinărilor de audit prin prisma atribuțiilor regulamentare ale MF¹⁴, s-au constatat următoarele:

- MF a elaborat un proiect al Ghidului operațional privind coordonarea și managementul asistenței externe, însă acesta până în prezent nu este aprobat. Situația este motivată de MF prin instabilitatea politică între anii 2018-2021, suprapunerile de atribuții și neclaritățile aferente procesului¹⁵;
- în anul 2022, MF nu a recepționat rapoartele privind progresul în implementarea proiectelor de asistență externă și nici nu a solicitat rapoartele intermediare pe o perioadă determinată conform atribuțiilor, iar la implementarea unor proiecte nu a fost evaluată eficiența, eficacitatea, impactul și durabilitatea acestora;
- MF nu deține o informație cumulativă cu privire la debursarea granturilor conform Acordurilor de grant încheiate, ca urmare nefiind monitorizată rata de absorbție de către autoritățile/instituțiile care implementează proiecte/programe de asistență externă din granturi. Astfel, la solicitarea echipei de audit, deși MF a remis o scrisoare de solicitare către instituții pentru a fi prezentate informații cu referire la ratele de absorbție a granturilor, aceasta nu a fost verificată, analizată și consolidată de către MF, condiție în care nu a fost asigurată nici conducerea MF cu informații pertinente și comprehensive privind situația reală;
- neconlucrarea cu unele APC responsabile de politicile sectoriale, alte autorități publice, beneficiari, comunitatea donatorilor/creditorilor pentru soluționarea eventualelor probleme apărute în procesul de absorbție a asistenței externe la nivel național;
- neanalizarea de către ministerele de ramură a impactului rezultatelor proiectelor/programelor de asistență externă asupra obiectivelor generale de dezvoltare a sectorului și/sau strategiilor naționale, în cadrul sectorului patronat.

Ca urmare a evaluării sistemului de controlul intern managerial, în opinia auditului, una din cauzele neexecutării atribuțiilor MF la compartimentul respectiv este că unele atribuții stabilite prin HG nr.377/2018 nu se regăsesc expres în Regulamentele subdiviziunilor interne ale MF și în procesele operaționale descrise. Astfel, nu au fost repartizate responsabilitățile/atribuțiile de bază pe domeniul

¹² HG nr.377 din 25.04.2018 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe”.

¹³ Scrisoarea MF nr. 05-16/08 din 10.03.2023 la solicitarea echipei de audit nr. 27 din 27.02.2023.

¹⁴ HG nr.377 din 25.04.2018 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe”.

¹⁵ Scrisoarea MF nr. 05-16/08 din 10.03.2023 la solicitarea echipei de audit nr. 27 din 27.02.2023.

respectiv de competență. Drept urmare a examinării și comunicării în cadrul auditului, conducerea MF a dispus efectuarea unei misiuni de audit intern ad-hoc¹⁶ cu obiectivul general „Evaluarea procesului de evidență, monitorizare și implementare a proiectelor de asistență externă și a programelor de suport bugetar”.

În anul 2022 instituțiilor nefinanciare și financiare le-au fost acordate împrumuturi recreditate din contul împrumuturilor externe (proiecte implementate de MIDR și MAIA), în sumă totală de 3 977,3 mil. lei, din care: instituțiilor nefinanciare – 3 599,9 mil. lei, și instituțiilor financiare – 377,4 mil. lei.

Totodată, datele din Bilanțul contabil privind executarea BS pe anul 2022, la situația din 31.12.2022, înregistrează: (i) creanțe ale instituțiilor nefinanciare¹⁷ pentru împrumuturile recreditate din surse externe, în sumă totală de 5 941,4 mil. lei, inclusiv împrumuturile recreditate acordate de MF în sumă de 5 854,9 mil. lei și de 86,5 mil. lei – de către Fondul de Dezvoltare Durabilă din contul grantului acordat în baza Acordului între Republica Moldova și Statele Unite ale Americii, (ii) creanțe ale instituțiilor financiare pentru împrumuturile recreditate din surse externe în sumă de 5 082,4 mil. lei.

Conform datelor bilanțiere, comparativ cu soldul de la începutul anului, creanțele instituțiilor nefinanciare pentru împrumuturile recreditate din surse externe s-au majorat cu 3 594,6 mil. lei, iar conform explicației MF, soldul creanței aferente împrumuturilor menționate constituie la Org 1 „Acțiuni generale” suma de 3 648,8 mil. lei, fiind micșorat cu 54,2 mil. lei în urma corectării soldului de la început de an la MIDR.

În aceste circumstanțe, auditul public extern consideră oportun ca MF să-și dezvolte și/sau să instituie suplimentar activități de control intern, în vederea asigurării identității datelor și raportării lor în conturile extrabilanțiere¹⁸.

3.3. Atragem atenția că rămâne problematică situația privind planificarea și valorificarea mijloacelor alocate din bugetul de stat pentru proiectele investiționale, preponderent cheltuielile executate fiind rezumate doar la dezvoltarea drumurilor, care în aspectul programelor constituie 84,2%.

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022¹⁹ au fost aprobate inițial alocații destinate investițiilor capitale în volum de 2 662,8 mil. lei pentru executarea a 78 de proiecte de investiții. Ca urmare a modificărilor operate²⁰, suma precizată constituie 3 181,6 mil. lei, sau cu 518,8 mil. lei mai mult, fiind majorat și numărul proiectelor, de la 78 la 81. Astfel, au fost executate alocații în sumă de 2 241,0 mil. lei, ceea ce constituie 70,4% din volumul precizat și 84,2% din volumul aprobat inițial.

Auditul atestă o diminuare continuă a nivelului de executare a investițiilor capitale, cu 3,4 p.p. față de nivelul de executare în anul 2021 și cu 24,9 p.p. față de nivelul de executare în anul 2020. *Sinteza executării alocațiilor aprobate prin Legea bugetară anuală destinate investițiilor capitale pe surse de*

¹⁶ Ordinul MF nr. 36 din 29.03.2023 „Cu privire la efectuarea misiunii de audit intern ad-hoc”.

¹⁷ Creanțe ale instituțiilor nefinanciare, inclusiv întreprinderi municipale, aferente creditelor, dobânzilor, comisioanelor și altor plăți privind împrumuturile recreditate din surse externe acordate în baza garanției. Cod ECO 811320.

¹⁸ Formularul nr. 13 Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul 2022

¹⁹ Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205 din 06.12.2021.

²⁰ Legea nr.112 din 05.05.2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021; Legea nr.156 din 09.06.2022 pentru modificarea unor acte normative; Legea nr.260 din 08.09.2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021.

finanțare pentru anul 2022, față de anii 2020 și 2021, se prezintă în Anexa nr.4 la prezentul Raport de audit.

Potrivit cadrului normativ²¹, responsabil de examinarea și confirmarea eligibilității proiectelor, precum și de monitorizarea generală a acestora este Grupul de lucru pentru investiții capitale publice. Examinările auditului au stabilit că grupul de lucru nu a fost instituit nici în anul 2022, fapt constatat și în rapoartele de audit ale Curții de Conturi privind executarea BS pentru anii 2015-2021. Astfel, contrar prevederilor actelor normative²², proiectele de investiții capitale au fost incluse în proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022, la decizia MF. Se menționează că cadrul normativ a fost modificat²³ pe parcursul anului 2022.

O altă problemă constatată este menținerea frecvenței de includere și excludere concomitentă din buget pe parcursul anului a unor proiecte investiționale, fapt ce denotă necesitatea unei coerențe stricte la etapa de includere a proiectelor de investiții capitale în strategiile sectoriale, asigurând corelarea cu procesul bugetar.

Astfel, în anul 2022 au fost anulate alocații în sumă totală de 238,6 mil. lei pentru 9 proiecte, din care: *Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău”* – 122,7 mil. lei, fiind inițiat din anul 2014, *Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova”* – 81,0 mil. lei, proiect inițiat din anul 2022, *Construcția complexului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Belarus, orașul Minsk* – 10,0 mil. lei, proiect inițiat din anul 2012, *Construcția sediilor Judecătoriei Hâncești, Edineț, Orhei* – 8,6 mil. lei, proiect din anul 2019, *Construcția blocurilor sanitare la 23 de posturi vamale* – 4,0 mil. lei, proiect inițiat din anul 2018 etc.

Concomitent, ca urmare a modificărilor la Legea bugetară anuală, au fost incluse alte 12 proiecte în sumă de 30,1 mil. lei, din care au fost executate 10,8 mil. lei, sau la nivel de 35,7%. Astfel, din 12 proiecte, 7 au fost lansate în anul 2022 cu finanțare din resurse generale (20,0 mil. lei), fiind executate cheltuieli în sumă totală de doar 4,9 mil. lei, sau la nivel de 24,5%. Ponderea majoră a cheltuielilor a revenit pentru „reconstrucția Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r-nul Orhei” (3,5 mil. lei), iar alocațiile în sumă de 10,1 mil. lei pentru 2 proiecte²⁴ nu au fost executate.

Auditul a constatat că alocațiile (3,5 mil. lei) pentru Proiectul „Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului, str. Sfatul Țării, nr.16, mun. Chișinău”²⁵, în anul 2022, au fost executate în sumă de 0,1 mil. lei. Nivel redus de executare, de doar 4,1%, a fost determinat de faptul că beneficiarul proiectului a solicitat ca mijloacele din BS să fie transferate integral în avans pe contul bancar al unei organizații internaționale (PNUD), din care 5% pentru elaborarea documentației de proiect și deviz. De menționat

²¹ Pct.2 din Regulamentul cu privire la activitatea Grupului de lucru pentru investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.

²² Pct.8 alin.2) lit.d) din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.1029 din 19.12.2013 „Cu privire la investițiile capitale publice”.

²³ HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”.

²⁴ Construcția anexei la blocul nr.1 al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, str. Vladimir Korolenko nr. 2, mun. Chișinău – 9,9 mil. lei, Crearea Sistemului informațional al Serviciului Vamal „Managementul riscurilor” – 0,2 mil. lei.

²⁵ Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului, str. Sfatul Țării, nr.16, mun. Chișinău (costul Proiectului – 23,5 mil. lei).

că MF a respectat prevederile cadrului normativ²⁶, ce interzic încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans), nefiind alocate mijloacele în limitele aprobate. Totodată, în anul 2022 din BS au fost transferate mijloace financiare la PNUD în sumă totală de 2,5 mil. lei de către MEC.

În aspectul clasificăției programelor, se relevă că cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor executate la investițiile capitale s-a înregistrat pentru programul „Dezvoltarea drumurilor”, constituind 89,2%, urmat de programul „Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății” – 2,3%, programul „Administrarea veniturilor publice” – 1,7%, și programul „Sistemul penitenciar” – 1,1% etc. *Analiza investițiilor capitale executate pe programe în anul 2022 și a nivelului de executare a acestora se prezintă în Anexa nr.5 la prezentul Raport de audit.*

În aspectul surselor de finanțare, auditul a constatat că, din alocațiile aprobate (2 349,7 mil. lei) pentru proiectele cu finanțare/cofinanțare din surse externe, precizate în sumă de 2 885,4 mil. lei, au fost executate 2 062,2 mil. lei, sau la nivel de 71,5%. Se relevă că, din totalul investițiilor executate (2 062,2 mil. lei), ponderea majoră revine cheltuielilor executate în cadrul *Proiectului „Susținerea Programului în sectorul drumurilor”* – de 81,3%, sau 1 676,5 mil. lei, și cheltuielilor executate în cadrul *Proiectului „Reabilitarea drumurilor locale”* – de 15,6%, sau 321,9 mil. lei. *Analiza nivelului de executare a investițiilor capitale pe proiecte în anul 2022 se prezintă în Anexa nr.6 la prezentul Raport de audit.*

Auditul evidențiază că, până în prezent, instrucțiunile și normele privind managementul proiectelor de investiții capitale²⁷ nu au fost aduse în concordanță cu normele noi aprobate prin HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”. MF a menționat că a demarat lucrările de elaborare a proiectului Instrucțiunii, având suportul experților UE, iar versiunea nouă a SI este în proces de testare. Astfel, prevederile HG nr.684/2022 urmau a fi aplicate pentru proiectele incluse spre finanțare în perioadele imediat următoare.

Auditul relevă că, prin normele noi aprobate cu privire la investițiile capitale²⁸, au fost excluse normele privind majorarea de la an la an a costului total estimat al unui proiect de investiții capitale (15%), problemă evidențiată în auditurile precedente²⁹. Astfel, responsabilitățile privind examinarea și confirmarea eligibilității proiectelor noi de investiții capitale revin MF³⁰, iar ajustarea valorii contractelor încheiate periodic se va efectua de către APC cu prezentarea propunerilor de buget la costul ajustat al proiectului. Totodată, selectarea proiectelor noi pentru a fi incluse în proiectul legii bugetului de stat se va efectua de către Comitetul interministerial pentru planificarea strategică³¹.

²⁶ Art.66 alin.(5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

²⁷ Instrucțiunea privind managementul proiectelor de investiții capitale, aprobată prin Ordinul MF nr.185 din 03.11.2015 și Ordinul MF nr. 209 din 24.12.2015 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului”.

²⁸ HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice”.

²⁹ Rapoartele de audit ale Curții de Conturi asupra Raportului Guvernului privind executarea BS pentru anii 2019-2021.

³⁰ Pct.7 și pct.13 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.684 din 29.09.2022.

³¹ Pct.30 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.684 din 29.09.2022.

3.4. Atragem atenția la creșterea continuă a necesarului de mijloace bugetare pentru Programul de stat „Prima casă” peste limita celor aprobate inițial în buget, ceea ce a condiționat alocarea suplimentară de mijloace din fondul de rezervă al Guvernului, deși acoperirea lor nu întrunește toate criteriile de eligibilitate pentru finanțare din această sursă.

Examinările auditului au stabilit că soldul garanțiilor de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casa”, la situația din 31.12.2022, constituie 1 833,6 mil. lei, din care creditele noi acordate sub garanția statului în anul 2022 constituie 170,3 mil. lei. În aceeași perioadă, beneficiarii Programului au rambursat credite garantate în sumă de 171,2 mil. lei. *Informații detaliate privind soldul garanțiilor de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă”, la situația din 31.12.2022, se prezintă în Tabelul nr.2.*

Tabelul nr. 2

**Soldul garanțiilor de stat acordate în cadrul Programului de stat „Prima casa”,
la situația din 31.12.2022**

(mil. lei)

Denumirea creditorului	Soldul creditelor garantate de stat la situația din 31.12.2021	Creditele acordate sub garanția statului în anul 2022	Creditele garantate de stat achitate în anul 2022	Soldul creditelor garantate de stat la situația din 31.12.2022
BC MAIB S.A.	461,2	100,7	46,7	515,2
BC MOLDINDCONBANK S.A.	667,7	21,1	58,3	630,5
BC VICTORIABANK S.A.	376,6	33,0	39,2	370,4
OTP Bank S.A.	250,6	3,3	21,5	232,5
BC EXIMBANK S.A.	75,5	6,3	5,3	76,5
BC ENERGBANK S.A.	2,8	6,0	0,4	8,4
TOTAL	1.834,5	170,3	171,2	1.833,6

Sursa. Informații prezentate de MF.

În cadrul Programului de stat „Prima casă”, statul compensează parțial soldul creditului (suma principală). Transferul compensației bănești se efectuează lunar de către MF, direct la contul utilizat de către beneficiar la instituția creditară pentru decontările aferente creditului ipotecar.

Astfel, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022 au fost prevăzute inițial, pentru **Programul de stat „Prima Casă”**, alocații în sumă de 89,7 mil. lei, din care 10,0 mil. lei – pentru onorarea garanțiilor de stat. Ulterior, prin modificarea legii bugetare anuale³², a fost majorată finanțarea cu 23,0 mil. lei (112,7 mil. lei), din care pentru onorarea garanțiilor de stat – 10,0 mil. lei.

Cauza majorării finanțării, potrivit explicațiilor MF, este creșterea continuă a numărului solicitanților de compensații, iar alocațiile aprobate au fost insuficiente pentru a acoperi în continuare compensațiile beneficiarilor deja existenți în programele de compensare, precum și se creau prerogative de a stopa desfășurarea programelor de compensare³³.

³² Legea nr. 260 din 08.09.2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022.

³³ Scrisoarea MF nr. 05-16/19 din 12.05.2023 la solicitarea echipei de audit nr. 43 din 20.04.2023.

Conform informațiilor prezentate de către MF, din 2 757 de cereri depuse în anul 2022, au fost acceptate 1 732 de cereri. *Sinteza repartizării alocațiilor aprobate pentru Programul „Prima casă” pentru compensații bănești, pe categorii de beneficiari în anul 2022, se prezintă în Tabelul nr. 3.*

Tabelul nr. 3

Sinteza repartizării alocațiilor aprobate pentru Programul „Prima casă” pentru compensații bănești, pe categorii de beneficiari în anul 2022

Programul	Cadrul legal	Numărul de cereri depuse	Numărul de beneficiari acceptați	Numărul de cereri refuzate	Suma compensațiilor acordate în anul 2022 pentru toți beneficiarii (mil. lei)
Prima casă 2	HG nr.567/2018	657	378	279	14,1
Prima casă 3	HG nr. 797/2018	1235	875	360	53,1
Prima casă 4	HG nr.253/2019	851	477	374	12,0
Prima casă 5	Legea nr.293/2017	14	2	12	0,01
Compensații pentru majorarea ratei dobânzii la creditele parțial garantate de stat	HG nr.564/2022				38,0
Total		2757	1732	1025	117,2

Sursa: Informații sistematizate de echipa de audit din datele prezentate de către MF și datele din sistemul informațional trezoreria.

Guvernul a aprobat HG nr.564 din 27.07.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a compensațiilor pentru compensarea majorării ratei dobânzii la creditele parțial garantate de stat, acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă”³⁴, deoarece BNM a majorat indicatorul de referință cu 5,35 puncte procentuale³⁵.

Prin Decizia CSE nr. 30 din 13 iulie 2022 s-a decis plafonarea creșterii maxime a ratei dobânzii anuale pe perioada 1 iulie 2022 - 31 decembrie 2022 la o valoare ce nu va depăși 11,37%, care ulterior a fost inclusă în Legea nr.293/2017.

Astfel, Guvernul a decis compensarea din fondul de rezervă, de până la 50% din majorarea de dobândă pentru perioada 1 iulie - 31 decembrie 2022, fiind alocate prin Hotărârea de Guvern nr.565 din 27.07.2022³⁶ mijloace financiare în sumă de 42,0 mil. lei.

În anul 2022, cheltuielile totale din bugetul de stat și din fondul de rezervă al Guvernului pentru Programul de stat „Prima casă” au fost executate în sumă de 117,2 mil. lei, ceea ce este de 2,3 ori mai mult față de anul precedent (51,4 mil. lei).

Conform pct.5 din HG nr.862 din 18.12.2015, fondul de rezervă este destinat pentru finanțarea cheltuielilor bugetare care întrunesc concomitent următoarele criterii de eligibilitate: a) comportă caracter de urgență; b) survin pe parcursul anului și nu au putut fi cunoscute pentru a fi prevăzute în bugetul aprobat; c) nu există rezerve în bugetele aprobate pentru autoritățile publice. Auditul atestă

³⁴ În temeiul art.7 alin. (5) din Legea nr.293 din 21.12.2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”.

³⁵ <https://mf.gov.md/ro/content/proiectul-hg-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-modul-de-acordare-compensa%C8%9Bilor-0>

³⁶ HG nr.565 din 27.07.2022 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare”.

o creștere semnificativă a necesităților de alocații suplimentare, inclusiv din fondul de rezervă al Guvernului (cu 18,4 mil. lei față de anul 2021).

Beneficiarii Programului sunt persoane fizice care doresc să-și procure o locuință prin creditare. Creditorul este banca finanțatoare, iar garantul este Ministerul Finanțelor, care a mandatat Instituția Publică „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului” (în continuare – IP ODA) să emită garanții în numele și din contul statului, în favoarea băncilor care acordă credite persoanelor fizice pentru achiziția unei locuințe în cadrul Programului, în limitele plafoanelor aprobate anual pentru acest scop.

Auditul a constatat devieri între datele raportate de către ME³⁷ la MF și datele prezentate de către MF echipei de audit cu privire la Programul de stat „Prima casă”. Astfel, se atestă devieri la suma creditelor acordate, fiind cu 5,7 mil. lei mai mult față de datele raportate de către IP ODA, instituție subordonată ME.

Potrivit motivației MF, devierea de 5,7 mil. lei este condiționată de emiterea garanțiilor de către ODA și acordarea împrumuturilor respective de către bănci în diferite perioade de raportare (de ex., garanția a fost emisă pe data de 31.12.2021, iar împrumutul garantat a fost acordat pe data de 03.01.2022)³⁸.

La situația din 31 decembrie 2022, soldul creditelor garantate acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” constituia 1 833,6 mil. lei, sau cu 0,9 mil. lei mai puțin comparativ cu situația de la începutul anului 2022. Auditul menționează că, în anul 2022 au fost activate 2 garanții de stat, în sumă totală de 0,5 mil. lei.

IV. ASPECTE-CHEIE DE AUDIT

Aspectele-cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul de gestiune încheiat la 31 decembrie 2022. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului Raportului în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestuia, și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte.

4.1. Mecanismele de evidență, monitorizare și raportare a obligațiilor față de BS, inclusiv la amenzi și sancțiuni, nu permit evaluarea totalității valorii obligațiilor, iar valoarea raportată a creanțelor contribuabililor (2 377,7 mil. lei) nu corespunde realității calculate și restante, fiind diminuată semnificativ.

La recomandările Curții de Conturi, MF a modificat la data de 19.12.2022 Ordinul MF nr.215/2015, cu reglementarea formatului și periodicității de prezentare a informațiilor privind restanțele la plățile pe care le administrează administratorii de venit. Astfel, potrivit cadrului normativ³⁹, administratorii de venit prezintă MF informații privind restanțele la plățile pe care le administrează, lunar, către data de

³⁷ Raportul narativ despre executarea bugetului Ministerul Economiei la 31.12.2022.

³⁸ Scrisoarea MF nr. 05-16/19 din 12.05.2023 la solicitarea echipei de audit nr. 43 din 20.04.2023.

³⁹ Pct.3.10.3 din Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor”.

25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, și anual, până la data de 25 februarie a anului următor anului de gestiune (Formularele FI-028, FI-029 și FI-030).

Conform datelor raportate de MF, la situația din 31.12.2022 restanțele la plata obligațiilor contribuabililor față de BS au constituit 2 365,4 mil. lei (*inclusiv plățile de bază, majorările de întârziere, amenzile, cu excepția obligațiilor fiscale luate în evidență specială*), inclusiv cele administrate de SFS în sumă de 1 744,1 mil. lei, de SV – în sumă de 620,3 mil. lei, și de APP – în sumă de 0,9 mil. lei. În comparație cu anii precedenți, se înregistrează o creștere în dinamică a restanțelor. *Sinteza restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de BS pentru anul 2022, în comparație cu anii 2021-2020, se prezintă în Tabelul nr.4.*

Tabelul nr.4

**Sinteza restanțelor la plata obligațiilor contribuabililor față de BS pentru anul 2022,
în comparație cu anii 2021-2020**

(mil. lei)

Sumele restanțe la:	Anul 2020		Anul 2021		Anul 2022		Devieri (+;-)	
	BS	Ponderea	BS	Ponderea	BS	Ponderea	2022 /2021	2022 /2020
1	2	3	4	5	6	7	8=6-4	9=6-2
SERVICIUL FISCAL DE STAT								
Plăți de bază	536,4	54,4%	835,7	52,8%	926,0	53,1%	90,3	389,6
Majorare de întârziere	260,7	26,4%	448,0	28,3%	477,2	27,4%	29,2	216,5
Amenzi	189,1	19,2%	299,7	18,9%	340,9	19,5%	41,2	151,8
Total restanțe	986,2	100,0%	1.583,4	100,0%	1.744,1	100,0%	160,7	757,9
SERVICIUL VAMAL								
Plăți de bază	231,8	58,1%	192,8	56,0%	468,8	75,6%	276,0	237,0
Majorare de întârziere	107,2	26,9%	88,9	25,8%	86,6	14,0%	-2,3	-20,6
Amenzi	60,2	15,1%	62,3	18,1%	64,9	10,5%	2,6	4,7
Total restanțe	399,2	100,0%	344,0	100,0%	620,3	100,0%	276,3	221,1
AGENȚIA PROPRIETĂȚII PUBLICE								
Plăți de bază					0,9			
TOTAL (SFS+SV+APP)	1.385,4	x	1.927,4	x	2.365,4	x	437,0	979,0

Sursă: Informațiile privind restanțele față de BPN la situația din 31.12.2022, prezentate la MF de către SFS, SV și APP.

La situația din 31.12.2022, conform datelor raportate de către MF, se înregistrează creanțe ale contribuabililor față de bugetul de stat în sumă de 2 377,65 mil. lei, din care 2 365,4 mil. lei – restanțe administrate de către administratorii de venituri (SFS, SV și APP), iar 11,05 mil. lei – de către MM, și 0,2 mil. lei – de către AȘM (care nu dețin statut de administratori de venituri).

Din anul 2017⁴⁰, în rapoartele de audit ale Curții de Conturi se menționează despre nefuncționalitatea modului pentru calcularea majorărilor de întârziere la plățile de bază din SI⁴¹ al SV, ceea ce conduce la raportarea anuală eronată a acestor mijloace către MF. Astfel, suma de 86,6 mil. lei a majorărilor de întârziere din „Raportul privind datoriile agenților economici și ale persoanelor fizice la data de 31.12.2022”, nu asigură plenitudinea și veridicitatea datelor.

⁴⁰ HCC nr.20 din 26.05.2017 „Cu privire la examinarea Raportului auditului privind relevanța instrumentelor de gestiune silită a obligației fiscale/vamale pentru anii 2014-2016”.

⁴¹ „Accounting” din SIIV „Asycuda World”.

La solicitarea măsurilor întreprinse de către SV privind implementarea recomandărilor de audit, SV a răspuns că *„prin circulara nr.790-C din 05.12.2022, a dispus birourilor vamale calcularea majorării de întârziere pentru datoriile înregistrate la data de 30.11.2022 în sistemul informațional al SV, dar se examinează modalitatea de calcul a penalităților, reieșind din reglementările stabilite în Codul Vamal nr. 95/2021 și Regulamentul de punere în aplicare a Codului Vamal nr. 95/2021”*.

APP, pentru prima dată pe parcursul anului 2022, a prezentat MF „Informația privind restanțele față de BPN”, deoarece APP a fost numită administrator de venituri din data de 24.12.2021. Auditul a constatat că APP nu a calculat majorările de întârziere la plățile de bază (0,9 mil. lei) în anul 2022, dar la situația din 31.01.2023, după o lună, raportând restanțe la plățile de bază în sumă de 4,1 mil. lei și majorări de întârziere în sumă de 0,6 mil. lei. Astfel, auditul a constatat o creștere semnificativă a restanțelor APP în decurs de o lună, acestea fiind cu 3,8 mil. lei mai mari decât restanțele raportate la situația din 31.12.2022.

De asemenea, auditul a constatat că MM înregistrează creanțe (11,05 mil. lei) formate în urma neachitării taxei de către arendași conform contractului de arendă a terenurilor din fondul forestier. Referitor la creanțele raportate de către AȘM (0,2 mil. lei), s-a constatat că acestea sunt reflectate la „codul economic 811420” în lipsa clarității din ce este constituită suma respectivă, în condițiile în care Bilanțul contabil urmează să asigure plenitudinea raportării tuturor *„Creanțelor contribuabililor” față de BS (restanțe, creanțe, penalități etc.)*.

Conform art.34 alin.(2⁵) și alin.(3¹) din Codul contravențional, amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în BS, iar evidența executării sancțiunilor și amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor ***se reglementează de către Guvern.***

Curtea de Conturi a înaintat recomandarea privind *reglementarea modului de ținere a Registrului debitorilor și modului de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor*. Prin HCC nr.38 din 28.07.2020, recomandarea a fost reiterată pe parcursul a mai multor ani. La solicitarea informațiilor/documentelor cu privire la implementarea recomandării de către MF, s-a afirmat precum că *„Hotărârea Guvernului nr.746/2020 „Cu privire la procedura de furnizare a informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat” (în vigoare din 1 ianuarie 2021), are drept scop reglementarea procedurii de prezentare a informației cu privire la amenzile contravenționale aplicate și utilizarea datelor respective de către Serviciul Fiscal de Stat, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor contravenționale, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora. În scopul implementării Hotărârii Guvernului sus-menționate, a fost aprobat Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr.544 din 23 octombrie 2020 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Hotărârii Guvernului nr.746/2020 „Cu privire la procedura de furnizare a informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat”. Totodată, Serviciul Fiscal de Stat urmează să implementeze, până la 31 mai 2021, web-serviciul de consum al datelor prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect”*.

Examinările auditului au constatat că, prin HG nr.517 din 22.07.2022⁴² a fost creat Registrul de stat al contravențiilor, format de Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, posesorul Sistemului fiind MAI. Una din sarcinile sistemului este asigurarea atribuirii automatizate a conturilor respective pentru sumele achitate aferente amenzilor contravenționale aplicate calculate.

În vederea formării corecte a resursei informaționale și a calității datelor, se asigură interacțiunea și schimbul de date din „Sistemul informațional automatizat „Registrul amenzilor contravenționale”, parte a Sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat, în vederea furnizării informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.746/2020 „Cu privire la procedura de furnizare a informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat””.

Astfel, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor contravenționale, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora, structurile organizaționale urmau să raporteze SFS informațiile aferente amenzilor contravenționale aplicate. Auditul a solicitat SFS, prin 2 solicitări⁴³, informațiile cu privire la amenzile calculate, încasate și restante, fiindu-i prezentate răspunsuri incomplete și neclare.

La solicitarea echipei de audit repetată, SFS, adițional la cele prezentate, a confirmat prin scrisoarea din 15.05.2023⁴⁴ că, „în conformitate cu Ordinul SFS nr.125 din 21.04.2023⁴⁵, începând cu data de 01.05.2023, în cadrul Serviciului Fiscal de Stat a fost lansat în exploatare industrială Sistemul informațional automatizat „Registrul amenzilor contravenționale””. Totodată, prin scrisoarea Ministerului Afacerilor Interne nr.8/6-2-3115 din 13.04.2023, a fost comunicat Serviciului Fiscal de Stat că dezvoltarea web-serviciului ce vizează furnizarea informațiilor aferente proceselor-verbale contravenționale este planificată spre realizare în semestrul I al anului 2023.

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2022, au fost aprobate și precizate venituri din amenzi și sancțiuni în sumă de 306,4 mil. lei, acestea fiind executate în sumă de 381,7 mil. lei, sau la nivel de 124,6%. Totodată, se relevă că veniturile din amenzi și sancțiuni înregistrează o micșorare cu 2,2 mil. lei, sau cu 0,6% în comparație cu anul precedent.

Ca urmare a verificărilor de audit, s-a constatat că SFS nu deține date cu privire la amenzi și nu prezintă MF o informație cu privire la amenzile contravenționale aplicate de către structurile organizaționale care au statut de autoritate competentă să soluționeze cauzele contravenționale, în acest sens nefiind aprobate prevederi în cadrul normativ cu privire la obligativitatea prezentării informațiilor.

Totodată, s-a constatat că, la contul extrabilanțier 811420 „Creanțe ale contribuabililor”, nu se înregistrează și nu se raportează de către MF restanțele la amenzile calculate de către toate structurile

⁴² HG nr.517 din 22.07.2022 „Pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și a Regulamentului cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții”.

⁴³ Solicitățile nr.21 din 02.02.2023, nr.26 din 17.02.2023.

⁴⁴ Scrisoarea SFS nr.26-07/2-08/66085 din 15.05.2023.

⁴⁵ Ordinul SFS nr.125 din 21.04.2023 „Cu privire la lansarea în exploatare industrială a SIA Registrul amenzilor contravenționale”.

organizaționale care au statut de autoritate competentă să soluționeze cauzele contravenționale, fiind raportate doar restanțele la amenzile aplicate de către SFS și SV.

Echipa auditului public în cadrul MAI a constatat neprezentarea de către MAI a informațiilor cu privire la amenzile calculate, încasate și restante la situația din 31.12.2022 la SFS. Astfel, prin contrapunerea datelor din Raportul generat din „Sistemul privind veniturile încasate din amenzi contravenționale aplicate de agenții constatatori” în perioada 01.01.2022-31.12.2022 din cadrul MAI și datele raportate de către MF privind veniturile încasate în BS din amenzi, auditul a constatat divergențe în sumă de 23,2 mil. lei. Persoanele responsabile din cadrul MAI nu au putut explica divergențele constatate, motivând lipsa funcționalității schimbului operațional de date, nefiind întocmite acte de verificare sau schimb de informații între MAI, SFS și MF. Totodată, MAI, la situația din 31.12.2022, înregistra restanțe la plățile neîncasate din amenzile contravenționale în sumă de 96,9 mil. lei, care nu au fost raportate SFS. În vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor contravenționale, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora, schimbul de date între MAI, în calitate de agent constator, și SFS, în calitate de administrator de venituri, urma să fie realizat prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), după semnarea anexei tehnice ce descrie fluxul de schimb de date cu Agenția de Guvernare Electronică⁴⁶.

De asemenea, la auditarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului⁴⁷ (IPM) s-a constatat că o mare parte de amenzi sunt compromise: *„organizarea necorespunzătoare de către IPM a evidenței amenzilor și prejudiciilor calculate, achitate și anulate nu permite evaluarea obligațiunilor de plată față de buget și, respectiv, plenitudinea încasării acestora, o mare parte din amenzi fiind compromise ca urmare a survenirii termenului de prescripție, în bugetul de stat nefiind încasate 0,7 mil. lei și din prejudiciile cauzate mediului – 0,4 mil. lei”, fiind înaintată în acest sens o recomandare MF.*

4.2. În vederea gestionării crizei energetice, bugetul de stat a executat cheltuieli pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom” în sumă totală de 6 083,0 mil. lei, până la finele anului fiind parțial înregistrată majorarea acestuia.

În temeiul art.66 lit. m) din Constituția Republicii Moldova și art.15, art.18 alin.(2) din Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, având în vedere propunerea Guvernului Republicii Moldova, care are la bază Raportul CSE privind necesitatea prelungirii stării de urgență, precum și ținând cont de situația legată de securitatea regională și pericolul la adresa securității naționale, prin hotărârile Parlamentului⁴⁸ a fost declarată Starea de urgență pe întreg teritoriul RM. Prin urmare, CSE a RM a fost abilitată de a emite dispoziții pe perioada stării de urgență, în vederea punerii în executare a măsurilor prevăzute la art.2 din Hotărârea Parlamentului nr.41/2022 privind declararea stării de urgență. Dispozițiile CSE sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice,

⁴⁶ Pct.4 din HG nr.746 din 07.10.2020 „Cu privire la procedura de furnizare a informației privind amenzile contravenționale către Serviciul Fiscal de Stat”.

⁴⁷ Hotărârea Curții de Conturi nr.14 din 06.04.2023 „Cu privire la Raportul auditului performanței „Progresele atinse în cadrul implementării Strategiei de alimentare cu apă și sanitație (2014-2030)””.

⁴⁸ Hotărârea Parlamentului nr.41/2022 și prelungită prin Hotărârile Parlamentului nr.105/2022, nr.163/2022 și nr. 245 din 28.07.2022.

precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul RM. Dispozițiile CSE intră în vigoare din data emiterii.

Astfel, conform pct. 9 și pct.10 din Dispoziția CSE nr. 2 din 25.02.2022, pentru luna martie 2022 furnizorii serviciului universal și/sau de ultimă opțiune urmau să achiziționeze energie electrică de la Furnizorul central de energie electrică SA „Energocom” la prețul de 1,23 lei/kWh (fără TVA). Diferența dintre acest preț de achiziție de 1,23 lei/kWh (fără TVA) și prețul reglementat aprobat de către ANRE a fost compensată Furnizorului SA „Energocom” de către Guvern. În acest context, prin derogare de la prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, au fost redistribuite 225,0 mil. lei de la Programul „Dezvoltarea drumurilor” (cod 6402) pentru Programul „Rețele electrice” (cod 5803) în cadrul bugetului MIDR.

În scopul executării prevederilor pct.18, subpct. 9 și 10 din Dispoziția nr. 2 din 25.02.2022 a CSE, prin Dispoziția nr. 10 din 15.03.2022 s-a decis că MIDR va efectua plata către SA „Energocom” a subvențiilor în sumă de 225,0 mil. lei, iar SA „Energocom” poartă răspundere pentru veridicitatea și corectitudinea evidenței consumului de energie electrică și efectuarea calculelor pentru achitarea subvențiilor. În cazul în care suma mijloacelor transferate către Furnizorul central de energie electrică SA „Energocom” va depăși suma calculată în baza consumului real al cantității de energie electrică, soldul urma să fie restituit de SA „Energocom” în bugetul de stat. Acestea au fost finanțate integral conform Ordinului de plată nr. 143 din 16.03.2022.

Ulterior, prin Dispoziția CSE nr. 30 din 13.07.2022, s-a dispus că MIDR va efectua plata subvențiilor în sumă de 18,6 mil. lei către SA „Energocom”, sumă care reprezintă diferența dintre plata efectuată de către MIDR către SA „Energocom” a subvențiilor în sumă de 225,0 mil. lei, în conformitate cu prevederile pct. 8 al Dispoziției nr. 10 din 15.03. 2022 a CSE, și valoarea calculată de facto de către SA „Energocom” pentru achitarea subvențiilor de 243,6 mil. lei în luna martie. Astfel, din fondul de intervenție al Guvernului a fost alocată MIDR, diferența respectivă, ce reprezintă suma restantă pentru compensarea diferenței de preț la energia electrică furnizată de SA „Energocom” în luna martie 2022. Acestea au fost finanțate conform ordinelor de plată prezentate de MIDR, nr. 473 din 19.07.2022 și nr. 480 din 22.07.2022.

Ulterior, în scopul asigurării securității energetice, CSE a dispus, prin derogare de la prevederile Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale, SA „Energocom” și SA „Moldovagaz” încheierea imediată a unui Contract-cadru de vânzare-cumpărare a gazelor naturale de tip EFET.

În baza contractului-cadru EFET, SA „Energocom” urma să procure, iar SA „Moldovagaz” să asigure livrarea și vânzarea a 5 milioane m³ de gaze naturale, la prețul de achiziție de 1 458,92 dolari SUA/1 000 m³, fapt care urma să fie confirmat prin actul de predare-primire între SA „Moldovagaz” și FJSC „Gazprom”, fiind adăugat tariful de intrare în sistemul de transport al SRL „Moldovatrangaz”, în condițiile de livrare ale pieței angro a RM.

Concomitent, în baza contractului-cadru EFET, SA „Energocom” urma să procure, iar SA „Moldovagaz” să asigure livrarea și vânzarea a 5 milioane m³ de gaze naturale, la prețul preliminar al gazelor naturale de 1 881 dolari SUA/1 000 m³ (estimat conform situației din 26 august 2022), la care să fie adăugat tariful de intrare în sistemul de transport al SRL „Moldovatrangaz”, în condițiile de livrare ale pieței angro a RM. Costul final al gazelor naturale urma să fie recalculat după stabilirea prețului de import al gazelor naturale pentru SA „Moldovagaz” în luna septembrie a anului de gestiune. SA „Moldovagaz” și APP trebuiau să informeze CSE cu privire la costul final.

Ca rezultat, prin Dispoziția CSE nr. 35 din 29.08.2022 și prin derogare de la prevederile art. 61 alin. (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, a fost modificată Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205/2021, în scopul alocării mijloacelor financiare în sumă de până la 322,0 mil. lei pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom”, din contul modificării soldurilor de mijloace bănești la conturile bugetului de stat.

La solicitarea APP nr. 07-04-5503 din 29.08.2022, MF, prin Ordinul de plată nr. 2 din 29.08.2022, a asigurat transferarea a 322,0 mil. lei în contul bancar al SA „Energocom”.

Totodată, CSE a dispus, prin derogare de la prevederile Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ca SA „Energocom” să depună la CNPF actele privind emisiunea suplimentară de acțiuni, doar în scop de notificare și efectuare a înscrierilor corespunzătoare în Registrul emitenților de valori mobiliare. CNPF urma să efectueze înscrierile corespunzătoare emisiunii de acțiuni ale SA „Energocom” în Registrul emitenților de valori mobiliare fără respectarea prevederilor legislației și emiterea hotărârii corespunzătoare, respectiv fără perceperea taxelor și plăților aferente.

De asemenea, prin derogare de la art.45 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr.234/2016⁴⁹, SA „Depozitarul Central Unic al Valorilor Mobiliare” nu va percepe comisioanele stabilite pentru înregistrarea valorilor mobiliare. Mijloacele bănești destinate majorării capitalului social al SA „Energocom” puteau fi utilizate până la înregistrarea modificărilor în statutul societății și în datele înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice.

Ulterior, în aceleași condiții expuse anterior, prin Dispoziția CSE nr.37 din 15.09.2022, conform scrisorii APP nr. 07-04-5902 din 16.09.2022, prin Ordinul de plată nr. 4 din 19.09.2022 și prin Dispoziția CSE nr. 38 din 29.09.2022, conform scrisorii APP nr. 07-04-6151 din 29.09.2022, prin Ordinul de plată nr. 5 din 30.09.2022, MF a asigurat finanțarea a 200,0 mil. lei și, respectiv, a 511,0 mil. lei în contul bancar al SA „Energocom”.

În același context, pentru continuarea furnizării gazelor naturale, prin Dispoziția CSE nr. 43 din 19.10.2022 au fost alocate mijloace financiare, în sumă de până la 1 050,0 mil. lei, pentru majorarea

⁴⁹ Art.45 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr.234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare.

capitalului social al SA „Energocom” din contul modificării soldurilor de mijloace bănești la conturile bugetului de stat.

Totodată, prin derogare de la Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni și de la actele de constituire ale entităților vizate, SA „Energocom” urma să încheie un contract de împrumut în sumă de 1050,0 mil. lei cu SA „Moldovagaz”, fără aprobarea prealabilă de consiliile și/sau de adunările generale ale acestora.

Condițiile obligatorii privind acordarea împrumutului în conformitate cu Dispoziția CSE sunt următoarele: destinația împrumutului este pentru achitarea gazelor naturale; debursarea integrală a sumei împrumutului până la 20 octombrie 2022, după semnarea contractelor de împrumut și de gaj; data scadentă a împrumutului este 1 mai 2023, cu dobânda egală cu rata de bază a BNM și garanția reală pentru restituirea împrumutului și plata dobânzii fiind gajarea, în temeiul unui contract de gaj, în favoarea SA „Energocom” (a) a părții sociale de 100% deținute de SA „Moldovagaz” în capitalul social al SRL „Moldovatrangaz” și (b) totalitatea activelor mobiliare care face parte din rețeaua de transport al gazelor naturale (rețelele de transport, echipamentul, instalațiile și alte mijloace fixe aferente) care, la data de 19 octombrie 2022, erau transmise în gestiune economică către SRL „Moldovatrangaz” de către SA „Moldovagaz”.

Contractele de împrumut și de gaj urmau a fi semnate de către SA „Energocom” și SA „Moldovagaz” la data emiterii dispoziției și intrarea imediată în vigoare. Totodată, s-a interzis SRL „Moldovatrangaz” și SA „Moldovagaz” înstrăinarea sau grevarea sub orice formă a bunurilor menționate, precum și transmiterea sau retragerea în/din folosință a acestora până la stingerea completă a datoriei sau până la finalizarea valorificării gajului prevăzut.

La solicitarea APP nr. 07-04-6564 din 19.10.2022, MF, în două tranșe, prin ordinele de plată nr. 6 din 20.10.2022 și nr.7 din 20.10.2022, a asigurat finanțarea a 1 050,0 mil. lei în contul bancar al SA „Energocom”.

Echipa de audit menționează că, prin Legea nr. 206 din 14.07.2022 a fost ratificat Acordul de împrumut dintre RM și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în vederea realizării Proiectului „Securitatea Furnizării Gazelor Naturale”, în sumă de 300,0 mil. euro, semnat la 23 iunie 2022, care a intrat în vigoare la 14.09.2022. Conform Acordului de împrumut, creditul urma a fi eliberat în două tranșe: prima de 100 de milioane și a doua de 200 de milioane de euro. Proiectul este gestionat de către MIDR.

Prin Dispoziția CSE nr. 46 din 11.11.2022, a fost modificată Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205/2021, în scopul alocării mijloacelor financiare către SA „Energocom” în sumă de 4 000,0 mil.lei pentru majorarea capitalului social și de 3 000,0 mil.lei, recreditare din contul împrumuturilor recreditate instituțiilor nefinanciare, în cadrul proiectului „Securitatea furnizării gazelor naturale în Republica Moldova”.

La solicitarea APP nr. 07-04-7092 din 11.11.2022, MF, prin ordinul de plată nr. 8 din 14.11.2022, a asigurat transferarea a 4 000,0 mil. lei în contul bancar al SA „Energocom”. Totodată, în perioada

27.10.2022- 29.12.2022, prin 11 Trageri a fost recreditată SA „Energocom” cu suma de 3 241,5 mil. lei.

În temeiul prevederilor art.61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, post-factum a fost modificată Legea bugetului de stat pentru anul 2022, care derivă din dispozițiile CSE, modificările incluse fiind deja executate. *Informații privind majorarea capitalului social al SA „Energocom” prin efectuarea emisiunilor închise suplimentare de valori mobiliare se prezintă în Tabelul nr. 5.*

Tabelul nr.5

Informații privind majorarea capitalului social al SA „Energocom” prin efectuarea emisiunilor închise suplimentare de valori mobiliare

Deciziile CSE		Finanțat de către MF			Înregistrat la ASP	Capital social înregistrat
Nr. și data	Suma alocată, mil. lei	Nr. ordinul de plată	Data	Suma transferată, mil. lei	Data	mil. lei
nr. 35 din 29.08.2022	322,0	2	29.08.2022	322,0	26.09.2022	2023,0
nr. 37 din 15.09.2022	200,0	4	19.09.2022	200,0	16.11.2022	2223,0
nr. 38 din 29.09.2022	511,0	5	30.09.2022	511,0	06.01.2023	2734,0
nr.43 din 19.10.2022	1.050,0	6, 7	20.10.2022	1.050,0	27.01.2023	3784,0
Nr.46 din 11.11.2022	4.000,0	8	14.11.2022	4.000,0	02.03.2023	7784,0
Total	6.083,0			6.083,0		

Sursă: Informații generalizate de către echipa de audit conform informațiilor prezentate de APP, ASP și MF.

Ca rezultat, în anul 2022 au fost alocate mijloace financiare pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom” în sumă de 6 083,0 mil. lei, în vederea soluționării crizei energetice.

Conform probelor de audit, în anul 2022, din 6 083,0 mil. lei alocate, au fost aprobate decizii de majorare a capitalului social prin efectuarea de emisiuni închise suplimentare de valori mobiliare în număr total de 522 000 de acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 1 000 lei, în sumă totală de 522,0 mil. lei (8,6%). Conform Actului adițional cu privire la modificările și completările înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice și operate în Statutul SA „Energocom” până la finele anului, capitalul social al societății a constituit 2 223,0 mil. lei⁵⁰.

Auditul menționează că SA „Energocom”, neavând un termen limită pentru înregistrarea capitalului social, nu a asigurat înregistrarea majorării capitalului social până la finele anului 2022, drept urmare datele reflectate de către APP la grupa de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” nu includ suma de 5 561,0 mil. lei.

4.3. Finanțarea din bugetul de stat a instituțiilor publice la autogestiune, a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni, nu în toate cazurile poate asigura respectarea în totalitate a principiilor bugetare și a regulilor bugetar-fiscale.

⁵⁰ Înregistrat de ASP la data de 16.11.2022 – 2 223,0 mil. lei.

Pentru subvenții⁵¹, în anul 2022 au fost aprobate alocații în sumă de 4 559,9 mil. lei, fiind executate 4 238,8 mil. lei, sau la nivel de 93,0%. Analiza comparativă cu anul 2021 constată o creștere a cheltuielilor executate pentru subvenții cu 894,7 mil. lei (26,8%).

Din totalul subvențiilor executate în anul 2022, în aspectul APC, ponderea cea mai semnificativă revine: MIDR – 44,5% (1 886,5 mil. lei), urmat fiind de MAIA – 37,9% (1 607,3 mil. lei), MM – 3,3% (140,4 mil. lei), MMPS – 2,2% (92,6 mil. lei) etc.

La finele anului au fost înregistrate solduri nevalorificate în sumă de 218,9 mil. lei. Cele mai semnificative solduri nevalorificate au fost înregistrate de către: MIDR – 104,3 mil. lei, MM – 80,4 mil. lei, MEC – 6,7 mil. lei, IPN a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” – 26,8 mil. lei, MMPS – 0,7 mil. lei. *Sinteza subvențiilor executate din BS în anul 2022 și soldurilor de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subvenții se prezintă în Anexa nr.7 la prezentul Raport de audit.*

În aspectul instituțiilor beneficiare de subvenții, se evidențiază alocarea mijloacelor de la BS către: Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” (Î.S. ASD) – 1 618,9 mil. lei, S.A. „Energocom” – 243,6 mil. lei, I.P. Compania „Teleradio-Moldova” – 137,3 mil. lei, S.A. „Moldovagaz” – 74,0 mil. lei, Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare – 70,9 mil. lei, Î.S. „Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”” – 27,7 mil. lei, Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” – 20,9 mil. lei, I.P. „Pensiunea din Holercani” – 6,8 mil. lei etc.

Auditul menționează că subvențiile către Î.S. „ASD” în sumă totală de 1 618,9 mil. lei au fost transferate de către MIDR, din care: pentru executarea lucrărilor de proiectare, **evaluare a drumurilor** și procurare a terenurilor, cofinanțarea proiectelor de reabilitarea a drumurilor – 1 608,0 mil. lei⁵², pentru construcția drumului de acces către Arena Polivalentă din Chișinău – 9,9 mil. lei⁵³, și pentru executarea lucrărilor de asigurare a securității circulației rutiere – 1,0 mil. lei.

Din totalul subvențiilor executate de către MAIA (1 607,3 mil. lei), prin intermediul Agenției de Intervenții și Plăți în Agricultură (AIPA) au fost acordate subvenții întreprinderilor private nefinanciare pentru investiții efectuate de producătorii agricoli, dezvoltarea proiectelor start-up, stimularea creșterii și întreținerii animalelor, precum și pentru compensarea parțială a accizelor la motorină în sumă de 1 521,3 mil. lei. AIPA aplică trei modalități de subvenționare, și anume: subvenții post-investiționale, subvenții în avans, plăți directe și plăți compensatorii. Totodată, au fost acordate

⁵¹ Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar: „Conturile din subclasa 25 „Subvenții” reprezintă plăți achitate entităților producătoare sau prestatoare de servicii, cu scopul de a influența procesul de producere sau prețurile de livrare. Subvențiile includ transferurile pentru compensarea pierderilor suportate în procesul de producție sau prestare a serviciilor ca rezultat al menținerii prețurilor la un nivel mai jos de costuri atunci când politicile economice și sociale au fost stabilite de stat, pentru compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, pentru procurarea utilajului și materiei prime, pentru compensarea diferenței de preț sau tarif la servicii producătorilor sau prestatorilor de servicii, efectuată în folosul tuturor cetățenilor”.

⁵² Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205 din 06.12.2021; HG nr. 41 din 26.01.2022 „Cu privire la aprobarea Programului privind repartizarea mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice naționale pe anul 2022”.

⁵³ HG nr. 644 din 14.09.2022 „Cu privire la unele măsuri în vederea recepției Arenei polivalente de interes național”: „Se alocă, din fondul de rezervă al Guvernului, mijloace financiare în sumă de 24000,00 mii lei Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru construcția drumului de acces către Arena polivalentă de interes național de la drumul public național R6 – Chișinău – Orhei – Bălți”.

subvenții întreprinderilor private financiare pentru asigurarea subvenționată în agricultură⁵⁴, în sumă de 60,4 mil. lei⁵⁵.

Prin Dispozițiile CSE nr. 10 din 15.03.2022 și nr. 30 din 13.07.2022, MIDR a acordat subvenții SA „Energocom” în sumă totală de 243,6 mil. lei. În detaliu, aspectul respectiv este descris în capitolul nr. 4.2 la prezentul Raport de audit.

Prin HG nr. 77 din 09.02.2022⁵⁶ și Dispoziția CSE nr. 11 din 17.03.2022, din fondul de intervenție al Guvernului au fost alocate: ME – 120,0 mil. lei, pentru compensarea diferenței de preț în urma majorării prețurilor reglementate la furnizarea gazelor naturale pentru consumatorii non-casnici, din care au fost executate 76,1 mil. lei, inclusiv către S. „Moldovagaz” – 74,0 mil. lei.

Ministerul Mediului, prin intermediul Agenției „Moldsilva”, a acordat subvenții entităților din subordine în sumă totală de 137,2 mil. lei, inclusiv pentru achiziționarea/vânzarea masei lemnoase – 56,6 mil. lei⁵⁷, pentru Programul Național de Împădurire/Reîmpădurire (PNIR) – 57,1 mil. lei, și pentru alte cheltuieli de implementare a politicii de stat în domeniul diversității biologice, asigurării pazei și protecției fondului forestier și cinegetic – 23,5 mil. lei.

Auditul denotă că, din contul subvențiilor destinate Programului „Sisteme de irigare și desecare”, în sumă de 7,2 mil. lei, au fost achitate documentele executorii în beneficiul SRL „Axima Grup”, în sumă de 3,6 mil. lei (suma include încasarea din contul Agenției „Apele Moldovei” în beneficiul SC „Axima Grup” SRL a majorărilor de întârziere calculate în mărime de 3,5 mil. lei pentru neachitarea în perioada 12.11.2015-05.11.2018 a lucrărilor executate și taxa de stat în mărime de 0,05 mil. lei). În aceste circumstanțe, auditul constată că, urmare a achitării documentelor executorii (3,6 mil. lei), executarea subvențiilor nu poate fi calificată ca executată conform destinațiilor prevăzute.

La poziția bugetară 26 „Granturi acordate”, au fost aprobate alocații în sumă de 1 836,1 mil. lei, din care alocate – 1 325,0 mil. lei, sau cu 511,1 mil. lei mai puțin. Comparativ cu anii precedenți, se atestă tendința de creștere a alocațiilor pentru granturile acordate⁵⁸. Astfel, din totalul granturilor acordate și executate de către APC în anul 2022, ponderea cea mai semnificativă revine: ME – 42,3% (560,0 mil. lei), urmat de MIDR – 21,1% (279,7 mil. lei), MS – 12,9% (170,3 mil. lei) etc. Auditul menționează că, la finele anului, nu erau raportate soldurile nevalorificate din contul granturilor acordate. *Sinteza granturilor acordate și executate din BS în anul 2022 se prezintă în Anexa nr.8 la prezentul Raport de audit.*

⁵⁴ Legea nr. 183 din 11.09.2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură.

⁵⁵ „Intact Asigurări Generale” SA – 31,1 mil. lei, C.A. „General Asigurări” SA – 24,2 mil. lei, „Moldasig” SA – 3,1 mil. lei, C.A. „Asterra Grup” SA – 1,7 mil. lei, „Garanție” SA – 0,3 mil. lei.

⁵⁶ HG nr. 77 din 09.02.2022 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare”.

⁵⁷ Prin Dispoziția CSE nr. 33 din 11.08.2022 s-a decis ca MM să aprobe Planul de acțiuni pentru aprovizionarea cu lemne de foc pentru perioada rece a anului 2022-2023. Totodată, s-a decis alocarea din fondul de intervenție al Guvernului MM pentru Agenția „Moldsilva” mijloace financiare în sumă de 64,25 mil. lei în scopul accelerării colectării masei lemnoase și neadmiterii majorării prețurilor la lemnul de foc pentru populație în perioada rece a anului 2022-2023. Controlul privind utilizarea alocațiilor se pune în sarcina Ministerului Mediului.

⁵⁸ Granturi acordate executate: în anul 2020 – 248,5 mil lei, în anul 2021 – 688,6 mil. lei, în anul 2022 – 1 325,0 mil. lei.

Totodată, conform clasificăției economice, ponderea cea mai mare o dețin granturile curente acordate instituțiilor publice la autogestiune – 792,9 mil. lei, și granturile capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune – 434,8 mil. lei.

Astfel, beneficiari ai granturilor curente acordate instituțiilor publice la autogestiune sunt: Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului – 538,8 mil. lei⁵⁹, IP STISC – 75,6 mil. lei⁶⁰, IP Serviciul Național Unic pentru Apel de Urgență – 50,0 mil. lei, IP Centru Republican de Diagnostică Veterinară – 24,5 mil. lei, AGE – 22,5 mil. lei etc.

Cu referire la granturile capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune, auditul evidențiază alocarea de către MIDR a granturilor ADR Nord – 85,4 mil. lei, ADR Centru – 71,8 mil. lei, ADR Sud – 25,5 mil. lei, și ADR UTA Găgăuzia – 11,6 mil. lei, pentru aprovizionarea cu apă și canalizare, dezvoltarea gospodăriilor de locuințe și servicii comunale, iluminare stradală, lucrări de amenajarea teritoriului, rețele electrice etc.

Totodată, auditul a stabilit executarea de către MS a cheltuielilor la contul 432 „Conturi curente în afara sistemului trezorerial” în sumă de 22,3 mil. lei, care reprezintă granturile acordate pentru Programul de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, al infecțiilor cu transmitere sexuală și al tuberculozei în Moldova.

În anul 2022, pentru finanțarea instituțiilor de învățământ la autogestiune prin comanda de stat pentru pregătirea cadrelor au fost precizate mijloace financiare în sumă de 1 851,8 mil. lei, acestea fiind majorate cu 206,3 mil. lei față de volumul aprobat inițial (1 645,5 mil. lei). Cheltuielile executate au constituit 1 843,2 mil. lei, sau la nivel de 99,5 %, fiind destinate pentru finanțarea a 97 de instituții de învățământ la autogestiune, dintre care: 42 de școli profesionale – 431,9 mil. lei, 38 de colegii și centre de excelență – 538,4 mil. lei, și 14 instituții de învățământ superior – 872,9 mil. lei (inclusiv 3 colegii din subordinea universităților – 25,5 mil. lei).

Verificările auditului privind soldurile de mijloace financiare ale instituțiilor de învățământ la autogestiune relevă că, la situația din 31.12.2022, acestea au însumat 253,8 mil. lei, ceea ce este cu 116,8 mil. lei mai mult, sau cu 85,3%, decât la 01.01.2022 (137,0 mil. lei). Din acestea, cele mai semnificate solduri se înregistrează, după cum urmează: Universitatea Tehnică a Moldovei – 53,4 mil. lei, Universitatea de Stat din Moldova – 22,9 mil. lei, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău – 18,7 mil. lei, Centrul de Excelență în Energetică și Electronică – 15,1 mil. lei, Colegiul Politehnic din Bălți – 8,6 mil. lei, Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo” – 5,1 mil. lei, Școala Profesională nr. 2, municipiul Cahul – 5,5 mil. lei, Școala Profesională nr.10, municipiul Chișinău – 4,6 mil. lei, Școala Profesională nr.3, municipiul Chișinău – 2,6 mil. lei etc. *Sinteza soldurilor*

⁵⁹ Cele mai semnificative fiind: Programul Fondul de dezvoltare al IMM – 270,0 mil. lei; Programul de re tehnologizare și eficiență energetică a IMM – 85,0 mil. lei; Programul de susținere a afacerilor cu potențial de creștere înalt și internaționalizarea acestora – 50,0 mil. lei etc.

⁶⁰ Cancelaria de Stat a acordat alocații IP STISC, în valoare de 75,6 mil. lei, pentru întreținerea, deservirea și modernizarea Sistemului de telecomunicații al autorității administrației publice ca parte a rețelei de comunicare speciale (STAAP), achitarea serviciilor Moldtelecom pentru platforme, emiterea semnăturii electronice, administrarea și mentenanța platformei MCloud etc.

și a cheltuielilor executate pentru finanțarea instituțiilor de învățământ la autogestiune prin comanda de stat în anul 2022 se prezintă în Anexa nr. 9 la prezentul Raport de audit.

Concomitent, au fost acordate granturi instituțiilor de învățământ la autogestiune, în sumă de 45,1 mil. lei, din care: pentru finanțarea complementară⁶¹ din quantumul alocațiilor de la bugetul de stat, oferite conform Planului (comenzii de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate – 45,1 mil lei⁶².

Ca urmare a examinărilor efectuate, auditul public extern atestă că finanțarea instituțiilor publice la autogestiune, a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni s-a efectuat cu mai multe abateri de la cadrul normativ, precum:

- gestionarea mijloacelor financiare prin intermediul a două bugete: unul aprobat conform regulilor bugetar-fiscale, altul, extrabugetar. Astfel, Ministerul Finanțelor a deschis, unor instituții publice/întreprinderi de stat, coduri bugetare⁶³ prin care acestea au gestionat mijloacele financiare primite de la donatorii externi, care au fost incluse ulterior în executarea și raportarea bugetului de stat⁶⁴.

Agenția de Guvernare Electronică (AGE), instituție publică în subordinea Guvernului, a primit finanțare de la bugetul de stat⁶⁵, iar ca instituție publică la autogestiune, a beneficiat de la Cancelaria de Stat de granturi în sumă de 22,5 mil. lei⁶⁶, drept urmare beneficiind de 2 linii de finanțare din contul BS.

Oficiul Național al Viei și Vinului⁶⁷ și-a transferat cheltuielile din conturile bugetare sub formă de subvenții, în sumă de 18,0 mil. lei și granturi de 12,7 mil. lei, în conturile sale ca instituție publică la autogestiune. Similar, și Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” a transferat din conturi bugetare subvenții în sumă de 137,3 mil. lei pentru întreținerea instituției;

- Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, fondată de APP, a fost finanțată din două surse: MIDR i-a acordat subvenții în sumă de 1 618,9 mil. lei și APP i-a acordat granturi capitale în sumă de 36,2 mil. lei. Probele de audit denotă că, deși MIDR⁶⁸ nu gestionează și nu este fondator asupra ASD, în rapoartele financiare ale MIDR se consolidează parțial rapoartele financiare ale ASD, cu atât mai mult că ASD este fondată și finanțată de la BS, prin intermediul APP. Astfel, se constată o subordonare dublă și o raportare fragmentată de către ASD. O situație similară a fost atestată și la SA „Energocom”⁶⁹, detaliile fiind expuse în capitolul nr. 4.2 al prezentului Raport de audit.

⁶¹ HG nr.343/2020 „Cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior”; HG nr.1077/2016 „Cu privire la finanțarea în bază de cost per elev a instituțiilor publice de învățământ profesional tehnic”.

⁶² instituțiilor de învățământ superior – 29,2 mil. lei, instituțiilor de învățământ profesional tehnic postsecundar – 10,9 mil. lei, și instituțiilor de învățământ profesional tehnic secundar – 5,0 mil. lei.

⁶³ Autoritățile/instituțiile bugetare efectuează evidența contabilă în conformitate cu prevederile Legii contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007, cu Planul de conturi contabile în sistemul bugetar și cu Normele metodologice, cu Clasificația bugetară și cu alte acte normative emise de Ministerul Finanțelor.

⁶⁴ De ex., IP Agenția Servicii Publice, IP Agenția de Guvernare Electronică, IP Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală, ÎS Administrația de Stat a Drumurilor, Agenția pentru Dezvoltare și Modernizare a Agriculturii, IP Oficiul Național al Viei și Vinului, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” etc.

⁶⁵ Alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice (aprobat – 9,9 mil. lei, precizat – 6,5 mil. lei, executat – 5,6 mil. lei).

⁶⁶ Granturi curente acordate instituțiilor publice la autogestiune – 21,3 mil. lei, și granturi capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune – 1,2 mil. lei.

⁶⁷ Oficiul Național al Viei și Vinului este instituție publică pe lângă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu statut de persoană juridică.

⁶⁸ HG nr.690 din 30.08.2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale”.

⁶⁹ În anul 2022 MIDR a acordat subvenții S.A. „Energocom” în sumă totală de 243,6 mil. lei.

Auditul a constatat că fondul rutier a fost finanțat prin intermediul MIDR, de la codul 251100 „Subvenții acordate întreprinderilor de stat și municipale nefinanciare”, în sumă de 1 617,9 mil. lei, pentru cheltuieli capitale, iar conform Normelor, de la codul economic menționat se acordă alocații în scopul influențării procesului de producție sau pentru acoperirea diferențelor de preț.

Conform art.7 din Legea bugetului de stat pentru anul 2022, autoritățile/ instituțiile publice la autogestiune, întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni ai căror fondatori sunt autoritățile publice centrale și locale incluse în Anexa nr.8, primesc mijloacele financiare de la bugetul de stat, care se gestionează prin CUT al MF. Auditul a constatat că 10 instituții au beneficiat de alocații din BS în anul 2022, în sumă totală de 377,1 mil. lei⁷⁰, mijloacele fiind gestionate în conturi bancare deschise în bănci comerciale. Astfel, ponderea semnificativă a acestora este: la SA „Energocom” – 243,6 mil. lei (64,6%), și la SA „Moldovagaz” – 74,0 mil. lei (19,6%), situațiile fiind fundamentate prin Deciziile CSE.

Auditul menționează că din BS se finanțează instituțiile publice/ÎS/SA, prin intermediul APC la care sunt subordonate, care pe parcursul anului bugetar nu se execută integral. Astfel, soldurile mijloacelor bănești neutilizate pe parcursul anului rămân pasibile utilizării în contul anului următor, fiind admisă imobilizarea resurselor financiare ale BS pe un termen nedeterminat la instituțiile beneficiare, în condițiile bugetului deficitar și ale limitării resurselor de finanțare a acestuia.

În anul 2022 MF, conform art.62 alin.(10) din Legea nr.181/25.07.2014, a utilizat temporar soldurile de mijloace financiare în sumă de 5 925,0 mil. lei din conturile deschise în CUT ale autorităților/instituțiilor publice la autogestiune, întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni ai căror fondatori/acționari sunt autoritățile publice centrale și locale, în baza listei acestora aprobate prin Anexa nr.8 la Legea bugetară anuală, pentru acoperirea decalajelor temporare de casă ale BS, cu rambursarea acestora în termen de până la 180 de zile de la data efectuării împrumutului.

Auditul menționează lipsa conformării la prevederile Legii nr. 181 din 25.07.2014⁷¹ a modului de finanțare, executare și raportare de către instituțiile publice a subvențiilor și granturilor acordate, nefiind stabilite principii clare și unice de repartizare până la indicarea beneficiarului final. Astfel, auditul constată că, în condițiile modalității actuale de finanțare a instituțiilor publice, fără corelarea/alinierea la regulile generale bugetare, anual se condiționează imobilizarea resurselor financiare pe un termen nedeterminat, cu o posibilă utilizare a mijloacelor alocate de la BS în condiții de nerespectare a principiului transparenței.

V. ALTE INFORMAȚII

5.1. Datele raportate de către Ministerul Finanțelor privind încasările veniturilor în BS corespund datelor evidenței trezoreriale, cu unele excepții cauzate de modalitatea de raportare de SV, SFS și de alți administratori.

⁷⁰ Energocom S.A. – subvenții – 243,6 mil. lei, S.A. „Moldovagaz” – subvenții – 74,0 mil. lei, „Apă-Canal Chișinău” S.A. – grant – 2,1 mil. lei, Î.S. Institutul de geodezie, prospecțiuni tehnice și cadastru – grant – 10,3 mil. lei, „Radiocomunicații” Î.S. – grant – 24,8 mil. lei, „Autosalubritate” Î.M. – grant – 10,2 mil. lei, „Centrul de odihnă pentru copii și tineret „Prietenia”” Î.M. – grant – 2,6 mil. lei, C.I.E. „Moldexpo” S.A. – grant – 0,6 mil. lei, „Sanfarm-prim” S.A. – 1,2 mil. lei, Î.S. „Centrul republican pentru ameliorarea animalelor” – 7.5 mil. lei.

⁷¹ Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014

Conform modificărilor la Legea bugetului de stat pentru anul 2022, indicatorii aprobați inițial la venituri (50 066,6 mil. lei) au fost precizați în sumă de 59 321,3 mil. lei, sau cu o creștere de 9 254,7 mil. lei. Ulterior, MF, în temeiul prevederilor legale⁷², a majorat veniturile până la 59 348,04 mil. lei, sau cu 26,7 mil. lei. Veniturile BS au fost modificate pe parcursul anului 2022 de 3 ori, ca urmare a revizuirii indicatorilor macroeconomici, precum și în funcție de dinamica încasărilor pe parcursul anului.

În anul 2022, veniturile BS au însumat 59 247,98 mil. lei, fiind cu 9 864,2 mil. lei mai mari față de anul 2021, dar mai mici cu 100,1 mil. lei decât nivelul precizat. Se atestă că ponderea în PIB a veniturilor BS încasate în anul 2022 constituie 21,7%, înregistrând o creștere cu 3,6%. *Realizarea veniturilor bugetului de stat în anul 2022, în comparație cu anul 2021, se prezintă în Tabelul nr.6.*

Tabelul nr.6

Sinteza execuției veniturilor bugetului de stat în anii 2021-2022

(mil. lei)

Indicatori	Anii		Devieri 2022/2021		Ponderea în PIB* (%)
	2022	2021	(+/-)	%	
1	2	3	4=2-3	5=2/3	6=2/PIB
Venituri aprobate	50.066,60	41.415,40	8.651,20	120,9%	18,4%
Venituri precizate	59.348,04	45.864,90	13.483,14	129,4%	21,8%
Venituri executate, inclusiv:	59.247,98	49.383,80	9.864,18	120,0%	21,7%
Impozite și taxe	51.935,89	44.513,70	7.422,19	116,7%	19,1%
Granturi primite	4.306,31	2.290,60	2.015,71	188,0%	1,6%
Alte venituri	2.999,36	2.567,90	431,46	116,8%	1,1%
Transferuri primite în cadrul BPN	6,41	11,60	-5,19	55,3%	0,0%
Devieri (+/-)	-100,06	3.518,90	x	x	x
Procentul executării	99,8%	107,7%	x	x	x

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea bugetului de stat pe anii 2021-2022. PIB – 272 559,9 mil. lei, conform datelor preliminare ale BNS.

Analiza detaliată în aspect de cod ECO 4 denotă că, în anul 2022, au fost administrate 28 de tipuri de venituri, supraestimările totale au constituit 1 971,6 mil. lei, iar subestimările/supra încasările (+ 1 871,5 mil. lei). *Analiza executării veniturilor bugetului de stat pe anul 2022, în aspectul tipurilor de venit, în comparație cu indicatorii precizați, se prezintă în Anexa nr.10 la prezentul Raport de audit.*

În structura veniturilor, ponderea majoră o dețin impozitele și taxele care constituie 51 935,9 mil. lei, sau 87,7% din totalul veniturilor BS, înregistrând o creștere cu 7 422,1 mil. lei (+16,7%) față de anul 2021. Astfel, în totalul veniturilor BS, contribuția cea mai semnificativă revine încasărilor din TVA, care însumează 28 951,6 mil. lei, sau 48,9%, impozitul pe venit – 10 629,0 mil. lei (17,9%), accizele – 8 009,1 mil. lei (13,5%), taxele vamale și alte taxe de import – 1 890,8 mil. lei (3,2%) etc.

În anul 2022, **încasările din TVA** nu au fost executate la nivelul indicatorilor precizați cu 668,4 mil. lei, dar comparativ cu încasările din anul precedent, au crescut cu 3 542,2 mil. lei, sau cu 13,9%. Majorarea încasărilor din TVA în pondere semnificativă rezultă din încasarea TVA la mărfurile importate în sumă de 24 058,5 mil. lei, fiind cu 4 443,9 mil. lei mai mult față de anul 2021, în urma

⁷² Art. 16 din Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205 din 06.12.2021.

creșterii volumelor cantitative la importul unor categorii de mărfuri. Totodată, prin Legea BS pentru anul 2022, *pentru restituirea TVA* au fost aprobate inițial 3 578,0 mil. lei, ca urmare fiind majorate cu 956,0 mil. lei (4 534,0 mil. lei). În perioada auditată, executarea restituirilor TVA a fost efectuată în sumă de 4 533,9 mil. lei, ceea ce constituie 15,7% din totalul sumei TVA încasate la buget, ceea ce este mai mult față de anul 2021 cu 1 509,7 mil. lei (49,9%).

Potrivit datelor raportate de MF, ***veniturile din accize*** în anul 2022 au fost subîncasate cu 182,1 mil. lei (97,8%) față de indicatorii precizați, dar mai mult față de anul precedent cu 418,9 mil. lei, sau cu 5,5%. În acest context, se relevă că, din totalul accizelor încasate de 8 009,1 mil. lei (*inclusiv restituirile – 18,3 mil. lei*), 3 105,6 mil. lei (38,8%) revin accizelor la produsele petroliere importate, 2 286,7 mil. lei (28,6%) – la produsele din tutun importate, și 1 250,0 mil. lei (15,6%) – la mijloacele de transport importate. Încasarea veniturilor mai mari la accize față de anul precedent a avut loc din contul majorării cotelor accizelor pentru anul 2022, la benzină și derivate ale produselor petroliere – cu 9%, la motorină – cu 9%, la gaze lichefiate – cu 5%, precum și ca urmare a majorării cotelor accizelor la tutun cu 15% în comparație cu anul 2021 (959 lei/1 000 buc., în comparație cu 834 lei/1 000 buc.). Potrivit motivației MF, neîncasarea față de prevederile anuale a avut loc preponderent din cauza micșorării importurilor de automobile (anul 2021 – 70,8 mii buc.; anul 2022 – 63,5 mii buc.) și micșorării achitării accizelor la produsele din tutun produse pe teritoriul RM.

Auditul a constatat că 479 de Decizii de restituire a TVA și a accizelor în sumă totală de 108,4 mil. lei procesate în sistem nu au fost executate până la finele anului 2022. MF a motivat că restituirile au fost executate în limita soldului zilnic de mijloace bănești și în limita alocațiilor aprobate în Legea bugetară anuală, deși se înregistrează alocații precizate neexecutate la restituiri de TVA de 0,13 mil. lei, iar la restituiri de accize – de 1,7 mil. lei.

Totodată, la contul extrabilanțier 812450 „Datoria bugetului de stat privind taxa pe valoare adăugată” se ține evidența datoriei bugetului de stat privind taxa pe valoare adăugată nerestituită, deși suma raportată este formată din 224,6 mil. lei, care include datoria BS la accize.

Veniturile din ***impozitul pe venit*** în BS pentru anul 2022 au constituit 20,5% din totalul impozitelor și taxelor, fiind încasate 10 629,0 mil. lei, înregistrând o creștere de 2 933,9 mil. lei în comparație cu anul 2021. Totodată, din contul majorării scutirilor personale, restituirea impozitului pe venitul persoanelor fizice a crescut cu 9,06 mil. lei față de anul precedent (60,9 mil. lei).

Potrivit art.65 din Legea nr.181/2014⁷³, colectarea veniturilor și a altor încasări aprobate în bugetele componente ale BPN ***se asigură de către administratorii de venituri, care instituie aceste venituri***. În cazul în care legislația nu prevede autoritatea responsabilă de administrarea anumitor venituri bugetare, MF desemnează administratorii veniturilor bugetare respective. Astfel, prin Ordinul MF nr.147 din 14.12.2021, a fost modificat Ordinul MF nr.40 din 08.04.2016⁷⁴, prin care APP a fost numită

⁷³ Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25. 07.2014.

⁷⁴ Ordinul MF nr.40 din 08.04.2016 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind administrarea Clasificației bugetare”.

administrator de venituri din data de 24.12.2021. Totodată, cu începere din anul 2023, au fost numiți administratori de venituri ANTA și MAEIE⁷⁵.

În anul 2022, APP a administrat plăți în sumă totală de 21,2 mil. lei, cu 1,5 mil. lei mai mult față de anul precedent (19,8 mil. lei), din care: mijloace din arenda terenurilor cu destinație agricolă (cod ECO 141523) – 5,6 mil. lei, arenda terenurilor cu altă destinație decât cea agricolă (cod ECO 141531) – 3,2 mil. lei, redevența din concesionarea activelor și terenurilor (cod ECO 141541) – 12,0 mil. lei, și mijloacele încasate în BS în legătură cu excluderea terenurilor din circuitul agricol (cod ECO 142243) – 0,4 mil. lei.

În scopul asigurării corectitudinii de întocmire a rapoartelor lunare privind executarea bugetului de stat, Direcția Trezoreria de Stat și Trezoreriile Regionale ale MF prezintă administratorilor de venit, în a zecea zi a lunii următoare perioadei de gestiune, în format electronic scanat Registrul veniturilor bugetului de stat (Formularul FI-006), care se perfectează cumulativ de la începutul anului⁷⁶. MF a semnat, în acest sens, acte de verificare cu SFS, SV și APP cu privire la corectitudinea încasărilor.

Auditul a constatat că SFS a fost numit administrator de venituri de către MF⁷⁷ la 7 coduri economice în sumă de 411,9 mil. lei, care nu se regăsesc în Codul fiscal, dar a semnat registrul menționat nefiind clară modalitatea de control al încasărilor la BS și nefiind confirmată corectitudinea calculării și încasării acestora prin documente confirmative la solicitarea echipei de audit. Se atestă că semnarea Registrului este o procedură formală, nefiind asigurat controlul asupra calculării, încasării veniturilor și valorile restante la aceste tipuri de venituri.

La 3 coduri economice de venituri în sumă de 125,8 mil. lei (plata lunară pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă (142241) – 6,6 mil. lei, taxa de portabilitate a numerelor (142392) – 19,9 mil. lei, și taxa aeroportuară (142393) – 99,3 mil. lei), care sunt destinate pentru Fondul de susținere a populației, a fost numit administrator de venituri „IB – Agenția Națională de Asistență Socială”, dar actele de verificare au fost semnate de către SFS⁷⁸. Totodată, MF asigură verificarea cu administratorul de venit, numit prin Ordin, prin intermediul Formularului FD-037. *Informații cu privire la tipurile de venituri calculate de către alte instituții și administrate de către SFS se prezintă în Anexa nr.11 la prezentul Raport de audit.*

Astfel, fiind desemnat în calitate de administrator de venituri la unele plăți și taxe provenite din prestarea serviciilor publice și aplicarea sancțiunilor de către autoritățile statului, SFS nu a asigurat controlul asupra virării integrale și în timp a veniturilor respective. În consecință, în evidența organului fiscal figurează doar plățile încasate, fără să dispună de sumele calculate la buget, nefiind înregistrate și restanțele aferente. La solicitarea de către audit a măsurilor întreprinse, SFS a afirmat că „sunt în proces de inventariere codurile economice ale veniturilor administrate de SFS a căror administrare este

⁷⁵ Ordinul MF nr.120 din 19.12.2022, în vigoare din 01.01.2023.

⁷⁶ Pct.3.10 din Ordinul MF nr.215 din 28.12.2015 „Cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor”.

⁷⁷ Ordinul MF nr.153 din 27.12.2021 „Cu privire la modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2022”.

⁷⁸ Pct.4 din Ordinul MF nr.103 din 09.12.2005 „Cu privire la reglementarea înscrierilor în conturile personale ale contribuabililor”.

difficilă de asigurat în lipsa normelor ce stabilesc modul de calculare și declarare a acestor plăți și urmează a fi remise Ministerului Finanțelor”. Deși Curtea de Conturi a comunicat anterior aceste deficiențe, măsurile întreprinse de MF și SFS nu au fost suficiente pentru a fi asigurată verificarea datelor raportate la aceste tipuri de venituri în parte ce ține de evidența calculelor și a restanțelor integrale în anul 2022, fiind semnate doar actele privind încasările, a căror evidență este asigurată de sistemul trezorerial.

Nereglementarea mecanismului unic de raportare a soldului reflectat la contul „Drepturile de import/export achitate în avans”, de către SV și MF, formează o divergență în sumă de 7,8 mil. lei față de veniturile raportate de către SV.

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.48 din 02.09.2022⁷⁹, s-au constatat „divergențe privind veniturile încasate la începutul și la sfârșitul perioadei de gestiune pentru anul 2021, în sumă de 3,7 mil. lei și, respectiv, de 5,9 mil. lei între datele din „Informația privind descifrarea sumelor achitate în avans a drepturilor de import/export prezentată Ministerului Finanțelor și datele din SI „Economist” al Serviciului Vamal”, în acest sens MF fiindu-i înaintate recomandările de rigoare.

Evidențiem că, și în anul 2022, se menține situația condiționată de încasările drepturilor de import-export achitate în avans de către agenții economici și persoanele fizice în ultimele zile ale anului în curs, după închiderea operațiunilor prin sistemul trezorerial al MF, sumele respective (7 827,1 mii lei) fiind înscrise cu prima zi a anului bugetar viitor. Deși, conform prevederilor Codului vamal⁸⁰, se consideră dată a stingerii obligației vamale achitate în numerar sau prin intermediul cardurilor bancare data la care sumele au fost depuse la băncile deservente ale birourilor (posturilor) vamale, SV reflectă în raport inclusiv veniturile încasate în ultimele zile din luna decembrie.

Astfel, auditul a constatat că, potrivit datelor raportate de către MF aferente drepturilor de import/export achitate în anul 2022 în avans, acestea constituie 77,7 mil. lei.

Totodată, conform datelor reflectate la subcontul extrabilanțier 812490 „Datoria bugetului de stat privind drepturile de import-export achitate în avans”, datoria cumulativă a BS privind drepturile de import-export achitate în avans la situația din 31.12.2022 constituie 474,05 mil. lei. Având în vedere că valoarea acestei datorii este semnificativă, auditul identifică riscuri asupra bugetelor ulterioare în cazul solicitării de returnare a acestora.

Conform datelor raportate de MF, în anul 2022 la BS au fost acumulate venituri din dividende în sumă de 343,4 mil. lei, mai mult față de precizat cu 40,7 mil. lei, sau cu 13,5%, dar mai puțin față de anul precedent cu 168,3 mil. lei. Descreșterea semnificativă a încasărilor din dividende se datorează veniturilor provenite din soldul profitului BNM, care au constituit doar 147,1 mil. lei, sau cu 259,8 mil. lei mai puțin față de anul precedent. *Analiza veniturilor din dividende încasate în BS în anul 2022, față de anul 2021, se prezintă în Tabelul nr. 7.*

⁷⁹ Hotărârea Curții de Conturi nr.48 din 02.09.2022 „Cu privire la Raportul auditului conformității asupra administrării veniturilor publice de către Serviciul Vamal în anii 2020-2021”.

⁸⁰ Art.128¹ din Codul vamal.

Sinteza dividendelor primite în BS în anul 2022

(mii lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri		Executat 2021	Devieri	
				(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3	7	8=4-7	9=4/7
Dividende primite în BS:	255.200,0	302.623,0	343.364,7	40.741,7	113,5%	511.641,8	-168.277,1	67,1%
Soldul profitului BNM	133.000,0	147.133,0	147.133,8	0,8	100,0%	406.983,5	-259.849,7	36,2%
dividende primite de la cota-parte a proprietății publice în SA	67.700,0	96.600,0	133.512,2	36.912,2	138,2%	52.625,1	80.887,2	253,7%
defalcări de la profitul net al ÎS (municipale)	50.000,0	49.950,0	53.433,1	3.483,1	107,0%	47.547,1	5.886,0	112,4%
mijloace încasate din depășirea veniturilor asupra cheltuielilor pe autorități/instituții publice la autogestiune	4.500,0	8.940,0	9.285,6	345,6	103,9%	4.486,2	4.799,4	207,0%

Sursă: Raportul privind executarea bugetului conform clasificăției economice, la situația din 31.12.2022.

Auditul relevă că, în anul 2022, au fost încasate în BS dividende de la 21 de societăți pe acțiuni în sumă totală de 133,5 mil. lei, din care cele mai semnificative fiind de la 4 SA: SA „Loteria Națională a Moldovei” – 52,8 mil. lei, SA „Moldtelecom” – 31,2 mil. lei, SA „Red-Nord” – 25,6 mil. lei, SA „Metalferos” – 11,6 mil. lei, ceea ce constituie 90,8% din suma totală (133,5 mil. lei). Comparativ cu anul precedent, au fost încasate dividende mai mult cu 80,9 mil. lei. Totodată, auditul a constatat că, la finele anului 2022, au fost achitate plăți în avans în sumă totală de 4,6 mil. lei, din care: SA „Moldtelecom” – 2,0 mil. lei, SA „Franzeluța” – 1,9 mil. lei etc.

Totodată, în anul 2022 au fost încasate în BS defalcări de la profitul net al ÎS în sumă de 53,4 mil. lei, cu 3,5 mil. lei mai mult față de suma precizată și cu 5,9 mil. lei mai mult față de anul 2021. Printre defalcările cele mai semnificative, au fost cele de la: I.S. „Nodul hidroenergetic Costești” – 18,6 mil. lei, I.S. „Moldelectrica” – 13,7 mil. lei, Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice și Cadastru Ingeocad – 2,3 mil. lei etc.

Concomitent, în anul 2022, autoritățile/instituțiile publice la autogestiune, în baza deciziilor Consiliilor autorității/instituției publice, au transferat în BS mijloace financiare neutilizate pe parcursul anului bugetar precedent în sumă totală de 9,3 mil. lei, cu 4,8 mil. lei mai mult față de anul precedent, din care: IP „Serviciul Național de Management al Frecvenței” – 8,6 mil. lei, IP „Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării” – 0,4 mil. lei, IP „Agenția Servicii Publice” – 0,3 mil. lei.

Potrivit art.20 alin. (1) lit. k) din Legea nr.181 din 25.07.2014, MF efectuează monitoringul financiar al autorităților publice la autogestiune, al întreprinderilor de stat și al societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, dar sinteza rezultatelor se raportează în semestrul I al anului 2022. Raportul este plasat pe site-ul MF.

5.2. Se atestă rezerve semnificative la planificarea limitelor de alocații la unele APC și la executarea de cheltuieli pentru implementarea sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Potrivit Anexei nr.5 la Legea BS pentru anul 2022, au fost aprobate limitele de cheltuieli de personal pentru 47 de APC, în sumă de 9 127,3 mil. lei, din care la 0799 „Acțiuni generale” – în sumă de 592,0 mil. lei. Ulterior, limitele de alocații au fost majorate cu 288,5 mil. lei (9 415,8 mil. lei), iar la poziția 0799 „Acțiuni generale” – în sumă de 680,0 mil. lei. Cauzele care au stat la baza suplimentării alocațiilor bugetului de stat pentru cheltuielile de personal la capitolul „Acțiuni generale” au fost condiționate de următorii factori: (i) asigurarea acordării premiului anual pentru rezultatele activității anului 2021 în strictă conformitate cu solicitările APC/APL privind estimarea necesarului de mijloace pentru acoperirea insuficienței în acest scop, acestea fiind repartizate conform HG nr. 163 din 16.03.2022; (ii) asigurarea acordării premiului anual pentru rezultatele activității în anul 2022, în scopul semnalării și evitării unor eventuale situații de neplată a acestuia; (iii) asigurarea cu alocații suplimentare în vederea achitării salariilor în anul curent pentru instituțiile de învățământ primar, gimnazial și liceal, care se finanțează în bază de cost standard per elev în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 868/2014; (iv) măsurile noi de politici salariale aprobate pentru anul 2022.

Suplimentar, prin Deciziile CSE/HG, din fondul de intervenție al Guvernului au fost alocate mijloace financiare în sumă de 364,6 mil. lei, în scopul acordării sporului de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate.

Auditul menționează că, cheltuielile de personal au fost executate în sumă de 9 023,3 mil. lei, din care din fondul de urgență – 359,2 mil. lei⁸¹, care reprezintă 31,7% din totalul de cheltuieli și active nefinanciare ale autorităților/instituțiilor bugetare executate în anul 2022, acestea fiind în creștere cu 1 219,5 mil. lei, sau cu 15,6% comparativ cu anul 2021. Totodată, cheltuielile efective la finele anului au constituit 8 879,1 mil. lei, sau cu 144,2 mil. lei mai mult, ceea ce denotă o supraevaluare a limitei de alocații.

Examinările auditului atestă că autoritățile publice/instituțiile bugetare au înregistrat creanțe la cheltuieli de personal în sumă totală de 12,3 mil. lei. Din contul economiei mijloacelor fondului de retribuire a muncii, au fost achitate în avans plăți salariale și contribuții.

Astfel, cele mai semnificative creanțe sunt înregistrate de către: MAI – 4,4 mil. lei, MJ – 1,7 mil. lei, MEC – 1,3 mil. lei, și MA – 0,6 mil. lei.

De asemenea, verificările auditului au stabilit că, la sfârșitul anului 2022, a fost înregistrat un sold de alocații nevalorificate la cheltuielile de personal în sumă totală de 284,6 mil. lei, din care cele mai mari solduri de alocații au înregistrat: MAIA – 13,4 mil. lei, MEC – 13,1 mil. lei, MMPS – 20,2 mil. lei, MS – 31,2 mil. lei, PG – 11,8 mil. lei, SPPS – 15,6 mil. lei etc.

Conform cadrului regulamentar⁸², cheltuielile de personal constituie o categorie economică principală de cheltuieli recurente, cu impact major asupra structurii economice a bugetului și necesită a fi supuse

⁸¹ CS – 0,3 mil. lei, MAI – 319,7 mil. lei, MA – 37,4 mil. lei, MEC – 0,4 mil. lei, MMPS – 1,4 mil. lei.

⁸² Pct.4.5.3. din Ordinul MF nr. 209 din 24.12.2015 „Cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului”.

unui control riguros din partea autorităților publice centrale și locale. Volumul cheltuielilor de personal, în condițiile cadrului limitat de resurse, influențează structura și volumul altor categorii de cheltuieli ale bugetului.

În contextul celor expuse, auditul menționează necesitatea aplicării de către MF, prin prisma competențelor atribuite, a unor examinări/revizuri suplimentare/mai eficiente ale limitelor de cheltuieli, ținând cont de nivelul de executare a cheltuielilor, inclusiv a celor efective.

5.3. Onorarea angajamentelor financiare față de organismele internaționale și regionale la care Republica Moldova este parte, constituie un obiectiv important în procesul de promovare a politicii externe și contribuie la crearea imaginii pozitive a țării ca partener credibil în calitate de membru.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 17 din 12.01.2022⁸³ a fost aprobată lista organizațiilor internaționale și regionale cărora Republica Moldova urmează să le achite din bugetul de stat pentru anul 2022 cotele de membru și datoriile aferente. Ministerul Finanțelor asigură transferul din bugetul de stat pentru anul 2022 a mijloacelor financiare prevăzute în listă.

În conformitate cu prevederile art.3 lit. a) din Legea bugetului de stat pentru anul 2022, în scopul îndeplinirii angajamentelor financiare față de organizațiile internaționale și regionale la care Republica Moldova este parte, a fost aprobată plata cotizațiilor în organizațiile internaționale al căror membru este Republica Moldova, în sumă de 62,4 mil. lei. Repartizarea acestor alocații se efectuează în baza hotărârilor de Guvern.

Totodată, plata cotizațiilor de membru față de organismele internaționale și regionale la care Republica Moldova este parte, constituie un obiectiv imperativ în procesul de promovare a politicii externe și a imaginii țării, ca partener credibil, precum și valorificarea potențialului de membru în cadrul structurilor internaționale. În acest mod, resursele financiare incluse în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 sunt repartizate pentru achitarea cotizațiilor de membru față de 69 de organizații internaționale și regionale, acestea fiind divizate în trei categorii: Organizații parlamentare (5 structuri); Organizații internaționale (57 structuri); Organizații din cadrul CSI (7 structuri).

Auditul denotă că, deși în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 a fost aprobată suma de 62,4 mil. lei, pe parcursul anului 2022, MF și APC au aprobat plăți pentru cotizații în organizațiile internaționale în sumă totală de 93,8 mil. lei, cu 31,4 mil. lei mai mult față de suma prevăzută în Lege. Din acestea au fost executate 83,6 mil. lei, iar ponderea cea mai mare o dețin achitățile din bugetul de stat în sumă de 54,1 mil. lei (64,7%), asigurate de către MF în calitate de autoritate responsabilă, și 23,4 mil. lei (28,0%) achitate de MEC. *Informații privind suma cotizațiilor achitate din bugetul de stat în organizațiile internaționale de către MF și alte autorități bugetare se prezintă în Anexa nr. 12 la prezentul Raport de audit.*

⁸³ HG nr.17 din 12.01.2022 „Cu privire la achitarea din bugetul de stat pentru anul 2022 a cotelor de membru și a datoriilor Republicii Moldova față de organizațiile internaționale și regionale”.

Astfel, Ministerul Finanțelor a asigurat efectuarea plăților la cotele de membru și datoriile Republicii Moldova față de organizațiile internaționale în sumă totală de 54,1 mil. lei, din 62,4 mil. lei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.17 din 12 ianuarie 2022⁸⁴, conform listei organizațiilor internaționale și regionale cărora RM urma să le achite din bugetul de stat pentru anul 2022. Totodată, la situația din 31.12.2022, datoria Republicii Moldova față de organizațiile internaționale se estima în sumă de 12,7 mil. lei. *Evidența datoriilor și cotizațiilor de membru față de organizațiile internaționale/regionale aprobate și executate în anul 2022 se prezintă în Anexa nr.13 la prezentul Raport de audit.*

La solicitarea echipei de audit a explicațiilor privind cauza neachitării în termen a cotizațiilor de membru pentru cele 9 structuri/organizații internaționale și regionale din care Republica Moldova face parte⁸⁵, MF a comunicat că, în cazul a 2 organizații internaționale, acestea reprezintă datorii istorice, după cum urmează:

- **Adunarea Interparlamentară CSI (AIP CSI)**, în baza solicitării oficiale a organizației MF a asigurat transferul sumei de 226 133,02 dolari SUA (prin ordinul de plată în valută străină nr. 17001 din 18.02.2022), în acest mod fiind realizat integral angajamentul financiar al RM față de AIP CSI pentru perioada de gestiune. Referitor la datoria istorică a RM față de AIP CSI în sumă de 254 400,0 dolari SUA și 603 800,0 ruble rusești, în baza informațiilor prezentate de Secretariatul Parlamentului, aceasta s-a format în perioada 1997-2001, ca rezultat al neonorării de către RM a angajamentelor financiare anuale, din lipsa resurselor bugetare disponibile în acest scop;
- **Organizația Internațională a Muncii (ILO)**, în baza solicitării oficiale a organizației, suma angajamentului financiar al RM pentru anul 2022 constituie 147 137,0 franci elvețieni. Respectiv, MF a asigurat transferul sumei de 10 670,0 franci elvețieni (cotizația de membru pentru anul 2022) prin ordinul de plată în valută străină nr. 17061 din 15.06.2022 și a sumei de 136 467,0 franci elvețieni (tranșa datoriei istorice conform graficului de restructurare aprobat pentru 20 de ani) prin ordinul de plată nr. 17089 din 18.10.2022. Astfel, angajamentul financiar al RM față de ILO pentru anul 2022 a fost asigurat integral. Cât privește datoria istorică formată, se menționează că, în anul 2006, MF și ILO au aprobat un grafic de restructurare a datoriei în sumă de 2 729 346,0 franci elvețieni pentru o perioadă de 20 de ani.

Cu referire la alte 6 **structuri din cadrul CSI** (*Comitetul Executiv, Comitetul de Statistică, Biroul de Combatere a Criminalității, Centrul Antiteroristic, Consiliul șefilor de state, șefilor de guverne, miniștrilor afacerilor externe, Consiliul Economic, Consiliul Coordonator al Procurorilor Generali*), în anul curent, din suma de 2 122,6 mii lei (echivalentul a 7 450, 4 mii ruble rusești), aprobată în bugetul de stat pentru anul 2022 în acest scop, până la 31.12.2022 nu a fost asigurat niciun transfer, reieșind din aplicarea sancțiunilor/restricțiilor bancare la nivel internațional față de Federația Rusă, prin sistemul de transferuri/plăți interbancare SWIFT.

⁸⁴ HG nr.17 din 12.01.2022 „Cu privire la achitarea din bugetul de stat pentru anul 2022 a cotelor de membru și a datoriilor Republicii Moldova față de organizațiile internaționale și regionale”.

⁸⁵ 1. Adunarea Interparlamentară a CSI; 2. Organizația Internațională a Muncii (ILO); 3. Comitetul Executiv al CSI (bugetul unic al CSI); 4. Comitetul de Statistică CSI (bugetul unic al CSI); 5. Biroul de Combatere a Criminalității CSI (bugetul unic al CSI); 6. Centrul Antiteroristic CSI (bugetul unic al CSI); 7. Consiliul șefilor de state, șefilor de guverne, miniștrilor afacerilor externe, Consiliul Economic CSI (bugetul unic al CSI); 8. Consiliul Coordonator al Procurorilor Generali al CSI (bugetul unic al CSI); 9. Reprezentanța din Republica Moldova a Teleradiocompaniei Interstatale „MIR”.

Totodată, cu referire la **Reprezentanța din RM a Teleradiocompaniei Interstatale „MIR”** (TRCI „Mir”), auditul menționează că, în baza Hotărârii Guvernului nr.17/2022, MF a transferat către Reprezentanța din RM a TRCI „Mir”, la data de 18.02.2022, suma de 0,9 mil. lei, ceea ce constituie 0,25% din alocațiile aprobate în acest scop pentru anul 2022, în sumă de 3,5 mil. lei.

În temeiul pct.6 al Deciziei CSE a RM nr. 5 din 02.03.2022, distribuitorii de servicii media audiovizuale de televiziune, printre care și Reprezentanța TRCI „Mir”, și-au suspendat retransmiterea pe teritoriul RM a tuturor programelor care au fost inițial produse în state care nu au ratificat Convenția Europeană privind televiziunea transfrontalieră.

Auditul menționează că Reprezentanța a fost creată în baza HG nr.400 din 14.06.1995 „Cu privire la Reprezentanța din Republica Moldova a Teleradiocompaniei interstatale „Mir””, în vederea realizării Acordului Interguvernamental, semnat de conducătorii și reprezentanții statelor membre ale CSI. Acordul respectiv include 3 părți componente: (i) cheltuieli pentru întreținerea activității reprezentanței în RM a TRCI „Mir” (producerea programelor TV și radio), (ii) arenda segmentului stației satelit „INTERSAT-604”⁸⁶, (iii) cota-parte pentru întreținerea oficiului central al TRCI „Mir” din Moscova. Hotărârea privind trecerea RTCI „Mir”, filialelor naționale și reprezentanțelor sale la tehnologii digitale și multimedia în anii 2009-2011 a fost semnată de RM cu „rezerve”⁸⁷, precum că *„RM va efectua finanțarea cheltuielilor RTCI „Mir” în limita cheltuielilor aprobate în bugetul de stat al RM”*. Astfel, RM finanțează doar cheltuieli pentru întreținerea activității Reprezentanței din RM a TRCI „Mir”.

RTCI „Mir” anual înaintează MF propuneri pentru proiectul bugetului, care include 2 anexe, conform cărora pentru anul 2022: Anexa nr. 1. Devizul veniturilor și cheltuielilor Teleradiocompaniei Interstatale „MIR”, pentru întreținerea oficiului central, reprezentanțelor și filialelor, producerea și difuzarea programelor TV și Radio, în sumă de 103 993,2 mii ruble rusești, și Anexa nr. 2. Devizul de cheltuieli al Reprezentanței din RM a TRCI „MIR”, în sumă de 4,6 mil. lei, din care, cheltuieli de personal – 2,9 mil. lei, cheltuieli de regie – 0,9 mil. lei, cheltuieli de transport – 0,3 mil. lei, echipamente – 0,5 mil. lei ș.a. Astfel, ca urmare a examinării informațiilor prezentate Ministerului Finanțelor, auditul menționează că aceasta se finanțează integral din bugetul de stat, prin articolul de cheltuieli 2811 „Cotizații”, iar potrivit sensului economic, cheltuielile pentru întreținerea RTCI „MIR” nu fac parte din cotizații.

Totodată, deși RTCI „MIR” a solicitat „majorarea bugetului”, devizul de cheltuieli nu a fost însoțit de argumentări în acest sens, iar compania nu are obligații și nu prezintă situațiile financiare la finele anului de gestiune.

Reprezentanța din RM a TRCI „Mir”, prin scrisoarea nr.51/09 din 01.09.2021, referitor la proiectul bugetului pentru anul 2022 a comunicat că, la situația din 01.01.2021, RM are datorii calculate pentru

⁸⁶ Decizia a fost luată prin Hotărârea Prezidiului Comitetului economic al țărilor CSI din 06.06.1997.

⁸⁷ „С оговоркой”.

perioada 1999-2021 în sumă totală de 23,0 mil. lei⁸⁸ față de TRCI „Mir”, la componenta 2 „Cota-parte pentru achitarea arendei segmentului stației satelit „INTERSAT-604””.

De menționat că, la aprobarea Hotărârii Comitetului CSI privind trecerea RTCI „Mir”, filialelor naționale și reprezentanțelor sale la tehnologii digitale și multimedia, RM și-a expus opinia de neacceptare a achitării cotei-părți pentru arenda segmentului stației satelit „INTERSAT-604”.

Cu referire la cotizațiile achitate de către MEC, auditul denotă că, din 23,4 mil. lei, plata pentru achitarea contribuțiilor financiare și a taxei de participare la Programul Uniunii Europene „Orizont Europa” – Programul-cadru pentru cercetare și inovare, constituie 21,9 mil. lei. Concomitent, deși în anul 2022 pentru acest proiect inițial au fost planificate venituri sub formă de granturi curente primite de la organizațiile internaționale în sumă de 22,1 mil. lei, precizate – 19,4 mil. lei, de facto au fost primite granturi în sumă de doar 5,9 mil. lei.

Cu referire la Hotărârea Guvernului nr. 454 din 24 martie 2008⁸⁹, auditul menționează că, deși aceasta a fost modificată de mai multe ori, ultima modificare fiind aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 11 din 11.01.2023, unele prevederi sunt depășite, de exemplu: Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996, lista organelor centrale de specialitate ale administrației publice, autoritățile administrative centrale responsabile.

Drept urmare a verificărilor privind subscrierea la capital în unele organizații internaționale, auditul denotă că situația nu a suportat modificări esențiale, nefiind elaborate norme aferente ținerii evidenței financiare a acestor cote ale statului, inclusiv în valuta subscrierii.

Totodată, se menționează că valoarea capitalului subscris în organizațiile financiare internaționale în care RM este membru se raportează anual din momentul constituirii conturilor extrabilanțiere (811460 „Valoarea capitalului subscris în organizațiile internaționale în care Republica Moldova este membru, achitat sub formă de „paid-in”” – 302,6 mil. lei; 812460 „Valoarea capitalului subscris în organizațiile internaționale în care Republica Moldova este membru” – 5 090,4 mil. lei). Valoarea capitalului subscris rămâne neschimbată, reieșind din faptul că, din anul 2016 și până la momentul actual, RM nu a participat la majorarea de capital în cadrul organizațiilor financiare internaționale.

5.4. Transferurile de la BS către bugetele de alt nivel mențin o tendință continuă de creștere, în totalul cheltuielilor constituind în anul 2022 o pondere de circa 57,6%.

Prin legea bugetară anuală⁹⁰, inițial au fost aprobate transferuri din BS către alte bugete în volum de 33 535,9 mil. lei, dintre care la: BASS – 12 550,0 mil. lei, FAOAM – 6 071,9 mil. lei, și BUAT – 14 913,9 mil. lei. Ca urmare a modificărilor efectuate, volumul transferurilor a însumat 39 270,7 mil. lei, majorându-se semnificativ cu 5 734,8 mil. lei, inclusiv transferurile către BASS – cu 2 752,4 mil. lei

⁸⁸ Conform regulilor stabilite, anual RM trebuie să achite arenda satelitului în valoare de 75,0 mii dolari SUA.

⁸⁹ HG nr. 454 din 24.03.2008 „Cu privire la optimizarea participării organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și a altor autorități administrative centrale la executarea angajamentelor asumate de organizațiile internaționale”.

⁹⁰ Art. 4. alin.(1) din Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205 din 06.12.2021.

(15 302,4 mil. lei), către FAOAM – cu 23,3 mil. lei (6 095,2 mil. lei), și către BUAT – cu 2 959,2 mil. lei (17 873,1 mil. lei), inclusiv 861,9 mil. lei din fondurile centralizate și 129,6 mil. lei repartizate prin HG.

Volumul transferurilor de la BS către alte bugete a fost executat la nivel de 96,9% față de volumul precizat, constituind 38 056,8 mil. lei, inclusiv către: BASS – 14 794,0 mil. lei, sau 96,7%, FAOAM – 6 095,2 mil. lei, sau 100,0%, și BUAT – 17 167,6 mil. lei, sau 96,1%. *Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat către alte bugete se prezintă în Tabelul nr.8.*

Tabelul nr.8

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat către alte bugete pentru anul 2022

(mil. lei)

Bugetul	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Executat anul precedent	Executat 2022 față de anul precedent	
				+/-	%		+/-	%
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7	8=4-7	9=4/7*100
BASS	12 550,0	15 302,4	14 794,0	-508,3	96,7	10 724,7	+4 069,3	137,9
FAOAM	6 071,9	6 095,2	6 095,2	0,0	100,0	5 835,0	+260,2	104,5
BUAT	14 913,9	17 873,1	17 167,6	-705,5	96,1	14 609,1	+2 558,5	117,5
Total	33 535,9	39 270,7	38 056,8	-1 213,9	96,9	31 168,8	+6 888,0	122,1

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de Ministerul Finanțelor.

Auditul public extern relevă creșterea în continuare a gradului de dependență financiară a bugetelor de alt nivel față de finanțarea de la bugetul de stat. Astfel, ponderea transferurilor executate de la BS în totalul veniturilor BASS constituie 43,8%, FAOAM – 48,2%, și BUAT – 71,9%.

Potrivit Legii bugetare anuale, la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost precizate în total transferuri în sumă de 15 299,7 mil. lei, din care pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat – 4 816,5 mil. lei. Ca urmare, BS a executat finanțarea BASS în sumă totală de 14 794,0 mil. lei, din care: transferuri cu destinație generală – 4 434,1 mil. lei, și transferuri cu destinație specială – 10 359,9 mil. lei. Totodată, pe parcursul anului 2022, de la BS au fost acordate 2 credite pentru acoperirea decalajului temporar de casă în sumă totală de 690,0 mil. lei, care au fost restituite în același an bugetar⁹¹.

Se atestă că veniturile, cu excepția transferurilor de la BS, ale BUAT în anul 2022 au însumat 6 721,7 mil. lei, în timp ce transferurile de la bugetul de stat au constituit 17 167,6 mil. lei, depășind de circa 2,6 ori veniturile, cu excepția transferurilor de la BS, ceea ce relevă în continuare un grad înalt de dependență a BUAT față de bugetul de stat. *Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în comparație cu veniturile bugetelor componente ale BPN în perioada 2020-2022 se prezintă în Tabelul nr.9.*

⁹¹ Art.62 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

**Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat în comparație cu veniturile bugetelor
componente ale BPN în perioada 2020-2022**

(mil. lei)

	BASS			FAOAM			BUAT		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Total venituri, inclusiv	24 285,6	27 246,8	33 796,1	8 542,5	11 540,0	12 639,5	18 264,3	20 387,1	23 889,3
Venituri, cu excepția transferurilor din BS	14 516,2	16 522,1	19 002,1	5 008,8	5 705,0	6 544,3	4 646,4	5 778,0	6 721,7
Transferuri din BS	9 769,4	10 724,7	14 794,0	3 533,7	5 835,0	6 095,2	13 617,9	14 609,1	17 167,6
Pondere transferurilor în totalul veniturilor	40,2%	39,4%	43,8%	41,4%	50,6%	48,2%	74,6%	71,7%	71,9%

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit din Rapoartele privind executarea BS pentru anii 2020, 2021 și 2022.

Verificările auditului privind transferurile executate în anul 2022 din BS către BUAT atestă că volumul acestora a constituit 17 167,6 mil. lei. Auditul constată că datele privind transferurile executate la poziția 291 „Transferuri acordate între bugetul de stat și bugetele locale” din Raportul privind executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat sub aspectul clasificăției economice pe anul 2022 (Formularul nr.8) nu coincid cu datele din Raportul privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2022 (Formularul nr.7⁹²). Astfel, în Formularul nr.7 sunt raportate transferuri în volum de 16 410,4 mil.lei, inclusiv pentru salarizarea în sectorul bugetar și acordarea plăților unice cu caracter excepțional prin Hotărâri de Guvern⁹³ – 797,1 mil. lei. Separat, au fost raportate transferurile în volum de 757,2 mil. lei, inclusiv:

- transferuri executate pentru scopuri specifice din fondurile centralizate – 644,5 mil. lei, dintre care: (i) Fondul național pentru mediu – 200,6 mil. lei; (ii) Fondul de eficiență în energetică – 15,9 mil. lei; (iii) Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural – 84,1 mil. lei; (iv) Fondul național pentru dezvoltare regională și locală – 343,9 mil. lei și (v) proiectul „Programul rural de reziliență rurală (IFAD VII)” – 0,05 mil. lei;
- transferuri cu destinație specială repartizate prin Hotărâri de Guvern – 112,7 mil. lei, din care: (i) din fondul de intervenție al Guvernului – 84,8 mil. lei, dintre care pentru acordarea indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19 – 32,1 mil. lei, pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina, conform deciziilor CSE – 44,9 mil. lei, și pentru lichidarea consecințelor calamităților naturale – 7,8 mil. lei; (ii) pentru Programul activităților de reintegrare a țării – 15,5 mil. lei, (iii) pentru Programul Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3” – 9,6 mil. lei, și (iv) pentru alte activități⁹⁴ – 2,8 mil. lei.

⁹² Formularul nr. 7. Raport privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2022.

⁹³ HG nr.710 din 19.10.2022, HG nr.777 din 09.11.2022 și HG nr.829 din 30.11.2022 „Privind repartizarea și redistribuirea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021”.

⁹⁴ Compensații persoanelor supuse represiunilor politice – 1,0 mil. lei; indemnizații unice pentru construcția caselor de locuit – 0,5 mil. lei; susținerea programelor de granturi destinate organizațiilor de tineret și grupurilor de inițiativă ale tinerilor – 0,9 mil. lei; restituirea valorii bunurilor pentru achitarea compensațiilor pentru represiunile politice conform titlului executoriu – 0,1 mil. lei; compensații unice pentru conectarea la conducta de gaze naturale

În acest context, în opinia auditului, în vederea asigurării principiului transparenței în relațiile dintre bugetul de stat și bugetele locale, se consideră oportună integrarea volumului total de transferuri în Formularul nr.7, la Raportul privind executarea bugetului de stat. *Potrivit motivației MF, „Pe parcurs au fost nenumărate discuții cu factorii din ministerul de resort care gestionează Fondul ecologic național (FEN) pentru integrarea acestuia în Anexa nr.7 pentru predictibilitatea volumelor de transferuri pentru APL, însă fără succes din considerentul procedurilor specifice acestuia și cadrului normativ în vigoare”.*

Conform Legii BS pentru anul 2022, la BUAT au fost precizate transferuri cu destinație generală⁹⁵ în sumă de 2 197,6,3 mil. lei, inclusiv de compensare – 225,2 mil. lei, și transferuri cu destinație specială⁹⁶ – 14 683,9 mil. lei, repartizate pe fiecare unitate administrativ-teritorială conform Anexei nr.7 la Legea bugetară anuală⁹⁷. Executarea transferurilor s-a realizat la nivel de 97,2%, în volum de 16 410,4 mil. lei. *Sinteza executării transferurilor de la BS către BUAT în anul 2022 (conform Formularului nr.7 la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2022) se prezintă în Tabelul nr.10.*

Tabelul nr.10

Sinteza executării transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale în anul 2022
(conform Formularului nr.7 la Raportul privind executarea bugetului de stat în anul 2022)

(mil. lei)

Transferuri	Aprobat	Precizat	Precizat față de aprobat		Executat	Executat față de precizat	
			(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	2	3	4=3-2	4=3/2*100	5	6=5-3	7=5/3*100
Total general, inclusiv:	14 913,9	16 881,5	+152,9	113,2	16 410,4	-471,1	97,2
cu destinație generală	1 869,1	1 869,1	-	100,0	1 868,9	-0,2	100,0
cu destinație specială	12 820,1	14 683,9	+1 863,8	114,5	14 213,1	-470,8	96,8
de compensare	224,7	225,2	+0,5	100,2	225,2	-	100,0
alte transferuri cu destinație generală	0,0	103,3	+103,3	-	103,2	-0,1	99,8

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor din Raportul privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul 2022 (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul 2022), Formularul nr.7.

Totalul transferurilor nealocate a constituit 471,1 mil. lei, dintre care: pentru învățământul general – în sumă de 328,6 mil. lei, pentru asistența socială – 82,0 mil. lei, pentru infrastructura drumurilor publice locale – 35,2 mil. lei, pentru pachetul minim de servicii sociale – 15,8 mil. lei etc. Cauzele de nefinanțare invocate de către MF au fost: diminuarea numărului de beneficiari, finanțarea alocațiilor pe bază de necesități și necorelarea bugetelor locale cu prevederile Legii BS.

Conform prevederilor legale⁹⁸, calculul transferurilor cu destinație generală se face pe baza datelor din ultimul an pentru care există execuție bugetară definitivă și a datelor oficiale privind populația și suprafața. Examinările auditului au stabilit că populația totală luată în calcul de către MF (3 121,2 mii)

a unor categorii de populație din mediul rural – 0,004 mil. lei; redistribuiri conform prevederilor art.16 lit.e) din Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021 – 0,2 mil. lei.

⁹⁵ Art.11 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

⁹⁶ Art.12 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003 privind finanțele publice locale.

⁹⁷ Anexa nr.7. Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale la Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021.

⁹⁸ Art. 11 alin.(7) din Legea privind finanțele publice locale nr.397-XV din 16.10.2003.

este mai mare cu 616 mii de locuitori decât datele oficiale ale BNS (2 504,2 mii⁹⁹). În acest context, auditul menționează că acest fapt influențează redistribuirea volumelor TDG între diferite UAT.

Potrivit explicațiilor MF, datele raportate/diseminate pe pagina oficială de către BNS reflectă o estimare a numărului populației de 2 626 585 în funcție de locul de reședință obișnuită la situația din 01.01.2021, fiind disponibilă doar la nivel de raioane. La baza efectuării calculului sumelor (TDG), pentru anul 2022 MF a utilizat datele oficiale cu privire la numărul populației prezente la situația din 01.01.2021, în profil teritorial pe UAT, furnizate de către BNS și determinate în baza rezultatelor Recensământului din anul 2004 și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie oficial înregistrate în anul de referință la ASP. În cazul în care BNS va oferi în viitor informații cu privire la numărul populației cu reședință obișnuită sub aspect de UAT, MF este dispus să utilizeze aceste date la calcularea transferurilor de la BS către BL, considerându-le mai veridice și mai reale.

Analiza componenței transferurilor cu destinație specială denotă că alocațiile cele mai semnificative revin celor pentru învățământul general, constituind 83,6% (11 882,2 mil. lei) din totalul TDS la volumul executat, urmate de transferurile pentru infrastructura drumurilor publice locale – 9,7% (1 379,5 mil. lei). Transferurile pentru finanțarea învățământului preșcolar, primar, secundar general, special și extrașcolar se alocă BL de nivelul respectiv, în corespundere cu competențele stabilite APL conform legislației privind descentralizarea administrativă¹⁰⁰. *Sinteza executării transferurilor cu destinație specială de la BS către BUAT în anul 2022 se prezintă în Anexa nr.14 la prezentul Raport de audit.*

Potrivit circularelor MF¹⁰¹, **transferurile pentru învățământ** pentru fiecare UAT au fost calculate în baza transferurilor aprobate pe anul 2021 pentru nivelul de învățământ respectiv. Totodată, acestea au fost suplimentate cu: costul majorării valorilor de referință ale unei luni trecătoare calculate pentru anul 2021 și ajustate cu mijloacele financiare ce țin de măsurile de politici salariale noi; mijloacele financiare alocate pentru buna funcționare a instituțiilor de învățământ, inclusiv pentru deschiderea grupelor noi; majorarea de la 2 000 lei la 4 000 lei a compensațiilor bănești anuale acordate personalului de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public¹⁰². Auditul menționează în acest context, lipsa unei metodologii de finanțare/formulei de calcul pentru TDS pentru instituțiile de învățământ preșcolar.

Conform cadrului normativ¹⁰³, **TDS pentru finanțarea învățământului** (educație timpurie, învățământul primar, secundar general, special și extrașcolar) sunt efectuate de MF în conformitate cu formula de alocare propusă anual de MEC și aprobată de Guvern. Totodată, în baza plafonului de cheltuieli estimat de MF, MEC calculează transferurile categoriale de la BS la BUAT pentru finanțarea

⁹⁹ Din 2 626 585 de persoane, se exclude numărul populației UTA Găgăuzia.

¹⁰⁰ Pct.279 din Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului, aprobat prin Ordinul MF nr.209 din 24.12.2015.

¹⁰¹ Circulara MF nr.06/2-07-18 din 23.08.2021 „Particularitățile privind elaborarea de către autoritățile APL a proiectelor bugetelor locale pentru anul 2022 și a estimărilor pe anii 2023-2024”, Circulara MF nr.06/2-07-44 din 24.11.2021 „Privind aprobarea de către autoritățile APL a proiectelor bugetelor locale pe anul 2022”.

¹⁰² Conform prevederilor HG nr.969/2018 „Pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea compensațiilor bănești anuale personalului de conducere și didactic din instituțiile de învățământ general public”, în baza numărului de beneficiari prezentat de MEC.

¹⁰³ Art. 143 alin.(2) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014.

instituțiilor de învățământ¹⁰⁴, ulterior MEC urmează să prezinte MF, în termenele stabilite, în scris și în format electronic, calculele normativelor valorice pentru un „elev ponderat” și pentru o instituție de învățământ și calculele transferurilor categoriale pentru fiecare unitate administrativ-teritorială¹⁰⁵.

Examinările auditului au constatat că, analogic constatărilor din rapoartele de audit din anii precedenți, calculele respective sunt efectuate unilateral de către MF. Totodată, potrivit metodologiei aprobate¹⁰⁶, calculele cheltuielilor pentru instituțiile de învățământ primar și învățământ secundar general se efectuează conform formulei unice în baza numărului mediu de elevi în anul bugetar precedent și a numărului de instituții de învățământ în anul 2007 („pentru stimularea raționalizării rețelei de instituții de învățământ”).

În acest context, verificările auditului denotă că prin Proiectul „Reforma Învățământului în Moldova” (PRIM) pe parcursul anilor 2021-2022 au fost finanțate activități privind implementarea formulei de finanțare per elev la nivel național. Astfel, au fost achitate mijloace financiare în sumă totală de 493,7 mii lei, inclusiv 398,7 mii lei în anul 2022, pentru îndeplinirea obiectivului prin elaborarea propunerilor de îmbunătățire a eficienței sistemului de alocare a banilor publici pentru școli și utilizarea acestora în cadrul instituțiilor de învățământ cu scopul de a îmbunătăți calitatea educației, prin revizuirea și ajustarea formulei actuale de finanțare per elev din instituțiile de învățământ primar și secundar general.

Auditul a constatat că, deși au fost achitate mijloace din contul PRIM pentru ajustarea formulei, MEC nu a înaintat până la momentul efectuării auditului propuneri de modificare a HG nr.868 din 08.10.2014¹⁰⁷. Totodată, auditul menționează că regulamentele aprobate prin HG nr.868 din 08.10.2014 sunt principalele instrucțiuni metodice pentru planificarea bugetelor școlilor.

5.5. Execuția bugetului de stat s-a încheiat cu un sold bugetar (deficit) în sumă de 9 325,5 mil. lei, fiind în creștere cu 4 592,4 mil. lei față de anul precedent.

Potrivit datelor Raportului privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat¹⁰⁸ pentru anul 2022, execuția bugetului de stat la 31.12.2022 s-a încheiat cu un deficit de (-9 325,5) mil. lei, fiind cu 5 269,5 mil. lei sub nivelul deficitului precizat (- 14 595,0 mil. lei). În comparație cu anul 2021, rezultatul execuției bugetului de stat (deficitul) în anul 2022 s-a majorat de 1,9 ori, *situația fiind prezentată în Tabelul nr.11.*

¹⁰⁴ Pct.6 din „Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, aprobat prin HG nr.868 din 08.10.2014.

¹⁰⁵ Pct.6 subpct.6) din „Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, aprobat prin HG nr.868 din 08.10.2014.

¹⁰⁶ Pct.6 subpct.8) din „Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”, aprobat prin HG nr.868 din 08.10.2014.

¹⁰⁷ HG nr.868 din 08.10.2014 „Privind finanțarea în bază de cost standard per elev a instituțiilor de învățământ primar și secundar general din subordinea autorităților publice locale de nivelul al doilea”.

¹⁰⁸ Formularul nr.1 „Raportul privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat”, aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

Tendențele deficitului bugetului de stat pe anii 2021-2022 și ponderea acestuia în PIB
(mil. lei)

Indicatori	Anul 2021	Anul 2022			Devieri (+/-)
	Executat	Aprobat	Precizat	Executat	2022/2021
1	2	3	4	5	6=5-2
Deficitul	-4 733,1	-15 136,0	-14 595,0	-9.325,5	-4 592,4
Ponderea în PIB*, %	-2,0	-5,6	-5,4	-3,4	-1,7

** Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2021, conform datelor actualizate ale BNS, este de 242.079,0 mil. lei.

** Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2022, conform datelor preliminare ale BNS, este de 272 556,0 mil. lei.

Deficitul BS ca pondere în PIB¹⁰⁹ a fost în creștere în anul 2022 și a constituit 3,4%, fiind cu 2,0 p.p. mai mic față de indicatorul prognozat și cu 1,4 p.p. mai mare față de anul 2021 (2,0%).

Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat, conform datelor raportate de MF, se prezintă în Tabelul nr.12.

Sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat pe anul 2022

(mil. lei)

Indicatori	Precizat	Executat	Devieri (+/-)
1	2	3	4=3-2
SURSE DE FINANȚARE, total	14.595,0	9.325,5	-5.269,5
Active financiare	-11.928,6	-9.461,4	2.467,2
Datorii	19.159,6	12.605,6	-6.553,9
Datorii interne	-300,0	-325,3	-25,3
Împrumuturi externe	19.459,6	12.930,9	-6.528,6
Modificarea soldului de mijloace bănești	7.364,1	6.181,2	-1.182,8

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2022.

Conform art.30 din Legea nr.181 din 25.07.2014, sursele de finanțare se formează din: operațiuni cu instrumente ale datoriei; operațiuni aferente vânzării și privatizării patrimoniului public; operațiuni cu soldurile în conturile bugetului; alte operațiuni cu activele financiare și cu datoriile bugetului.

Verificările auditului asupra conformității raportării surselor de finanțare a deficitului BS în anul 2022 au relevat următoarele.

Potrivit art.6 din Legea bugetului de stat pentru anul 2022, au fost prevăzute mijloace financiare pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova” (392,9 mil. lei, echivalentul a 19,5 mil. euro)¹¹⁰, al SRL „Arena Națională” (69,6 mil. lei, echivalentul a 3,2 mil. euro) și SA „Energocom” (6083,0 mil. lei)¹¹¹. Totodată, cota de participare a RM în capitalul statutar al băncilor de dezvoltare internaționale a constituit suma de 40,9 mil. lei (echivalentul a 2,2 mil. dolari SUA).

¹⁰⁹ Art. 15 alin.(3) lit. a) din Legea nr.181/2014, care admite derogarea de la regula bugetar-fiscală: Derogarea de la regulile stabilite la alin. (1) poate fi admisă doar pentru o perioadă fixă de cel mult trei ani și doar în caz de: a) catastrofe naturale și alte situații excepționale care pun în pericol securitatea națională.

¹¹⁰ Din contul împrumutului acordat de Banca Europeană de Investiții în cadrul Proiectului de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare.

¹¹¹ Dispoziția CSE nr. 35 din 29.08.2022 – 322,0 mil. lei, Dispoziția CSE nr. 37 din 19.09.2022 – 200,0 mil. lei, Dispoziția CSE nr. 38 din 30.09.2022 – 511,0 mil. lei, Dispoziția CSE nr. 43 din 19.10.2022 – 1 050,0 mil. lei, Dispoziția CSE nr. 46 din 11.11.2022 – 4 000,0 mil. lei.

Astfel, în anul 2022, din sursele de finanțare MF a alocat SRL „Arena Națională”¹¹² 69,6 mil. lei (100%), capitalul social fiind majorat de către APP la data de 29.09.2022¹¹³, iar înregistrarea de stat – la data de 27.10.2022¹¹⁴, încadrându-se în termenul stipulat în HG.

De asemenea, MF a alocat 153,4 mil. lei (39,0%) pentru majorarea capitalului social al ÎS „Calea Ferată din Moldova”¹¹⁵. Auditul a constatat că înregistrarea majorării capitalului social¹¹⁶ de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” s-a efectuat după încheierea anului bugetar, și anume la data de 10.03.2023. În această situație, nu a fost majorată valoarea grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării” de către APP.

În anul 2022 nu au fost executate alocațiile aprobate în sumă de 5,5 mil. lei pentru cota de participare a RM în capitalul statutar al băncilor de dezvoltare internaționale¹¹⁷.

Pentru dobânzi și alte plăți aferente datoriei de stat externe și celei interne, au fost executate cheltuieli în sumă totală de 2 645,4 mil. lei, care, în comparație cu anul precedent, înregistrează o tendință de creștere. Pentru serviciul datoriei de stat externe, au fost executate mijloace financiare din BS în sumă de 560,6 mil. lei, sau cu 182,6 mil. lei (48,3%) mai mult față de anul precedent. Totodată, pentru serviciul datoriei de stat interne au fost executate 2 084,8 mil. lei, cu 565,5 mil. lei (37,2%) mai mult decât în anul 2021.

Ca rezultat al exercițiului bugetar, la situația din 31.12.2022, au fost formate solduri ale mijloacelor bănești, în sumă totală de 2 869,5 mil. lei, dintre care: soldurile la componenta de bază – 1 903,2 mil. lei, și soldurile proiectelor finanțate din surse externe – 966,3 mil. lei, înregistrând o descreștere de 6 181,3 mil. lei (3,2 ori), comparativ cu situația din 31.12.2021.

VI. BUNA GUVERNANȚĂ

6.1. Organizarea, implementarea, evaluarea și raportarea sistemului de control intern

Potrivit Legii nr.229 din 23.09.2010¹¹⁸, pentru promovarea unei bune guvernări a entităților publice, se implementează controlul financiar public intern, care include: controlul intern managerial, auditul intern, responsabili fiind managerii entităților publice, precum coordonarea și armonizarea centralizată efectuată de către MF.

Ca urmare a evaluării CIM (inclusiv evaluarea SI și evaluarea procesului de consolidare a rapoartelor financiare/Raportului BS) și în urma efectuării testelor integrale pentru unele domenii semnificative

¹¹² HG nr.614 din 01.09.2022 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare Societății cu Răspundere Limitată „Arena Națională”. Ordinul de plată nr. 3 din 14.09.2022 în sumă de 69 567 200,0 lei.

¹¹³ Decizia nr.80/14 din 29.09.2022 a asociatului unic al SRL „Arena Națională”.

¹¹⁴ Decizia privind înregistrarea modificărilor nr. 103858 din 27.10.2022 „Cu privire la modificările și completările înscrise în Registrul de stat al persoanelor juridice și operate în Statutul SRL „Arena Națională” nr.1018600026006 din 30.05.2018”.

¹¹⁵ HG nr. 164 din 16.03.2022 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare”. Ordinul de plată nr. 1 din 29.08.2022 în sumă de 153 448 875,5 lei.

¹¹⁶ Decizia nr.28 din 13.02.2023.

¹¹⁷ Informativ: Subscrierea RM la capitalul social al Băncilor, precum și achitarea resurselor bugetate în acest sens, urma a fi realizată după finalizarea procedurilor de aderare în conformitate cu prevederile Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, HG nr.120/2001 „Despre aprobarea Regulamentului privind mecanismul de încheiere a tratatelor internaționale”, precum și ale Acordurilor de înființare ale Băncilor vizate.

¹¹⁸ Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern.

valoric sau prin context, precum executarea cheltuielilor pentru titlurile executorii, executarea cheltuielilor din fondul de rezervă și evidența executării de casă a cheltuielilor și veniturilor BS, se concluzionează că activitățile de control, în mare parte, sunt funcționale. Totodată, auditul a identificat necesitatea intensificării/îmbunătățirii activităților de control ce țin de:

- consolidarea rapoartelor financiare. Astfel, instituțiile bugetare din subordine prezintă rapoartele financiare autorităților publice centrale prin modulul CNFD. Ulterior, acestea sunt prezentate MF de către autorităților publice centrale, cu excepția rapoartelor financiare atribuite la secret de stat, acestea fiind prezentate pe suport de hârtie și introduse manual;
- executarea cheltuielilor din fondul de urgență al Guvernului, în lipsa prezentării MF de către beneficiari a documentelor justificative (contracte, facturi fiscale etc.);
- ținerea evidenței contabile și raportarea cheltuielilor instituțiilor bugetare. Astfel, echipa de audit a solicitat prezentarea informațiilor sub aspectul utilizării programelor de evidență contabilă. Potrivit informațiilor prezentate de către MF, „*IP „Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe” nu deține astfel de informații. Pentru acordarea unui răspuns în acest sens, este necesară colectarea informației respective de la autoritățile/instituțiile bugetare*”. Drept urmare, actualmente MF nu dispune de informații privind sistemele informaționale de evidență contabilă utilizate în cadrul BS și care este compatibilitatea acestora cu CNFD. În opinia auditului, este necesară luarea de atitudine cu referire la problema respectivă și efectuarea unei inventarieri integrale pe toate instituțiile bugetare, deoarece MF este responsabil de dezvoltarea politicilor de evidență în sectorul bugetar, în vederea corelării prompte a modificărilor din cadrul regulamentar pentru asigurarea corectitudinii înregistrării în evidența contabilă;
- lipsa cadrului operațional și a unui control privind monitorizarea implementării proiectelor finanțate din surse externe, care înregistrează un grad redus de absorbție a resurselor;
- planificarea și executarea cheltuielilor pentru investiții capitale, în vederea respectării procedurilor de pregătire și aprobare a acestora conform etapelor stabilite, sporirea nivelului de valorificare a alocațiilor;
- finanțarea instituțiilor publice la autogestiune, a întreprinderilor de stat și a societăților pe acțiuni, în vederea reducerii direcționării fluxurilor de mijloace publice în afara sistemului trezorerial.

Mai mult decât atât, observațiile auditului privind evaluarea activităților de control se confirmă și prin rezultatele autoevaluării reflectate în Declarația de răspundere managerială prin autoevaluarea emisă de către MF și plasată pe site¹¹⁹. Astfel, auditul public extern relevă că, controlul intern managerial pentru perioada respectivă „este parțial conform cu Standardele naționale de control intern în sectorul public”.

6.2. Auditul intern din cadrul aparatului central al MF în anul 2022 a evaluat un singur proces cu privire la executarea mijloacelor din BS.

Serviciul Audit Intern (SAI) își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile cadrului normativ, precum și ale reglementărilor relevante de ordin intern (Carta de audit intern, Instrucțiunea privind

¹¹⁹ https://mf.gov.md/sites/default/files/documente%20relevante/Declaratia%20de%20raspundere%20manageriala_2022.pdf

desfășurarea misiunilor de audit intern în cadrul ministerului, Planul de acțiuni al SAI pentru 2022 etc.).

În anul 2022, conform Planului de acțiuni de audit intern pentru anul 2022, aprobat la data de 08.02.2022, au fost planificate 5 misiuni de audit intern, din care 2 misiuni aferente executării și raportării BS: (i) „Evaluarea conformității și funcționalității proceselor de evidență contabilă a executării de casă a mijloacelor BS și/sau proceselor tangențiale planificării/executării/raportării BS” (aprilie-iunie); (ii) „Evaluarea conformității și funcționalității proceselor operaționale din cadrul Trezoreriei de Stat și Trezoreriilor regionale prin prisma gradului de implementare a CIM”.

Pe parcursul anului, SAI a realizat în total 5 misiuni de audit, din care 2 misiuni de audit ad-hoc. Astfel, în aspectul executării și raportării BS, a fost realizată o misiune de audit cu obiectivul general „Evaluarea procesului executării de casă a bugetului de stat, reieșind din repartizarea resurselor financiare în baza necesităților parvenite de la autoritățile/instituțiile bugetare, inclusiv executarea documentelor executorii”. Nu a fost realizată misiunea de audit intern cu tematica „Evaluarea conformității și funcționalității proceselor operaționale din cadrul Trezoreriei de Stat și Trezoreriilor regionale prin prisma gradului de implementare a CIM”.

Auditul public extern a luat cunoștință de Raportul de audit intern „Evaluarea procesului executării de casă a bugetului de stat, reieșind din repartizarea resurselor financiare în baza necesităților parvenite de la autoritățile/instituțiile bugetare, inclusiv executarea documentelor executorii”.

Serviciul Audit Intern include 3 unități de personal, din care, efectiv sunt ocupate 2 unități (șef de serviciu și 1 auditor intern principal).

6.3. Recomandările din misiunea de audit precedentă sunt implementate parțial.

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 30.05.2022¹²⁰, MF i-au fost înaintate 9 recomandări (dintre care: implementate – 3, parțial implementate – 4, neimplementate – 1, iar recomandarea nr. 1 „Examinarea oportunităților de dezvoltare continuă și durabilă prin prisma elaborării noii strategii pe termen mediu în domeniul managementului finanțelor publice, inclusiv cu determinarea necesităților de implementare a sistemului de evidență pe bază de angajamente în sectorul public” va fi implementată treptat, conform Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030.

Recomandările au fost evaluate de audit ca parțial implementate, deoarece conform răspunsului la solicitarea echipei de audit referitor la implementarea recomandărilor, se relevă că MF a elaborat mai multe proiecte de acte normative, care până la moment nu au fost definitivitate și se află la etapa de elaborare sau coordonare în cadrul MF. *Informații privind implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi (Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 30 mai 2022*

¹²⁰ Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 30.05.2022 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021”.

„Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021”) se prezintă în Anexa nr. 15 la prezentul Raport de audit.

6.4. Nu toate cheltuielile executate din fondul de urgență al Guvernului întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de cadrul normativ, având impact asupra conformității utilizării resurselor acestuia.

Conform art.3 lit. b) din Legea BS pentru anul 2022, au fost aprobate alocații pentru fondul de rezervă al Guvernului în sumă de 900,0 mil. lei și pentru fondul de intervenție al Guvernului – în sumă de 800,0 mil. lei, dintre care, din contul donațiilor oferite pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina – 240,15 mil. lei.

Executarea cheltuielilor a fost la nivel de 96,0 %, sau 801,4 mil. lei din fondul de rezervă și, respectiv, la nivel de 89,6 %, sau 657,4 mil. lei din fondul de intervenție.

Mijloacele fondurilor de urgență ale Guvernului au fost executate în majoritate pentru: (i) gestionarea crizei energetice, inclusiv efectuarea plăților în avans ale compensării diferenței de preț în urma majorării prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale și consumul energiei acordate consumatorilor casnici și non-casnici; colectarea masei lemnoase și neadmiterea majorării prețurilor la lemnul de foc pentru populație – 44,1%; (ii) gestionarea crizei refugiaților din Ucraina – 29,2%; (iii) suplینirea rezervelor materiale – 4,2%; (iv) acordarea indemnizațiilor unice angajaților infectați cu COVID-19 în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu – 3,9%; (v) compensații în legătură cu majorarea ratei dobânzii la creditele acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă” – 2,6% ș.a.

Mijloacele din fondul de rezervă au fost repartizate la 5 APC¹²¹, în sumă totală de 835,6 mil. lei, fiind executate la nivel de 96,0% (801,4 mil. lei).

Cheltuielile din fondul de intervenție al Guvernului au fost repartizate în sumă totală de 733,6 mil. lei, fiind executate în volum de 657,4 mil. lei, dintre care: 87,1% (572,6 mil. lei) de 13 APC¹²², iar 12,9% (84,8 mil. lei) au revenit transferurilor către bugetele locale.

Auditul a constatat o neconcordanță între normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale BPN, precum și între pct. 15 și 16 din HG nr. 862 din 18.12.2015.

O problemă majoră identificată de echipa de audit ține de gestionarea mijloacelor financiare destinate crizei refugiaților din Ucraina.

La situația din 31.12.2022, pentru susținerea BS au fost încasate mijloace bănești în sumă de 290,2 mil. lei, dintre care: de la persoane fizice – 7,5 mil. lei, și de la persoane juridice – 282,7 mil. lei. Totodată, 31,1 mil. lei constituie donații din surse interne, iar 259,1 mil. lei – donații din surse externe. Donațiile voluntare în sumă de 290,2 mil. lei au fost transferate în fondul de intervenție al Guvernului.

¹²¹ MAI; MIDR; MMPS; MEC; APP.

¹²² Cancelaria de Stat, MJ, MAI, MA, MEI, MIDR, MM, MEC, MMPS, MS, APP, SIS, AȘM.

Cele mai semnificative sunt donațiile din surse externe, în sumă de 69,1 mil. lei, donate de către Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (SIDA), 60,6 mil. lei – de către Departamentul Afacerilor Externe al Elveției, 41,2 mil. lei – de către Ministerul Finanțelor al Lituaniei, 36,8 mil. lei – donații acumulate prin intermediul Ambasadei RM la Tokyo, și 24,8 mil. lei – de la Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Lituania, ceea ce constituie 232,4 mil. lei, sau 89,7%.

În baza Dispoziției CSE nr.4 din 01 martie 2022, prin derogare de la prevederile Codului fiscal, au fost stabilite reglementări speciale în partea ce ține de consecințele fiscale la efectuarea donațiilor în scopuri de plasament temporar și gestionarea fluxului de refugiați și s-a permis: (i) deducerea în scopuri fiscale a sumei integrale a cheltuielilor aferente donațiilor în scopuri de plasament temporar și gestionarea fluxului refugiaților, efectuate către autoritățile publice, instituțiile publice sau organizațiile necomerciale specificate în art.52 din Codul fiscal conform listei aprobate de MMPS; (ii) deducerea TVA aferente procurărilor utilizate pentru efectuarea donațiilor și livrărilor cu titlu gratuit neimpozabile cu TVA, în scopuri de plasament temporar, precum și pentru gestionarea fluxului refugiaților, cu excepția celor specificate în art. 103 din Codul fiscal, către autoritățile publice, instituțiile publice sau organizațiile necomerciale specificate în art.52 din Codul fiscal conform listei aprobate de MMPS; (iii) agenților economici dreptul la deducerea în scopuri fiscale a donațiilor umanitare în susținerea poporului ucrainean, achitate la conturile bancare deschise de MF în acest scop.

În total, conform Deciziilor CSE/HG, din fondurile de urgență ale Guvernului (1 700,0 mil. lei) au fost repartizate mijloace financiare **în sumă de 484,7 mil. lei (28,5%) pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina**, din care 446,1 mil. lei – din fondul de intervenție, și 38,6 mil. lei – din fondul de rezervă¹²³. Din mijloacele repartizate, au fost finanțate cheltuieli în sumă de 461,6 mil. lei, sau la nivel de 95,2%, din care: pentru APL – 44,9 mil. lei, și pentru APC – 416,7 mil. lei (inclusiv alte ajutoare în sumă de 39,1 mil. lei). Totodată, suplimentar din BS au fost precizate mijloace bugetare în sumă de 1,7 mil. lei, fiind executate 0,9 mil. lei, sau 52,9%, din care la MAEIE fiind finanțate cheltuielile pentru servicii protocolare și de transport (0,3 mil. lei) și la MEC – 0,6 mil. lei, acestea fiind din contul redistribuirii alocațiilor în cadrul modificării bugetului. *Sinteza cheltuielilor executate pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina în anul 2022 se prezintă în Tabelul nr.14.*

Tabelul nr.14

Sinteza cheltuielilor executate pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina în anul 2022

(mii lei)

APC/ APL	Precizat	Executat	din care:								
			Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	Subvenții	Granturi acordate	Prestații sociale	Alte cheltuieli curente	Mijloace fixe	Ajutoare	Stocuri de materiale circulante
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
MAEIE	262,9	262,9		262,9							
CS	1.774,0	1.705,0	332,2	241,7		748,1			130,7		252,2
MA	42.666,7	37.432,9	37.432,9								
MEC	2.370,1	1.480,0	372,9	1.014,3			0,5				92,3

¹²³ Agenția Rezerve Materiale – 35 843,8 mii lei, MIDR – 2 385,0 mii lei, Inspectoratul General pentru Situații de urgență – 357,2 mii lei.

MMPS	19.600,0	19.570,6	1.398,2	17.832,1							340,3
MIDR	2.385,0	2.385,0			2.385,0						
MAI	317.530,6	315.700,5	311.820,2						100,0 ¹²⁴	3.780,4	
alte	39.075,5	39.075,5								39.075,5	
APL	60.698,5	44.905,2	15.015,6	25.561,0			47,9	744,3	817,8		2.718,4
Total	486.363,3	462.517,5	366.371,9	44.912,0	2.385,0	748,1	48,4	744,3	1.048,5	42.855,9	3.403,3
Pondere(%)		100,00%	79,2%	9,7%	0,5%	0,2%	0,0%	0,2%	0,2%	9,3%	0,7%

Sursă: Informații generalizate de către echipa de audit privind repartizarea/finanțarea și utilizarea mijloacelor fondurilor de rezervă și de intervenție ale Guvernului la situația din 31.12.2022.

Din totalul cheltuielilor executate, ponderea majoră constituie cheltuielile de personal – 79,2% (366,4 mil. lei), fiind acordate sporuri de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate și cheltuielile pentru bunuri și servicii – 9,7% (44,9 mil. lei), procurarea materialelor (3,4 mil. lei), pentru transportarea refugiaților (2,4 mil. lei) etc. Auditul relevă că majoritatea alocațiilor din BS au fost executate pentru sporurile oferite personalului implicat în gestionarea crizei refugiaților din cadrul MAI – 311,8 mil. lei, și MA – 37,4 mil. lei.

Totodată, prin Dispozițiile CSE¹²⁵, MF a alocat MIDR din fondul de rezervă al Guvernului, pentru ANTA, mijloace financiare în sumă de 2,4 mil. lei, pentru compensarea cheltuielilor suportate diferențiat pentru perioada 24 februarie - 9 martie 2022, în procesul de gestionare a fluxului migrațional, prin asigurarea transportării persoanelor refugiate.

Concomitent, prin Dispozițiile CSE¹²⁶, au fost aprobate mijloace în sumă de 1,8 mil. lei Cancelariei de Stat pentru gestionarea crizei refugiaților din Ucraina și întreținerea centrelor de adăpost temporar, fiind alocate în acest scop 1,7 mil. lei. Din suma total finanțată, aparatul central al Cancelariei de Stat a executat suma de 1,1 mil. lei, Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului RM – 0,5 mil. lei, și Baza Auto a Cancelariei de Stat – 0,14 mil. lei.

MMPS, prin Dispoziția CSE¹²⁷, i s-au alocat mijloace financiare din fondul de intervenție în scopul acordării sporului de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate, în sumă de 1,4 mil. lei, iar 18,2 mil. lei – centrelor de plasament temporar pentru refugiați instituite de instituțiile publice.

MEC, din fondul de intervenție al Guvernului (1,5 mil. lei), i-au fost alocate 0,9 mil. lei pentru centrele de plasament temporar pentru refugiați instituite de instituțiile publice din subordinea ministerului și 0,6 mil. lei – din BS (Școala de tip internat pentru copii orfani și copii rămași fără îngrijirea părinților din s. Cărpineni – 0,6 mil. lei, Institutul de Științe ale Educației – 0,6 mil. lei etc.).

În baza Dispozițiilor CSE¹²⁸, prin Ordinul MMPS nr.21 din 26.02.2022¹²⁹ (cu modificările ulterioare) au fost aprobate reglementările privind organizarea și funcționarea centrelor de plasament temporar

¹²⁴ Suma de 100,0 mii lei nu a fost alocată din fondul de urgență al Guvernului, dar reprezintă donații încasate în scopul achiziționării a 2 aparate de zbor fără pilot pentru Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

¹²⁵ Dispoziția CSE nr.9 din 10.03.2022, Dispoziția CSE nr.50 din 30.11.2022.

¹²⁶ Dispozițiile CSE nr.7 din 04.03.2022, nr.48 din 22.11.2022, nr.53 din 05.12.2022.

¹²⁷ Dispoziția CSE nr.3 din 27.02.2022, modificată prin Dispoziția CSE nr.13 din 31.03.2022.

¹²⁸ Dispoziția CSE nr.1 din 24.02.2022, Dispoziția CSE nr.3 din 27.02.2022.

¹²⁹ Ordinul MMPS nr.21 din 26.02.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de plasament temporar pentru refugiați și normele de personal și cheltuieli” (modificat prin Ordinul nr.29 din 21.03.2022).

deschise pentru refugiați, normele de personal, cheltuielile și mecanismul de finanțare. Astfel, instituțiile publice/ÎS din subordinea APC urmau să prezinte lunar în adresa MMPS, responsabil de confirmarea eligibilității cheltuielilor, factura fiscală pentru serviciile prestate, cu anexarea documentelor confirmative privind cheltuielile efectuate pentru activitatea acestora.

Conform prevederilor Ordinului sus-menționat, MMPS lunar, în perioada martie-octombrie 2022, a prezentat MF „*Informații privind cheltuielile de întreținere a Centrelor de plasament temporar pentru refugiați*”. Auditul a constatat că MF a alocat mijloacele financiare în baza Dispozițiilor CSE. Totodată, unele din informații nu au fost complete, fiind specificat în scrisorile remise că urmează a fi prezentate în acest scop documente suplimentare.

Echipa de audit a consolidat datele prezentate de către MMPS la MF, fiind stabilite multiple devieri referitor la corectitudinea datelor raportate. Datele consolidate denotă că, în anul 2022, pentru refugiații din Ucraina (în medie 790 883 de persoane) au fost înființate inițial 87 de centre de plasament temporar, din care la sfârșitul anului 2022 au rămas active 53 de centre. Totodată, pentru gestionarea centrelor de plasament și adăpost temporar pentru refugiați, au fost executate cheltuieli reflectate în informațiile prezentate MF și care constituie doar 80,6 mil. lei, din care: executate de APL – 58,7 mil. lei, și de APC – 21,9 mil. lei.

Totodată, echipa de audit menționează că, conform datelor de pe site-ul oficial al MMPS, ca urmare a studiului realizat de către UNHCR, s-a raportat că RM a înființat un total de 133 de centre de plasament temporar pentru refugiați, din care la sfârșitul anului 2022 au rămas active 67 de centre.

În anul 2022, instituțiile bugetare au beneficiat de granturi pentru proiectele finanțate din surse externe ***pentru refugiați, în sumă totală de 18,9 mil. lei***, din care: (i) MEC a implementat Proiectul (70373) „Suport psihologic și ghidare în carieră pentru refugiați”, fiind executate cheltuieli în sumă de 1,9 mil. lei; (ii) MMPS a implementat Proiectul (70379) „Contribuția UNHCR în sprijinul persoanelor vulnerabile din Republica Moldova și refugiaților”, fiind executate alocații în sumă de 17,0 mil. lei (88,3%), cu înregistrarea unui sold de mijloace în sumă de 2,0 mil. lei. Potrivit motivației entității, soldul neutilizat urma să fie rambursat donatorilor până la finele lunii ianuarie 2023.

În concluzie se menționează că, deși clasificția bugetară a fost completată cu o nouă activitate (00523 - gestionarea crizei refugiaților), pentru ținerea unei evidențe separate a cheltuielilor, examinările efectuate au constatat că în anul 2022 APC/APL, suplimentar celor primite din fondurile de urgență, au utilizat mijloace din surse proprii, cât și de la alte activități (inclusiv executarea cheltuielilor cu parafa „secret” la activitatea 00402 de către Inspectoratul General pentru Migrație)¹³⁰. Auditul relevă că MMPS nu a prezentat MF informații complete și exhaustive privind totalitatea cheltuielilor efectuate pentru centrele de plasament, în strictă conformitate cu formularul aprobat prin Ordin.

¹³⁰ Denumirea Biroului migrație și azil al Ministerului Afacerilor Interne se modifică în Inspectoratul General pentru Migrație, prin HG nr.16 din 11.01.2023 „Cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație”.

În aceste circumstanțe, echipa de audit a fost limitată în determinarea totalității cheltuielilor executate pentru gestionarea crizei refugiaților în anul 2022, inclusiv sub aspectul surselor, clasificăției economice, precum și a ajutoarelor umanitare, care țin de competența MMPS.

6.5. La elaborarea și aprobarea BS pentru anul 2022 nu a fost respectat calendarul bugetar, iar CBTM nu a fost aprobat de către Guvern pentru a servi ca punct de reper în estimarea liniei de bază pentru ciclul bugetar.

Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale stabilește principiile și regulile bugetare și fiscale, reglementează calendarul bugetar și procedurile bugetare generale, delimitează competențele și responsabilitățile în domeniul finanțelor publice. Elaborarea CBTM constituie prima fază – strategică, în procesul de planificare a bugetului, iar elaborarea și aprobarea proiectului bugetului anual reprezintă a doua fază a ciclului anual de planificare bugetară.

Conform art.12 din Legea nr.181 din 25.07.2014, BS se elaborează, se aprobă și se administrează în mod transparent, având la bază procesul bugetar, bazat pe un calendar bugetar și pe proceduri transparente. CBTM este documentul principal în baza căruia se elaborează bugetul și care reprezintă instrumentul ce asigură corelarea alocării resurselor cu prioritățile de politici. Anual, potrivit calendarului bugetar, CBTM se elaborează de către MF, în comun cu alte autorități responsabile, în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite, iar Guvernul îl aprobă și îl prezintă spre informare Parlamentului.

Verificările auditului asupra conformității elaborării/aprobării BS pentru anul 2022 și respectării calendarului bugetar, au stabilit că:

- MF a remis Guvernului, pentru examinare și aprobare, proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 cu întârziere, la data de 19.11.2021, cu 36 de zile mai târziu, respectiv, acesta fiind aprobat¹³¹ în aceeași zi. Totodată, Parlamentul a adoptat cu 6 zile mai târziu Legea bugetului de stat pentru anul 2022, la data de 06.12.2021¹³². În opinia MF, depășirea termenului a fost cauzată de procesele de instituire a Guvernului și de reorganizare a APC (care au avut loc în perioada august-septembrie 2021), precum și de necesitatea modificării Legii bugetului de stat pentru anul 2021;
- deficitul BPN constituie 3,3% din PIB. Regula fiscală generală, stabilită în art.15 alin.(1) din Legea nr.181, nu a fost respectată, însă în baza prevederilor alin.(3) al aceluiași articol se admite derogarea în caz de situații excepționale care pun în pericol securitatea națională și declinul activității economice;
- pe marginea proiectului Legii bugetului de stat pe anul 2022 nu au avut loc consultări cu APC, însă MF a afirmat că toate propunerile au fost examinate cu dna Prim-ministră la data de 06.11.2021. De asemenea, au fost analizate solicitările suplimentare de transferuri generale pentru acoperirea necesităților aferente domeniilor proprii de activitate ale APL, însă nu au fost acceptate din considerentul că au fost alocate transferuri de compensare;

¹³¹ HG nr.350 din 19.11.2021 „Privind aprobarea proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2022”.

¹³² Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205 din 06.12.2021.

- CBTM¹³³ nu a fost aprobat de către Guvern în anul 2021 pentru anul 2022, deși conform Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, MF este responsabil de elaborarea CBTM și de prezentarea acestuia Guvernului, iar Guvernul este responsabil să îl aprobe și să îl prezinte spre informare Parlamentului. Totodată, la stabilirea priorităților de politici, autoritățile publice responsabile trebuie să asigure consecvența și continuitatea obiectivelor asumate în contextul cadrului bugetar pe termen mediu¹³⁴. MF a motivat că procesul de elaborare a CBTM 2022-2024 a fost inițiat conform calendarului bugetar, aprobat prin Ordinul MF nr.209/2015. Însă, în contextul investiției noului Guvern (în luna august 2021) și, respectiv, aprobării noului Program de activitate al Guvernului, procesul a fost tergiversat. Concomitent, indicatorii macroeconomici necesitau coordonarea cu FMI, care a avut loc în perioada 27.09-14.10.2021. Astfel, procesul de elaborare a CBTM a fost suspendat, dar acțiunile/măsurile de politici examinate au stat la baza elaborării bugetului pentru anul 2022 și au fost incluse ca anexă separată în documentația bugetară la proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2022;
- MF nu a organizat consultări asupra proiectului BS cu partenerii sociali și cu alte părți interesate.

VII. PREZENTAREA BUGETULUI DE STAT

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2022¹³⁵, parametrii bugetului de stat au fost aprobați la venituri în sumă de 50 066,6 mil. lei, la cheltuieli – de 65 202,6 mil. lei, cu o depășire a cheltuielilor asupra veniturilor de 15 136,0 mil. lei. Astfel, bugetul de stat în anul 2022 poartă un caracter deficitar.

În urma modificării Legii bugetare anuale¹³⁶, veniturile au crescut cu 18,5%, sau cu 9 281,4 mil. lei, constituind 59 348,0 mil. lei, cheltuielile – cu 13,4%, sau cu 8 740,4 mil. lei, constituind 73 943,0 mil. lei, iar deficitul a fost micșorat cu 541,0 mil. lei.

Modificarea Legii bugetare anuale a fost determinată, în special, de:

- suplinirea fondurilor de urgență ale Guvernului, în legătură cu necesitatea asigurării finanțării unor cheltuieli care comportă caracter de urgență, legate de gestionarea crizei energetice, crizei refugiaților din Ucraina;
- asigurarea unor măsuri noi de politici în domeniul protecției sociale, inclusiv prin intermediul transferurilor către bugetul asigurărilor sociale de stat (alocarea mijloacelor pentru Fondul de vulnerabilitate energetică, în scopul compensării parțiale a costurilor resurselor energetice populației, modificarea modalității de indexare a unor prestații de asigurări sociale și a unor prestații sociale de stat, majorarea transferurilor către bugetul asigurărilor sociale de stat pentru acordarea ajutorului pentru perioada rece a anului reieșind din majorarea cuantumului acestuia și a numărului de beneficiari, acordarea unui suport financiar unic unor beneficiari de pensii/alocații de stat ș.a.);

¹³³ CBTM este documentul principal în baza căruia se elaborează bugetul și care reprezintă instrumentul ce asigură corelarea alocării resurselor cu prioritățile de politici.

¹³⁴ Art.15 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

¹³⁵ Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205 din 06.12.2021.

¹³⁶ Lege bugetară anuală – act legislativ prin care se aprobă, după caz, BS, BASS, FAOM și care stabilește reglementări specifice acestor bugete pentru anul bugetar respectiv. *Legea nr.112 din 04.09.2019.*

- executarea dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova privind alocarea mijloacelor pentru majorarea capitalului social al SA „Energocom” și majorarea recreditării SA „Energocom” din contul proiectelor finanțate din surse externe;
- acordarea plății unice cu caracter excepțional unor angajați din cadrul autorităților/instituțiilor bugetare și implementarea unor măsuri noi de politici salariale în domeniul bugetar etc.

Analiza auditului denotă că, la toate modificările bugetului, efectuate pe parcursul anului 2022, a fost utilizată clauza de derogare în baza prevederilor art. 15 alin.(3) lit. a) din Legea nr.181/2014, care admite derogarea de la regula bugetar-fiscală în caz de situații excepționale ce pun în pericol securitatea națională. *Analiza execuției de ansamblu a bugetului de stat pe anul 2022 se prezintă în Tabelul nr.15.*

Tabelul nr.15

Analiza execuției de ansamblu a bugetului de stat pe anul 2022

(mil. lei)								
Indicatori sintetici	Prevederi bugetare aprobate*	Prevederi modificate prin Lege	Prevederi bugetare precizate	Executat	Executat față de aprobat		Executat față de precizat	
					suma (+/-)	nivelul de executare (%)	suma (+/-)	nivelul de executare (%)
1	2	3	4	5	6=5-2	7=5/2*100	8=5-4	9=5/4*100
Venituri	50.066,6	59.321,3	59.348,0	59.248,0	9.181,4	118,3	-100,0	99,8
Cheltuieli	65.202,6	73.916,3	73.943,0	68.573,5	3.370,9	105,2	-5.369,5	92,7
Deficit	-15.136,0	-14.595,0	-14.595,0	-9.325,5	5.810,5	61,6	5.269,5	63,9
<i>Sursă: Datele generalizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului de stat pe anul 2022.</i>								
<i>* Prevederi bugetare aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 2022.</i>								

Analizând datele privind executarea bugetului de stat pe anul 2022, față de indicatorii precizați, prin prisma responsabilităților MF de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, auditul relevă:

- încasările realizate în sumă de 59 248,0 mil. lei sunt cu (-100) mil. lei (0,2%) sub nivelul prevederilor bugetare precizate;
- cheltuielile de casă în sumă de 68 573,5 mil. lei sunt cu (-5 369,5) mil. lei (7,3%) sub nivelul cheltuielilor bugetare precizate;
- deficitul bugetar în sumă de (-9 325,5) mil. lei este cu (5 269,5) mil. lei (36,1%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, ca urmare a neexecutării cheltuielilor cu 5 369,5 mil. lei și neîncasării veniturilor cu 100,0 mil. lei.

Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul bugetar încheiat, potrivit prevederilor legale¹³⁷, se întocmește și se prezintă spre examinare și aprobare Guvernului de către MF, iar Guvernul îl prezintă spre aprobare Parlamentului până la 1 iunie.

Datele privind indicii bugetari aprobați și precizați la venituri și cheltuieli, executarea de casă a veniturilor și cheltuielilor sunt date agregate din sistemul de evidență trezorerială al MF, iar ceilalți indici se includ ca rezultat al consolidării datelor din rapoartele financiare prezentate de către

¹³⁷ Art.47 și art.73 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

autoritățile/instituțiile bugetare, responsabilitatea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor revenindu-le acestora.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022, donațiile voluntare încasate în BS însumează 317,0 mil. lei, ceea ce este cu 50,3 mil. lei mai mult decât suma precizată. Ponderea majoră în totalul donațiilor voluntare o reprezintă donațiile din surse externe pentru susținerea BS, care constituie 259,1 mil. lei, sau 81,7% din totalul donațiilor încasate, fiind destinate pentru gestionarea crizei refugiaților. *Sinteza donațiilor voluntare încasate în BS în anul 2022 se prezintă în Tabelul nr.13.*

Tabelul nr.13

Sinteza donațiilor voluntare încasate în BS în anul 2022

(mii lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri		
				(+/-)	(+/-)	(%)
1	2	3	4	5=4-3	6=4-2	7
Donații voluntare pentru cheltuieli curente din:	3.747,5	266.718,9	317.003,1	50.284,2	313.255,6	118,9%
surse interne pentru susținerea BS	0,0	24.300,0	31.098,0	6.798,0	31.098,0	128,0%
surse interne pentru instituțiile bugetare	1.252,5	1.560,5	1.250,1	-310,4	-2,4	80,1%
surse externe pentru susținerea BS	0,0	215.850,0	259.123,5	43.273,5	259.123,5	120,0%
surse externe pentru instituțiile bugetare	2.495,0	25.008,4	25.531,5	523,1	23.036,5	102,1%

Sursă: Date sistematizate de echipa de audit din Raportul privind executarea bugetului conform clasificăției economice la situația din 31.12.2022.

MF anual întocmește și plasează pe pagina sa oficială Bilanțul contabil consolidat central al Guvernului, care include bilanțul contabil consolidat al APC, CNAS și CNAM. Trezoreria de Stat și trezoreriile regionale ale MF asigură evidența contabilă a executării de casă a mijloacelor BPN. Componentele BPN cuprind BS¹³⁸, BASS, FAOAM și BL, din care bugetul consolidat central se formează din BS, BASS și FAOAM, iar bugetele locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea formează în ansamblu bugetul consolidat local¹³⁹.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului public național pe anul 2022¹⁴⁰, au fost încasate venituri în sumă totală de 91 505,4 mil. lei, ceea ce reprezintă 33,6% din PIB. Veniturile BPN, în comparație cu indicatorii precizați, au înregistrat o creștere cu 0,4%, echivalentă cu (-407,7,0 mil. lei). Totodată, comparativ cu anul 2021, veniturile încasate în BPN au fost în creștere cu 18,3%, sau cu 14 132,4 mil. lei. *Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2022, comparativ cu anul 2021, și ponderea acestora în PIB se prezintă în Tabelul nr.16.*

¹³⁸ BS – totalitatea veniturilor, cheltuielilor și surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților publice centrale, cu excepția funcțiilor proprii sistemului public de asigurări sociale și sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală, precum și pentru stabilirea relațiilor cu alte bugete.

¹³⁹ Art.26 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014.

¹⁴⁰ Formularul nr.14 „Raportul privind executarea bugetului public național pe anul 2022”, aprobat prin Ordinul MF nr.18 din 27.01.2020.

**Executarea principalilor indicatori ai BPN pe anul 2022, comparativ cu anul 2021,
și ponderea acestora în PIB**

(mil. lei)

Indicatori	Precizat pe an	Executat în anul 2022	Executat față de precizat		Executat în anul 2021	Executat în anul 2022 față de anul 2021		Ponderea în PIB (%)	
			suma (+/-)	%		suma (+/-)	%	2021*	2022**
1	2	3	4=3-2	5=3/2*100	6	7=3-6	8=3/6*100	9=6/PIB*100	10=3/PIB*100
Venituri									
BPN, inclusiv:	91.097,7	91.505,4	407,7	100,4	77.373,0	14.132,4	118,3	32,0	33,6
BS	59.348,0	59.248,0	-100,0	99,8	49.383,8	9.864,2	120,0	20,4	21,7
BASS	34.200,6	33.796,1	-404,5	98,8	27.246,8	6.549,3	124,0	11,3	12,4
FAOAM	12.559,7	12.639,5	79,8	100,6	11.540,0	1.099,5	109,5	4,8	4,6
BUAT	24.280,7	23.889,3	-391,4	98,4	20.387,1	3.502,2	117,2	8,4	8,8
Cheltuieli									
BPN, inclusiv:	108.726,9	100.374,2	-8.352,7	92,3	82.013,5	18.360,7	122,4	33,9	36,8
BS	73.943,0	68.573,5	-5.369,5	92,7	54.116,9	14.456,6	126,7	22,4	25,2
BASS	34.200,6	33.745,3	-455,3	98,7	27.186,8	6.558,5	124,1	11,2	12,4
FAOAM	12.833,7	11.963,3	-870,4	93,2	11.552,0	411,3	103,6	4,8	4,4
BUAT	27.040,9	24.159,6	-2.881,3	89,3	20.342,5	3.817,1	118,8	8,4	8,9
Deficit (-) / Excedent (+)									
BPN, inclusiv:	-17.629,2	-8.868,8	8.760,4	50,3	-4.640,5	-4.228,3	191,1	-1,9	-3,3
BS	-14.595,0	-9.325,5	5.269,5	63,9	-4.733,1	-4.592,4	197,0	-2,0	-3,4
BASS	0,0	50,8	50,8		60,0	-9,2	84,7	0,0	0,0
FAOAM	-274,0	676,2	950,2	-246,8	-12,0	688,2	>200	0,0	0,2
BUAT	-2.760,2	-270,3	2.489,9	9,8	44,6	-314,9	>200	0,0	-0,1
* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2021, conform datelor BNS, este de 242 079,0 mil. lei (actualizat).									
** Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2022, conform datelor preliminare ale BNS, este de 272 556,0 mil. lei.									

Notă: Datele referitor la venituri și cheltuieli ale componentelor BPN sunt prezentate cu transferurile între bugete.

Sursă: Raportul privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022 și pentru anul 2021.

Auditul relevă că, potrivit datelor Raportului, încasarea veniturilor la trei bugete s-a realizat sub nivelul precizat: la BS – cu (-100,0 mil. lei), la BASS – cu (-404,5 mil. lei), la BUAT – cu (-391,4 mil. lei), iar în FAOAM – cu (79,8 mil. lei) peste nivelul precizat. Totodată, cel mai scăzut nivel de executare a cheltuielilor bugetelor componente ale BPN, față de cheltuielile precizate, a fost raportat de BUAT – 89,3%, urmate fiind de BS – 92,7%. În același timp, cheltuielile la FAOAM au înregistrat un nivel de execuție de 93,2% și, respectiv, la BASS – de 98,7%.

VIII. RECOMANDĂRI

Recomandări Ministerului Finanțelor:

1. Să întreprindă măsuri concrete pentru asigurarea activității pe termen mediu în vederea instituirii unui sistem de evidență în sectorul public/bugetar, cu alinierea/conformarea la normele comunitare în scopul atingerii obiectivelor stabilite în Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030 (**Secțiunea III, pct. 3.1.**);
2. Să aprobe Ghidul operațional privind coordonarea și managementul asistenței externe, în scopul evaluării eficienței, eficacității, impactului și durabilității la monitorizarea implementării proiectelor de asistență externă (**Secțiunea III, pct. 3.2.**);
3. Să ajusteze actele sale interne și să actualizeze descrierea proceselor operaționale, cu specificarea responsabilităților clare în vederea atingerii executării atribuțiilor conform prevederilor cadrului normativ, în calitate de autoritate națională de coordonare a asistenței externe (**Secțiunea III, pct. 3.2.**);
4. Să elaboreze/modifice și să aprobe instrucțiuni și norme privind managementul proiectelor de investiții capitale, în concordanță cu normele noi aprobate prin HG nr.684 din 29.09.2022 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice” (**Secțiunea III, pct. 3.3.**);
5. Să asigure respectarea prevederilor regulamentare privind procesul de examinare și de confirmare a eligibilității propunerilor de proiecte pentru investiții capitale, precum și a principiilor de priorizare și de conformitate ale acestora cu documentele de planificare strategică națională și sectorială (**Secțiunea III, pct. 3.3.**);
6. Să analizeze și să determine modalitatea de raportare integrală a volumului transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale, inclusiv în aspectul beneficiarilor și surselor de finanțare, prin completarea/suplinirea formularelor anexate la Raportul privind executarea BS (**Secțiunea V, pct. 5.4.**);
7. Să aducă în concordanță prevederile cadrului metodologic cu prevederile HG nr. 862 din 18.12.2015 „pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea fondurilor de urgență ale Guvernului” (**Secțiunea VI, pct. 6.4.**);

Recomandări Serviciului Fiscal de Stat:

8. Să instituie mecanisme de conlucrare între instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget, a căror administrare este pusă în seama organelor fiscale (**Secțiunea IV, pct. 4.1.**);
9. Să intensifice procesul de prezentare și utilizare a datelor/informațiilor cu privire la amenzile contravenționale aplicate de către autoritățile competente să soluționeze cauzele contravenționale, în vederea asigurării evidenței analitice conforme a calculării și achitării amenzilor, urmării plenitudinii încasării și raportării acestora (**Secțiunea IV, pct. 4.1.**);

Recomandări Serviciului Vamal:

10. Să asigure procesul de calculare a majorărilor de întârziere la plățile de bază și plenitudinea raportării către MF a datoriilor agenților economici și ale persoanelor fizice (**Secțiunea IV, pct. 4.1.**).

Recomandări Ministerului Finanțelor, de comun cu Serviciul Fiscal de Stat și Serviciul Vamal:

11. Să asigure raportarea valorii integrale a creanțelor față de BS la poziția „Creanțe ale contribuabililor” (**Secțiunea IV, pct. 4.1.**);

IX. RESPONSABILITĂȚILE CELOR ÎNSĂRCINAȚI CU GUVERNANȚA PENTRU RAPOARTELE GUVERNULUI

Responsabilitatea Guvernului, în domeniul finanțelor publice, constă în conducerea generală a activității executive în domeniul gestionării finanțelor publice, în conformitate cu principiile și regulile stabilite, și prezentarea Raportului privind executarea bugetului de stat către Parlament¹⁴¹.

Responsabilitatea Ministerului Finanțelor¹⁴² a constat în pregătirea și prezentarea fidelă către Guvern a Raportului privind executarea bugetului de stat în termenul prevăzut de calendarul bugetar, în conformitate cu cadrul de raportare aplicabil și asigurarea publicării acestuia¹⁴³. Totodată, în calitate de autoritate publică centrală în domeniul finanțelor publice, MF este responsabil de: (i) stabilirea activităților intermediare ale calendarului bugetar și monitorizarea implementării acestuia, precum și asigurarea coordonării generale a procesului bugetar; (ii) elaborarea și asigurarea implementării politicii bugetar-fiscale în conformitate cu principiile și regulile bugetar-fiscale stabilite; (iii) elaborarea și prezentarea Guvernului spre aprobare a CBTM etc.

Responsabilitatea autorităților/instituțiilor bugetare constă în întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare în baza Legii contabilității și în conformitate cu termenele și cerințele stabilite de Ministerul Finanțelor¹⁴⁴.

X. RESPONSABILITĂȚILE AUDITORULUI ÎNTR-UN AUDIT AL RAPOARTELORE GUVERNULUI

Auditorul este responsabil de planificarea și realizarea misiunii de audit, cu obținerea probelor suficiente și adecvate în vederea susținerii bazei pentru opinia de audit.

Obiectivele auditorului sunt: obținerea unei asigurări rezonabile că Raportul Guvernului privind executarea bugetului de stat nu este afectat de denaturări semnificative, cauzate de fraude sau erori, precum și emiterea unei opinii la executarea de casă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil.

Asigurarea rezonabilă este un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție că un audit efectuat în conformitate cu SIA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă atunci când ea există. Denaturările pot fi urmare a fraudelor sau erorilor. Totodată, denaturările pot fi considerate semnificative dacă, în mod individual sau în ansamblu, pot influența deciziile economice ale utilizatorilor acestor situații financiare.

¹⁴¹ Art.19 din Legea nr.181 din 25.07.2014: „asigură durabilitatea programului de guvernare și a altor documente de politici din punct de vedere bugetar-fiscal; aprobă cadrul bugetar pe termen mediu; aprobă și prezintă Parlamentului proiectele legilor bugetare anuale, precum și proiectele de legi privind modificarea bugetelor; adoptă hotărâri privind redistribuirea alocațiilor în condițiile art.60 alin.(1) lit. a); asigură gestionarea eficientă și transparentă a fondului de rezervă și a fondului de intervenție ale Guvernului etc.”.

¹⁴² Art.20 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

¹⁴³ Art.73 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

¹⁴⁴ Art.74 din Legea nr.181 din 25.07.2014.

O informație mai detaliată privind responsabilitățile auditorului este prezentată pe pagina web a Curții de Conturi, la adresa: <https://www.ccrm.md/ro/responsabilitati-in-auditul-financiar-3596.html>.

SEMNĂTURA AUDITORULUI

Șefa echipei de audit,
auditoare publică principală, Svetlana Ostafi

Auditoare publică principală, Maia Savva

Auditoare publică principală, Natalia Cabac

Auditoare publică superioară, Vera Borșevschi

Auditoare publică superioară, Oxana Popescu

Responsabilă de audit:

Șefa Direcției generale audit I, Natalia Trofim

XI. ANEXE

Anexa nr.1

Componența și formatul formularelor la Raportul anual privind executarea bugetului de stat pe anul 2022, în comparație cu anul 2021

Nr. formularului	Denumirea conform Ordinului MF nr.18 din 27.01.2020	Nr. formularului	Denumirea conform Ordinului MF nr.35 din 29 martie 2023
<i>Formularul nr.1*</i>	Raport privind executarea indicatorilor generali și surselor de finanțare ale bugetului de stat pe anul ____ (conform Anexei nr.1 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.2*</i>	Raport privind executarea veniturilor bugetului de stat și surselor de finanțare a soldului bugetar pe anul ____ (conform Anexei nr.2 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.3*</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de cheltuieli pe anul ____ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.3.1</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse totale pe anul ____ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ____)	-	-
<i>Formularul nr.3.2</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse generale pe anul ____ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ____)	-	-
<i>Formularul nr.3.3</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de venituri colectate pe anul ____ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ____)	-	-
<i>Formularul nr.3.4</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților finanțate de la bugetul de stat la partea de resurse ale proiectelor finanțate din surse externe pe anul ____ (conform Anexei nr.3 la Legea bugetului de stat pe anul ____)	-	-
<i>Formularul nr.4*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor bugetului de stat conform clasificăției funcționale pe anul ____ (conform Anexei nr.4 la Legea bugetului de stat pe anul ____)	-	-
<i>Formularul nr.5*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale pe anul ____ (conform Anexei nr.5 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		

<i>Formularul nr.6*</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale la total pe anul ____ (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.6.1</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul resurselor generale și veniturilor colectate pe anul ____ (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.6.2</i>	Raport privind executarea investițiilor capitale pe autorități publice centrale din contul proiectelor finanțate din surse externe pe anul ____ (conform Anexei nr.6 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.7*</i>	Raport privind transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ____ (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.7.1</i>	Raport privind transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ____ (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.7.1.1</i>	Raport privind transferurile cu destinație specială pentru asistența socială de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ____ (conform Anexei nr.7 la Legea bugetului de stat pe anul ____)		
<i>Formularul nr.8*</i>	Raport privind executarea cheltuielilor și activelor nefinanciare ale bugetului de stat sub aspectul clasificăției economice pe anul ____		
<i>Formularul nr.9*</i>	Raport privind creanțele și datoriile la venituri, cheltuieli și active nefinanciare formate în autoritățile/instituțiile bugetare finanțate de la bugetul de stat conform clasificăției economice pe anul ____	<i>Formularul nr.9*</i>	Raport privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare finanțate de la bugetul de stat la venituri, cheltuieli și active nefinanciare pe anul ____
<i>Formularul nr.10*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului pe anul ____		
<i>Formularul nr.11*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor fondului de intervenție al Guvernului pe anul ____		
<i>Formularul nr.12*</i>	Raport privind repartizarea și utilizarea mijloacelor Programului de reintegrare a țării pe anul ____		
<i>Formularul nr.13*</i>	Bilanțul contabil privind executarea bugetului de stat pe anul ____		
<i>Formularul nr.14</i>	Raport privind executarea bugetului public național pe anul ____		

		Formularul nr.15*	Raport privind cheltuielile proiectelor finanțate din surse externe pe anul ____
		Formularul nr.16*	Raport privind transferurile din Fondurile de urgență ale Guvernului de la bugetul de stat către bugetele locale pe anul ____

Notă: Cu asterisc (*) sunt marcate formularele Rapoartelor, parte componentă a Raportului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022, testate de către audit sub aspect financiar și regulamentar.

Anexa nr.2

Informații privind executarea granturilor primite, pe donatori

(mii lei)

Donatorul	Cod donator	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat (+/-)	Executat față de precizat (%)	Executat anul precedent	Executat față de anul precedent
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4	8	9=5-8
Surse externe	200	0,0	14.980,9	14.103,7	-877,2	94,1%		14.103,7
Organizația de Dezvoltare Industrială a Națiunilor Unite (UNIDO)	2013	9.366,0	6.600,0	5.767,5	-832,5	87,4%		5.767,5
Principatul Monaco	2017	446,0	446,0	389,6	-56,5	87,3%	423,4	-33,8
Organizația Internațională a Muncii	2018	0,0	1.529,4	1.452,4	-77,0	95,0%	637,5	814,9
Agenția Internațională pentru Energie Atomică	2020				0,0		269,0	-269,0
Agenția Slovacă pentru Cooperare Internațională și Dezvoltare	2023			29,8	29,8			29,8
Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)	2024	0,0	2.345,1	2.345,1	0,0	100,0%	1.185,1	1.160,0
Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei	2050	2.676,0	1.097,5	1.210,8	113,3	110,3%		1.210,8
Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	2053	14.272,0	92.575,0	55.291,2	-37.283,8	59,7%	19.973,1	35.318,1
Banca Mondială	2054	2.775,0	0,0	0,0	0,0		7.482,1	-7.482,1
Comisia Europeană	2055	461.822,8	267.454,5	117.288,7	-150.165,8	43,9%	65.282,7	52.006,0
Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei	2056	183.214,5	163.514,0	165.656,5	2.142,5	101,3%	156.211,9	9.444,5
Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agricolă	2057	52.919,0	43.608,4	11.059,2	-32.549,2	25,4%	8.249,6	2.809,6
Guvernul Japoniei	2061	74.176,8			0,0			0,0
Guvernul SUA	2064	9.250,0	9.250,0	2.417,5	-6.832,5	26,1%	1.721,4	696,1
Programul de Mediu al Națiunilor Unite	2065	14.818,5	6.179,6	5.027,0	-1.152,6	81,3%	7.946,0	-2.919,0
Fondul pentru copii al Națiunilor Unite	2066	0,0	111.686,3	111.176,1	-510,2	99,5%	183,0	110.993,1

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	2069	2.129,7	2.129,7	865,2	-1.264,5	40,6%	1.355,3	-490,1
Fondul Global de Mediu	2074	21.411,7	14.150,2	3.358,0	-10.792,2	23,7%		3.358,0
Guvernul Federal German	2075	2.296,3	3.977,8	3.977,8	0,0	100,0%		3.977,8
Guvernul Poloniei	2083	334,5	2.489,5	1.612,9	-876,6	64,8%		1.612,9
Guvernul Austriei	2084	0,0	77,1	53,8	-23,4	69,7%		53,8
Guvernul României	2085	22.581,1	5.776,5	1.017,4	-4.759,1	17,6%	49,8	967,7
Agentia austriacă pentru dezvoltare	2097	0,0	0,0	-2.436,1	-2.436,1			-2.436,1
Agentia elvețiană pentru dezvoltare și cooperare	2098	1.141,6	640,0	640,0	0,0	100,0%	1.400,0	-760,0
Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)	2099	2.286,3	1.137,8	38,0	-1.099,8	3,3%	2.064,7	-2.026,7
Alți donatori	2999	0,0	19.340,4	19.036,9	-303,5	98,4%	2.740,9	16.296,0
TOTAL	x	877.917,8	770.985,7	521.378,9	-249.606,8	67,6%	277.175,5	244.203,4

Sursă: Date generate de echipa de audit din informația prezentată de către MF.

Anexa nr.3

Informația privind executarea mijloacelor financiare din proiecte finanțate din surse externe (împrumuturi și/sau granturi) în anul 2022

(mii lei)

ORG 1	COD	Sold de mijloace bănești la 01.01.2022	Granturi primite în anul 2022	Împrumuturi primite în anul 2022	Venituri din surse interne ECO 14 și ECO 19	Diferența de curs valutar	TOTAL VENITURI	Cheltuieli executate în anul 2022	Acordarea/ rambursarea împrumuturi recreditate	Nivelul de executare a mijloacelor deburate (%)	Modificare a soldului	Sold de mijloace bănești la 31.12.2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=9/8	12	13=8-9+10+12
Cancelaria de stat	0201	13.452,59	640,00	73.994,49		1.493,60	89.580,68	84.254,49		94,1%		5.326,19
Ministerul Finanțelor	0203	23.352,04	3.529,61	1.766,26		243,23	28.891,14	23.643,60		81,8%		5.247,54
Ministerul Justiției	0204	2.387,80	949,50			41,25	3.378,55	2.199,87		65,1%	-3,56	1.175,12
MAI	0205	5.374,23	82.008,15			-393,46	86.988,92	52.133,86		59,9%		34.855,06
Ministerul Apărării	0207	5.060,87	3.322,48			245,30	8.628,65	3.136,66		36,4%		5.491,99
Ministerul Economiei	0222	8.338,97		5.323,26		70,16	13.732,39	3.685,53		26,8%	-2.456,08	7.590,78
MIDR	0223	705.268,17	74.080,48	5.201.283,20	6.246,76	6.169,76	5.993.048,37	2.070.924,99	-3.599.871,27	34,6%	-5.507,59	316.744,52
MAIA	0224	200.250,41	14.085,09	655.259,03	87.859,18	-7.133,06	950.320,65	305.823,81	-377.422,32	32,2%	-929,07	266.145,45
Ministerul Mediului	0225	6.294,57	4.370,84			214,00	10.879,41	6.538,13		60,1%		4.341,28
MEC	0226	36.829,88	11.386,53	125.948,85		627,55	174.792,81	141.860,41		81,2%	419,52	33.351,92
Ministerul Culturii	0227	163,28	5.991,66			183,20	6.338,14	4.440,56		70,1%		1.897,58

MMPS	0228	10,89	128.275,7			69,39	128.355,93	125.009,30		97,4%		3.346,63
Ministerul Sănătății	0229	212.764,27	186.057,98	28.430,21		2.964,28	430.216,74	219.681,35		51,1%		210.535,39
BNS	0241	313,39	211,54				524,93	513,76		97,9%		11,17
Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	0250	849,45	1.542,24			-3,71	2.387,98	1.698,63		71,1%	-303,52	385,83
Agencia de investiții	0251	107,35	1.755,75			-8,50	1.854,60			0,0%		1.854,60
Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	0252	0,27	250,43			-3,99	246,71			0,0%	-246,71	0,00
ANSA	0275	35,98				0,51	36,49			0,0%		36,49
CEC	0402	35,24	315,84				351,08	315,84		90,0%		35,24
SPPS	0408	1.970,89	2.219,41			55,27	4.245,57	2.317,17		54,6%		1.928,40
Academia de Științe a Moldovei	0501	270,24	385,70			-4,06	651,88	456,21		70,0%		195,67
Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova	0505	89.164,68			1.282,39	1.117,08	91.564,15	26.261,08	455,00	28,7%		65.758,07
TOTAL	x	1.312.295,5	521.378,9	6.092.005,3	95.388,3	5.947,8	8.027.015,8	3.074.895,3	-3.976.838,6	38,3%	-9.027,0	966.254,9

Sursă: Date generate de echipa de audit din informația prezentată de către MF.

Anexa nr.4

Sinteza executării alocațiilor aprobate prin Legea bugetară anuală destinate investițiilor capitale pe surse de finanțare pentru anul 2022 față de anii 2020 și 2021

(mil. lei)

Indicator	Anul 2020				Anul 2021				Anul 2022				
	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Precizat	Aprobat	Precizat	Executat	Executat/ Aprobat	Executat/ Precizat
1	2	3	4	5=4/3*100	6	7	8	9=8/7*100	10	11	12	13=12/10*100	14= 12/11*100
Total, inclusiv:	4.133,4	1.598,7	1.524,2	95,3%	1.648,0	2.257,2	1.665,2	73,8%	2.662,8	3.181,6	2.241,0	84,2%	70,4%
Resurse generale și colectate	433,8	242,4	193,1	79,7%	259,5	178,9	146,7	82,0%	313,1	296,2	178,8	57,1%	60,4%
Surse externe	3.699,6	1.356,3	1.331,1	98,1%	1.388,5	2.078,3	1.518,5	73,1%	2.349,7	2.885,4	2.062,2	87,8%	71,5%

Sursă: Date generalizate de echipa de audit în baza Rapoartelor Ministerului Finanțelor privind executarea investițiilor capitale de la bugetul de stat pe anii 2020, 2021, 2022.

Analiza investițiilor capitale executate pe programe în anul 2022

(mii lei)

Codul	Program	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Ponderea în total general executat (%)
					devieri (+/-)	în %	
1	2	3	4	5	6=5-4	7=5/4*100	8
	TOTAL GENERAL	2.662.830,6	3.181.571,4	2.241.008,8	-940.562,6	70,4	100,0
6402	Dezvoltarea drumurilor	1.803.729,0	2.688.461,8	1.998.350,5	-690.111,3	74,3	89,2
8019	Dezvoltarea și modernizarea instituțiilor în domeniul ocrotirii sănătății	58.395,4	75.864,2	52.016,5	-23.847,7	68,6	2,3
0502	Administrarea veniturilor publice	44.834,3	71.188,9	37.526,9	-33.662,0	52,7	1,7
4302	Sistemul penitenciar	172.650,0	39.065,0	25.136,9	-13.928,1	64,3	1,1
3506	Managementul frontierei	25.488,1	29.733,8	24.839,2	-4.894,6	83,5	1,1
3702	Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor	42.067,9	32.460,8	20.283,4	-12.177,4	62,5	0,9
3505	Servicii de suport în domeniul afacerilor interne	50.598,7	52.898,7	18.781,9	-34.116,8	35,5	0,8
8809	Învățământ profesional-tehnic postsecundar	26.000,0	26.025,1	11.612,5	-14.412,6	44,6	0,5
8602	Sport	12.000,0	9.764,9	9.143,6	-621,3	93,6	0,4
8503	Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural național	42.028,0	21.855,0	8.503,5	-13.351,5	38,9	0,4
3502	Ordine și siguranța publică	11.928,3	23.294,7	8.230,9	-15.063,8	35,3	0,4
8806	Învățământ liceal	6.380,5	10.680,5	6.781,9	-3.898,6	63,5	0,3
5102	Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură	92.645,5	17.287,4	4.962,6	-12.324,8	28,7	0,2
5803	Rețele electrice	-	7.000,0	4.162,1	-2.837,9	59,5	0,2
0501	Politici și management în domeniul bugetar-fiscal	9.136,3	4.830,6	4.089,0	-741,6	84,6	0,2
7504	Construcția locuințelor	3.000,0	7.860,0	3.209,5	-4.650,5	40,8	0,1
0602	Promovarea intereselor naționale prin intermediul instituțiilor serviciului diplomatic	12.000,0	2.000,0	1.561,9	-438,1	78,1	0,1
3104	Servicii de suport în domeniul apărării naționale	-	1.000,0	1.000,0	0,0	100,0	0,0
5002	Promovarea exporturilor	-	400,0	394,8	-5,2	98,7	0,0
0302	Servicii de suport pentru exercitarea guvernării	30.000,0	30.000,0	277,2	-29.722,8	0,9	0,0
0402	Respectarea drepturilor și libertăților omului	3.500,0	3.500,0	144,0	-3.356,0	4,1	0,0
7002	Managementul integrat al deșeurilor și al substanțelor chimice	110.451,9	10.000,0	0,0	-10.000,0	0,0	0,0
4015	Administrare judecătorească	13.000,0	4.400,0	0,0	-4.400,0	0,0	0,0
5107	Cercetări științifice aplicate în domeniul agriculturii, în direcția strategică „Biotehnologie”	1.640,0	1.640,0	0,0	-1.640,0	0,0	0,0

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022.

Analiza nivelului de executare a investițiilor capitale pe proiecte în anul 2022

(mii lei)

Nr. crt.	Proiectul	Denumirea	APC responsabil	Anul lansării	Finanțare	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de Aprobat	Executat față de Precizat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=9/7*100	11=9/8*100
		TOTAL GENERAL				2.662.830,6	3.181.571,4	2.241.008,8	84,2	70,4
		Total cu executare 90%-100% - 24 proiecte				86.984,7	85.431,7	84.737,8	97,4	99,2
1	13923	Crearea Sistemului informațional „Statistica”	MF	2021	resurse generale	425,5	425,5	425,5	100,0	100,0
2	13919	Crearea Sistemului informațional „Certificarea auditorilor interni în cadrul Sistemului informațional al Ministerului Finanțelor”	MF	2021	resurse generale	622,9	622,9	622,9	100,0	100,0
3	13914	Crearea Sistemului informațional „Raportarea financiară a autorităților bugetare”	MF	2021	resurse generale	3.040,7	3.040,7	3.040,7	100,0	100,0
4	12912	Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr.7, satul Rusca, raionul Hâncești	MJ	2019	resurse generale	5.000,0	5.000,0	4.783,1	95,7	95,7
5	11380	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Valea Mare, raionul Ungheni	MAI	2017	resurse generale și PFSE	4.673,6	5.023,6	4.604,2	98,5	91,7
6	12631	Construcția sistemului de comunicații al Poliției de Frontieră (TETRA) pe segmentul moldo-ucrainean al frontierei	MAI	2019	resurse generale	10.000,0	10.000,0	10.000,0	100,0	100,0
7	12639	Reconstrucția Centrului Republican de Instruire pentru Pompieri și Salvatori, satul Răzeni, raionul Ialoveni	MAI	2020	resurse generale și PFSE	11.819,0	6.738,7	6.738,7	57,0	100,0
8	14011	Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Detașamentului de Salvatori și Pompieri Buiucani, mun. Chișinău	MAI	2022	resurse generale	1.310,0	1.310,0	1.310,0	100,0	100,0
9	14015	Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Direcției Situații Excepționale, mun. Orhei	MAI	2022	resurse generale	1.230,0	1.230,0	1.230,0	100,0	100,0
10	14017	Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Direcției Regionale Căutare-Salvare nr.2, mun. Bălți	MAI	2022	resurse generale	808,0	808,0	808,0	100,0	100,0
11	14018	Construcția sediului Unității de salvatori și pompieri Ștefan Vodă	MAI	2022	resurse generale	1.800,0	1.800,0	1.800,0	100,0	100,0
12	14019	Reconstrucția boxelor pentru autospeciale ale Detașamentului de Salvatori și Pompieri Botanica, mun. Chișinău	MAI	2022	resurse generale	1.755,0	1.755,0	1.755,0	100,0	100,0
13	14521	Proiect de investiții capitale nr.11	MA	2022	resurse generale	-	1.000,0	1.000,0	-	100,0
14	13917	Dezvoltarea sub-sistemului pentru actele permise eliberate de Primăria municipiului Chișinău	ME	2021	PFSE	-	400,0	394,8	-	98,7
15	13830	Construcția depozitului cu atmosferă controlată a Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, satul Bacioi, municipiul Chișinău	MAIA	2018	resurse generale	-	12,4	12,4	-	99,7
16	13832	Reconstrucția clădirii cu anexarea sălii polivalente a Școlii Sportive Specializate de Box, satul Grimăncăuți, raionul Briceni	MEC	2012	resurse generale	9.500,0	7.264,9	7.264,9	76,5	100,0

17	13843	Reconstrucția bazei sportive de canotaj a Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale, orașul Vatra, municipiul Chișinău	MEC	2014	resurse generale	1.500,0	1.500,0	1.499,7	100,0	100,0
18	13821	Restaurarea și reconstrucția edificiilor Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală, str. Mihail Kogălniceanu, nr.82, municipiul Chișinău	MC	2020	resurse generale	1.500,0	2.000,0	1.982,2	132,1	99,1
19	13824	Restaurarea Casei-muzeu „Alexandr Pușkin”, str. Anton Pann, nr.19, municipiul Chișinău	MC	2020	resurse generale	1.000,0	1.000,0	998,1	99,8	99,8
20	13825	Reconstrucția blocului „B” al Muzeului Național de Istorie a Moldovei (Muzeul Victimelor Deportărilor și Represiunilor Politice), str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr.16, mun. Chișinău	MC	2020	resurse generale	1.000,0	1.000,0	1.000,0	100,0	100,0
21	14323	Construcția blocului sanitar public al Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r. Orhei	MC	2022	resurse generale	-	942,0	942,0	-	100,0
22	14325	Reconstrucția blocului administrativ al Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r. Orhei	MC	2022	resurse generale	-	1.490,0	1.489,7	-	100,0
23	14326	Construcția depozitului pentru păstrarea fondului arheologic al Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, s. Butuceni, r. Orhei	MC	2022	resurse generale	-	1.068,0	1.067,7	-	100,0
24	13845	Reconstrucția blocului operator al Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorbă, nr.1, municipiul Chișinău	MS	2019	resurse generale	30.000,0	30.000,0	29.968,4	99,9	99,9
Total cu executare 50%-90% - 19 proiecte						1.987.739,7	2.872.133,5	2.113.277,3	106,3	73,6
25	13790	Modernizarea infrastructurii Postului vamal Sculeni, raionul Ungheni	MF	2018	resurse generale și PFSE	40.845,3	54.661,1	31.609,5	77,4	57,8
26	13787	Modernizarea infrastructurii Biroului vamal Leușeni, raionul Hâncești	MF	2018	resurse generale și PFSE	13,0	10.933,3	5.493,2	42255,7	50,2
27	10212	Construcția casei de arest din municipiul Bălți	MJ	2011	resurse generale	25.000,0	13.924,1	7.019,0	28,1	50,4
28	13143	Reconstrucția perimetrului de pază al Penitenciarului nr.10, satul Goian, municipiul Chișinău	MJ	2020	resurse generale	10.000,0	19.140,9	13.334,9	133,3	69,7
29	11367	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Stoianovca, raionul Cantemir	MAI	2017	resurse generale și PFSE	3.443,1	4.893,1	4.221,4	122,6	86,3
30	11370	Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Cantemir	MAI	2017	resurse generale și PFSE	1.739,4	2.134,9	1.187,8	68,3	55,6
31	11371	Reconstrucția sediului Punctului de operare terestră SMURD Ungheni	MAI	2017	resurse generale și PFSE	2.878,9	4.462,2	3.649,3	126,8	81,8
32	11374	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Brâzna, raionul Cahul	MAI	2017	resurse generale și PFSE	2.798,6	4.598,6	3.672,5	131,2	79,9
33	12911	Extinderea sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”	MAI	2021	resurse generale	-	2.300,0	1.260,8	-	54,8
34	13915	Construcția depozitului pentru păstrarea bărcii de intervenție și a pontonului plutitor mobil al Sectorului Poliției de Frontieră Costești, raionul Râșcani	MAI	2021	resurse generale și PFSE	1.226,5	289,4	145,8	11,9	50,4

35	13324	Reconstrucția sediului Consulatului Republicii Moldova în Ucraina, orașul Odesa	MAEIE	2021	resurse generale	2.000,0	2.000,0	1.561,9	78,1	78,1
36	13836	Proiectul „Susținerea Programului în sectorul drumurilor”	MIDR	2007	PFSE	1.688.844,0	2.143.205,0	1.676.487,2	99,3	78,2
37	13846	Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale”	MIDR	2016	PFSE	114.885,0	545.256,8	321.863,3	280,2	59,0
38	13853	Construcția blocului de studii al Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din municipiul Comrat	MIDR	2019	resurse generale și PFSE	6.380,5	10.680,5	6.781,9	106,3	63,5
39	13922	Proiectul „Studiul de fezabilitate Interconectarea asincronă MD-RO”	MIDR	2019	PFSE	-	7.000,0	4.162,1	-	59,5
40	13829	Construcția unității de procesare a produselor de origine animală, nedestinate consumului uman, r. Criuleni	MAIA	2021	PFSE	51.290,0	500,0	376,9	0,7	75,4
41	13837	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Construcții, str. Gheorghe Asachi, nr.71, municipiul Chișinău	MEC	2016	resurse generale	8.000,0	10.210,0	8.401,9	105,0	82,3
42	13823	Reconstrucția Unității de primiri urgente a Spitalului Clinic Municipal din Bălți	MS	2020	resurse generale și PFSE	14.348,6	15.014,7	9.858,0	68,7	65,7
43	13841	Construcția Unității de primiri urgente a Institutului de Medicină Urgentă, str. Toma Ciorbă, nr.1, municipiul Chișinău	MS	2018	resurse generale și PFSE	14.046,8	20.928,9	12.190,1	86,8	58,2
		Total cu executare 0,9%-50% - 18 proiecte				191.854,6	176.981,5	42.993,8	22,4	24,3
44	14022	Reconstrucția clădirii administrative, str. Vlaicu Pârcălab, nr.45, mun. Chișinău	CS	2020	resurse generale	30.000,0	30.000,0	277,2	0,9	0,9
45	14520	Construcția infrastructurii Punctului de trecere a frontierei de stat Leova-Bumbăta	MF	2022	resurse generale	-	5.406,0	424,2	-	7,8
46	11372	Construcția sediului pentru trei subdiviziuni operative ale Inspectoratului Național de Investigații, str. Bucuriei, nr. 14, municipiul Chișinău	MAI	2017	resurse generale și PFSE	11.928,3	23.294,7	8.230,9	69,0	35,3
47	11376	Reconstrucția sediului Sectorului Poliției de Frontieră Tocenî, raionul Cantemir	MAI	2017	resurse generale și PFSE	3.346,3	4.929,1	2.195,5	65,6	44,5
48	11364	Construcția magistralei de comunicații și operaționalizarea Centrului de Cooperare Transfrontalieră Lipcani, raionul Briceni	MAI	2017	resurse generale și PFSE	50.598,7	50.598,7	17.521,1	34,6	34,6
49	11382	Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, municipiul Bălți	MAI	2017	resurse generale și PFSE	1.433,9	1.150,9	304,2	21,2	26,4
50	12135	Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, str. Poamei, nr. 21, municipiul Chișinău	MAI	2017	resurse generale și PFSE	1.433,9	1.115,4	304,2	21,2	27,3
51	12157	Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, str. Nicolae Testemițanu, nr. 29, municipiul Chișinău	MAI	2017	resurse generale și PFSE	1.433,9	1.663,0	304,2	21,2	18,3
52	12640	Construcția sediului Dispeceratului Regional pentru Situații de Urgență Nord, municipiul Bălți	MAI	2020	resurse generale și PFSE	12.042,0	5.456,0	892,0	7,4	16,3
53	13840	Proiectul „Construcția locuințelor sociale II”	MIDR	2013	resurse generale și PFSE	3.000,0	7.860,0	3.209,5	107,0	40,8
54	13847	Proiectul „Programul de reziliență rurală (IFAD VII)”	MAIA	2020	resurse generale și PFSE	37.437,6	16.137,6	4.573,3	12,2	28,3

55	13822	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”, str. Hristo Botev, nr.4, municipiul Chișinău	MEC	2017	resurse generale	4.500,0	5.390,0	2.257,1	50,2	41,9
56	13826	Reconstrucția demisolului clădirii Centrului Sportiv de Pregătire a Loturilor Naționale în Centrul de Recuperare și Reabilitare Medicală, bd. Decebal nr.72/2, mun. Chișinău	MEC	2021	resurse generale	1.000,0	1.000,0	379,1	37,9	37,9
57	13851	Reconstrucția și modernizarea clădirilor Centrului de Excelență în Energetică și Electronică, str. Melestiu, nr.12, municipiul Chișinău	MEC	2016	resurse generale	13.500,0	10.425,1	953,6	7,1	9,1
58	13828	Restaurarea Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, orașul Căușeni, filiala Muzeului Național de Artă al Moldovei	MC	2020	resurse generale	2.000,0	2.000,0	660,4	33,0	33,0
59	13835	Restaurarea edificiilor Muzeului Național de Artă al Moldovei, str. 31 August 1989, nr.115, municipiul Chișinău	MC	2005	resurse generale	8.700,0	4.055,0	69,4	0,8	1,7
60	14008	Construcția edificiului Teatrului Republican Muzical-Dramatic „B. P. Hașdeu”, str. Bogdan Petriceicu Hașdeu, nr.6, municipiul Cahul	MC	2012	resurse generale	6.000,0	3.000,0	294,0	4,9	9,8
61	14016/ 14327	Restaurarea sediului Oficiului Avocatului Poporului, str. Sfatul Țării, nr.16, mun. Chișinău	OAP	2022	resurse generale	3.500,0	3.500,0	144,0	4,1	4,1
		Total cu executare 0,0% - 20 proiecte				157.695,2	47.024,7	0,0	0,0	0,0
62	13920	Crearea Sistemului informațional „Planificarea salarială în sectorul bugetar”	MF	2021	resurse generale	741,5	741,5	0,0	0,0	0,0
63	14519	Crearea Sistemului informațional al Serviciului Vamal „Managementul riscurilor”	MF	2022	resurse generale	-	188,5	0,0	-	0,0
64	11483	Construcția sediului Judecătorei Căușeni	MJ	2019	resurse generale	1.900,0	1.900,0	0,0	0,0	0,0
65	11497	Construcția sediului Judecătorei Cahul	MJ	2019	resurse generale	2.500,0	2.500,0	0,0	0,0	0,0
66	10221	Reconstrucția Penitenciarului nr.5, municipiul Cahul	MJ	2021	resurse generale	10.000,0	1.000,0	0,0	0,0	0,0
67	11379	Construcția heliportului pentru elicoptere medicale, municipiul Cahul	MAI	2017	resurse generale și PFSE	1.433,9	1.886,7	0,0	0,0	0,0
68	14023	Construcția sediului Unității de salvatori și pompieri Șoldănești	MAI	2022	resurse generale	950,0	950,0	0,0	0,0	0,0
69	13833	Construcția sediului punctului de inspectare la frontieră al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, satul Sculeni, raionul Ungheni	MAIA	2019	PFSE	-	377,0	0,0	-	0,0
70	13834	Proiectul „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (IFAD VIII)”	MAIA	2021	resurse generale și PFSE	3.917,9	260,4	0,0	0,0	0,0
71	14009	Construcția laboratorului tehnico-didactic în mecanizare agricolă al Colegiului Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din Grinăuți, r-nul Ocnița	MAIA	2022	PFSE	2.230,0	2.230,0	0,0	0,0	0,0
72	14010	Construcția laboratorului didactic pentru procesarea și controlul calității uleiurilor esențiale al Colegiului Agroindustrial din Râșcani	MAIA	2022	PFSE	1.550,0	1.550,0	0,0	0,0	0,0
73	14012	Construcția halei didactice cu laborator de sortare și ambalare a produselor horticoale și a laboratorului de reparație a mașinilor agricole ale Colegiului Tehnic Agricol din Svetlâi, UTA Găgăuzia	MAIA	2022	PFSE	1.800,0	1.800,0	0,0	0,0	0,0

74	14014	Construcția depozitului frigorific pentru păstrarea materialului săditor și strugurilor de masă al Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, or. Codru, mun. Chișinău	MAIA	2022	PFSE	1.640,0	1.640,0	0,0	0,0	0,0
75	14020	Construcția Centrului metodic-didactic de instruire în horticultură al Centrului de Excelență în Horticultură și Tehnologii Alimentare din Țaul, r-ul Dondușeni	MAIA	2022	PFSE	2.680,0	2.680,0	0,0	0,0	0,0
76	14071/ 14007	Construcția Centrului tehnico-didactic în mecanizare agricolă al Colegiului Tehnic Agricol din Soroca	MAIA	2022	PFSE	2.100,0	2.100,0	0,0	0,0	0,0
77	13831	Construcția depozitului regional pentru deșeuri menajere solide	MM	2021	PFSE	110.451,9	10.000,0	0,0	0,0	0,0
78	13844	Reconstrucția edificiului Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”, str. Mitropolit Varlaam, nr. 78, municipiul Chișinău	MC	2020	resurse generale	5.800,0	2.800,0	0,0	0,0	0,0
79	13849	Restaurarea edificiului Sălii cu Orgă, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.81, municipiul Chișinău	MC	2008	resurse generale	5.000,0	1.500,0	0,0	0,0	0,0
80	13850	Restaurarea edificiilor Muzeului Național de Artă al Moldovei, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.113 și nr.115, municipiul Chișinău	MC	2005	resurse generale	3.000,0	1.000,0	0,0	0,0	0,0
81	14324	Construcția anexei la blocul nr.1 al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, str. Vladimir Korolenko nr. 2, mun. Chișinău	MS	2022	resurse generale	-	9.920,6	0,0	-	0,0
Total proiecte excluse - 9 proiecte						238.556,4	0,0	0,0	-	-
82	13789	Construcția blocurilor sanitare la 23 posturi vamale	MF	2018	resurse generale	3.976,0	0,0	0,0	-	-
83	13918	Crearea Sistemului informațional „Trezoreria”, unificat cu Sistemul informațional „e-Docplat”	MF	2021	resurse generale	4.305,7	0,0	0,0	-	-
84	11481	Construcția sediului Judecătorei Hâncești	MJ	2019	resurse generale	2.700,0	0,0	0,0	-	-
85	11482	Construcția sediului Judecătorei Edineț	MJ	2019	resurse generale	2.300,0	0,0	0,0	-	-
86	11492	Construcția sediului Judecătorei Orhei	MJ	2019	resurse generale	3.600,0	0,0	0,0	-	-
87	10152	Proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău”	MJ	2014	resurse generale și PFSE	122.650,0	0,0	0,0	-	-
88	12142	Construcția complexului Ambasadei Republicii Moldova în Republica Belarus, orașul Minsk	MAEIE	2012	resurse generale	10.000,0	0,0	0,0	-	-
89	14013	Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și canalizare în Moldova”	MIDR	2022	PFSE	80.996,7	0,0	0,0	-	-
90	14021	Restaurarea caselor tradiționale țărănești din cadrul Rezervației cultural-naturale „Orheiul Vechi”, satele Butuceni și Morovaia, raionul Orhei	MC	2020	resurse generale	8.028,0	0,0	0,0	-	-

Sursă: Informații generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022.

Sinteza subvențiilor executate din BS în anul 2022 și soldurile de mijloace bănești acumulate la beneficiarii de subvenții

(mil. lei)

Nr. d/o	Instituția	Cod	Aprobat	Precizat	Executat	Executat conform Raportului instituției	Sold final raportat în anul precedent	Sold la 01.01.2022	Devieri (+/-)	Cheltuieli executate	Cheltuieli efective	Sold de mijloace bănești la 31.12.2022	Sold recalculat de către echipa de audit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9=8-7	10	11	12	13=6+8-10
1	Cancelaria de Stat	0201	6,1	10,6	10,5	10,5	0,0	0,0	0,0	10,5	10,5	0,0	0,0
2	Ministerul Economiei	0222	6,4	124,8	76,9	76,9	0,0	0,0	0,0	76,9	76,9	0,0	0,0
3	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	0223	1.510,6	2.109,6	1.886,5	1.886,5	117,3	117,0	-0,3	1.899,1	1.957,6	104,3	104,4
4	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	0224	1.544,8	1.630,0	1.607,3	1.607,3	5,0	5,0	0,0	1.612,3	1.570,0	0,0	0,0
5	Ministerul Mediului	0225	35,9	153,8	140,4	140,4	3,5	3,5	0,0	63,5	63,5	80,4	80,4
6	Ministerul Educației și Cercetării	0226	62,9	62,9	54,5	54,5	4,2	8,1	3,9	55,8	41,4	6,7	6,8
7	Ministerul Culturii	0227	194,9	217,1	217,0	217,0	0,0	0,0	0,0	217,0	225,2	0,0	0,0
8	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	0228	76,6	97,7	92,6	92,6	0,7	0,7	0,0	92,6	93,2	0,7	0,7
9	Agenția Proprietății Publice	0249		1,2	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0	1,2	1,2	0,0	0,0
10	Agenția de Investiții	0251	4,0	3,8	3,7	3,7	0,0	0,0	0,0	3,7	3,7	0,0	0,0
11	IPN a Audiovizualului „Teleradio-Moldova”	0503	137,3	137,3	137,3	137,3	25,7	25,7	0,0	136,2	133,1	26,8	26,8
12	Acțiuni generale	0799	10,0	11,0	11,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL		3.589,5	4.559,8	4.238,9	4.227,9	156,4	160,0	3,6	4.168,8	4.176,3	218,9	219,1

Sursă: Rapoartele narrative privind executarea bugetelor autorităților/instituțiilor bugetare pentru anul 2022.

Analiza executării granturilor acordate în anul 2022, conform clasificăției economice

(mil. lei)

Denumirea	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat	Ponderea, %
1	2	3	4	5=4-3	6
Granturi curente acordate instituțiilor publice la autogestiune	418,8	1.017,1	792,9	-224,2	59,8
<i>inclusiv din PFSE</i>	33,8	210,0	0,0		
Granturi capitale acordate instituțiilor publice la autogestiune	997,4	697,1	434,8	-262,3	32,8
<i>inclusiv din PFSE</i>	133,9	60,8	54,0		
Granturi capitale acordate altor beneficiari în interiorul țării	26,0	86,2	63,3	-22,8	4,8
<i>inclusiv din PFSE</i>	21,0	20,4	8,0		
Granturi curente acordate altor beneficiari în interiorul țării	18,4	35,8	34,0	-1,8	2,6
<i>inclusiv din PFSE</i>	1,3	3,1	2,8		
Total Granturi acordate	1.460,5	1.836,1	1.325,0	-511,2	100

Sursa: Informații generalizate de către echipa de audit în baza datelor prezentate de MF.

Sinteza soldurilor și a cheltuielilor executate pentru finanțarea instituțiilor de învățământ la autogestiune prin comanda de stat în anul 2022

(mii lei)

Nr. crt.	Instituția de învățământ	Ministerul	Sold la 01.01.2022	Comanda de stat pentru pregătirea cadrelor	Sold la 31.12.2022
	TOTAL GENERAL		137.023,44	1.843.205,60	253.810,56
	Școli Profesionale		24.265,85	431.913,10	44.130,92
1	Școala Profesională nr. 2, municipiul Chișinău	MEC	763,27	18.692,02	1.059,89
2	Școala Profesională nr. 3, municipiul Chișinău	MEC	920,17	14.485,00	2.564,64
3	Școala Profesională nr. 4, municipiul Chișinău	MEC	1.001,16	9.079,13	773,04
4	Școala Profesională nr. 5, municipiul Chișinău	MEC	279,75	15.029,50	23,11
5	Școala Profesională nr. 6, municipiul Chișinău	MEC	153,14	22.527,91	600,79
6	Școala Profesională nr. 7, municipiul Chișinău	MEC	50,24	12.525,30	44,63
7	Școala Profesională nr. 9, municipiul Chișinău	MEC	1.063,05	16.280,90	635,89

8	Școala Profesională nr. 10, municipiul Chișinău	MEC	2.584,72	13.597,00	4.583,25
9	Școala Profesională nr. 11, municipiul Chișinău	MEC	-	5.612,59	-
10	Școala Profesională nr. 1, municipiul Bălți	MEC	1.234,26	12.259,93	1.447,83
11	Școala Profesională nr. 3, municipiul Bălți	MEC	910,78	8.366,97	2.098,64
12	Școala Profesională nr. 4, municipiul Bălți	MEC	281,77	17.688,66	510,94
13	Școala Profesională nr. 5, municipiul Bălți	MEC	124,67	13.744,30	620,52
14	Școala Profesională, satul Corbu, raionul Dondușeni	MEC	40,62	4.379,00	289,59
15	Școala Profesională, orașul Drochia	MEC	34,14	8.906,90	98,30
16	Școala Profesională, orașul Râșcani	MEC	477,36	10.188,70	592,40
17	Școala Profesională, municipiul Soroca	MEC	213,39	7.149,90	494,08
18	Școala Profesională, orașul Florești	MEC	256,86	10.974,98	857,72
19	Școala Profesională, comuna Cuhureștii de Sus, raionul Florești	MEC	719,59	2.042,23	-
20	Școala Profesională, comuna Alexăndreni, raionul Sângerei	MEC	425,40	9.065,80	1.271,49
21	Școala Profesională, orașul Telenești	MEC	436,96	5.317,78	832,70
22	Școala Profesională, orașul Rezina	MEC	630,48	6.797,12	1.765,82
23	Școala Profesională, municipiul Orhei	MEC	3.121,93	11.375,31	1.993,86
24	Școala Profesională, municipiul Ungheni	MEC	376,30	13.014,60	1.247,05
25	Școala Profesională, orașul Nisporeni	MEC	177,51	11.574,38	571,48
26	Școala Profesională, orașul Călărași	MEC	11,03	6.545,75	933,83
27	Școala Profesională, municipiul Hâncești	MEC	5,26	9.808,58	668,25
28	Școala Profesională, orașul Leova	MEC	329,87	9.892,47	403,96
29	Școala Profesională, orașul Cimișlia	MEC	19,44	5.145,60	1.621,26
30	Școala Profesională, orașul Căușeni	MEC	967,26	11.644,20	1.200,32
31	Școala Profesională, orașul Ștefan Vodă	MEC	141,37	10.092,90	1.646,09
32	Școala Profesională nr. 1, municipiul Cahul	MEC	98,83	9.747,29	48,30
33	Școala Profesională nr. 2, municipiul Cahul	MEC	2.177,79	14.052,26	5.495,94
34	Școala Profesională, satul Ciumai, raionul Taraclia	MEC	136,61	4.677,20	407,66
35	Școala Profesională, municipiul Comrat, UTA Găgăuzia	MEC	286,80	9.260,59	171,16
36	Școala Profesională, municipiul Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia	MEC	666,39	13.534,50	1.527,63
37	Școala Profesională, orașul Vulcănești, UTA Găgăuzia	MEC	264,80	5.823,90	817,48
38	Școala Profesională, orașul Cupcini, municipiul Edineț	MEC	596,22	9.770,22	18,19
39	Școala Profesională, orașul Criuleni	MEC	629,44	10.453,60	1.171,40
40	Școala Profesională, orașul Briceni	MEC	785,31	5.851,44	1.147,60
41	Școala Profesională, orașul Glodeni	MEC	583,55	6.320,60	1.244,85
42	Școala Profesională, comuna Bubuieci, municipiul Chișinău	MEC	288,37	8.616,10	629,36
Colegii și Centre de excelență			62.889,48	538.437,76	78.145,74
1	Colegiul de Ecologie din Chișinău	MEC	574,19	19.443,10	2.844,56
2	Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți	MEC	1.460,60	10.577,80	1.898,46
3	Colegiul Politehnic din Bălți	MEC	5.613,30	16.274,50	8.629,08
4	Colegiul Tehnologic din Chișinău	MEC	405,84	11.686,20	1.007,34
5	Colegiul de Construcții din Hâncești	MEC	2.680,53	10.553,60	4.051,29
6	Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți	MEC	272,50	10.860,10	1.585,08
7	Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău	MEC	3.667,53	12.549,30	4.432,01
8	Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani	MEC	28,77	5.721,10	362,41

9	Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei	MEC	848,31	12.218,60	2.505,97
10	Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca	MEC	383,96	13.149,30	4.089,38
11	Colegiul „Mihail Ciachir” din Comrat	MEC	8,27	13.874,20	2.371,94
12	Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul	MEC	1.176,55	14.562,60	2.375,85
13	Colegiul de Inginerie din Strășeni	MEC	3.990,05	3.649,90	4.303,56
14	Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”	MEC	74,56	9.095,50	436,72
15	Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți	MEC	159,86	12.018,40	498,97
16	Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca	MEC	115,32	11.580,80	123,01
17	Colegiul Național de Coregrafie, municipiul Chișinău	MEC	50,64	6.457,80	234,84
18	Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni”	MAIA	2.501,34	11.757,13	1.137,47
19	IP „Colegiul Tehnic Agricol din Svetlâi”	MAIA	1.167,39	13.449,55	-
20	IP „Colegiul Tehnic Agricol din Soroca”	MAIA	73,58	10.211,49	0,73
21	IP „Colegiul Agroindustrial din Râșcani”	MAIA	583,06	11.782,00	140,73
22	IP „Colegiul Agroindustrial «Gheorghe Răducan»” din satul Grinăuți, raionul Ocnița	MAIA	803,11	8.141,30	516,45
23	IP „Colegiul Agroindustrial din Ungheni”	MAIA	1.108,62	11.031,00	670,95
24	Colegiul de Medicină din municipiul Orhei	MS	108,62	12.543,10	686,93
25	Colegiul de Medicină din municipiul Bălți	MS	2.294,83	15.743,53	1.961,54
26	Colegiul de Medicină din municipiul Ungheni	MS	624,48	11.574,60	64,86
27	Colegiul de Medicină din municipiul Cahul	MS	1.198,13	12.423,20	489,33
28	IP „Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul”	MAIA	601,06	8.145,80	341,46
29	IP „Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău”	MAIA	4,08	11.010,90	0,00
30	Centrul de Excelență în Construcții	MEC	6.327,33	27.084,80	736,83
31	Centrul de Excelență în Industria Ușoară	MEC	739,03	15.103,06	352,42
32	Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale	MEC	1.113,02	18.313,00	1.834,97
33	Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor	MEC	364,18	16.968,40	437,74
34	Centrul de Excelență în Transporturi	MEC	1.750,29	21.987,80	2.888,93
35	Centrul de Excelență în Economie și Finanțe	MEC	1.790,29	15.376,10	1.169,67
36	Centrul de Excelență în Energetică și Electronică	MEC	11.647,12	34.711,30	15.105,85
37	Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”	MEC	2.568,25	24.800,10	2.718,55
38	Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo”	MS	4.010,87	32.006,80	5.139,86
	Învățământ superior*		49.868,12	872.854,74	131.533,89
1	Academia de Administrare Publică**	CS	1.007,97	9.774,80	-
2	Universitatea Agrară de Stat din Moldova**	MAIA	4.229,43	34.458,80	-
3	Universitatea de Stat din Moldova	MEC	10.236,25	111.507,50	22.948,45
4	Universitatea Tehnică a Moldovei, <i>inclusiv cheltuielile executate pentru finanțarea „Colegiului Tehnic al Universității Tehnice a Moldovei”</i>	MEC	8.381,85	216.517,80	53.376,10
5	Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău	MEC	5.485,78	73.987,40	18.730,85
6	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport	MEC	1.432,05	23.920,49	721,58
7	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, <i>inclusiv cheltuielile executate pentru finanțarea „Colegiului Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți”</i>	MEC	3.709,86	48.519,30	10.026,16
8	Universitatea de Stat din Tiraspol**	MEC	1.390,93	20.544,22	-
9	Universitatea de Stat din Comrat	MEC	48,66	22.661,10	1.276,60
10	Universitatea de Stat din Taraclia	MEC	34,97	6.808,92	251,85

11	Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul	MEC	1.929,83	16.553,10	3.464,99
12	Academia de Studii Economice din Moldova, inclusiv cheltuielile executate pentru finanțarea „Colegiului Național de Comerț din Chișinău”	MEC	3.315,91	51.980,60	2.119,75
13	Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice	MEC/MC	3.837,33	50.073,46	1.264,47
14	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	MS	4.827,28	185.547,26	17.353,08
*Notă: Suma indicată la cheltuielile executate pentru finanțarea instituțiilor de învățământ superior include și cheltuielile pentru finanțarea celor 3 colegii din subordinea universităților în sumă de 25,52 mil. lei. **Notă: Cheltuieli executate pentru 8 luni până la reorganizarea instituțiilor.					

Sursă: Date generalizate de echipa de audit în baza rapoartelor și informațiilor prezentate de către Ministerul Finanțelor.

Anexa nr.10

Analiza executării veniturilor bugetului de stat pe anul 2022, în aspectul tipurilor de venit, în comparație cu indicatorii precizați
(mii lei)

Denumirea	Cod	Aprobat	Precizat pe an	Executat anul curent	Executat față de precizat	
					Subevaluat	Supraevaluat
1	2	3	4	5	6	7
VENITURI	1	50.066.602,7	59.348.038,7	59.247.978,9	1.871.540,76	-1.971.600,6
Impozit pe venitul persoanelor fizice	1111	1.972.700,0	2.101.000,0	2.093.742,9		-7.257,087
Impozit pe venitul persoanelor juridice	1112	6.446.500,0	8.006.485,0	8.535.249,6	528.764,6	
Impozite pe proprietate cu caracter ocazional	1133	5.000,0	5.000,0	10,91		-4.989,09
Alte impozite pe proprietate	1136	42.000,0	44.500,0	47.862,62	3.362,6	
Taxa pe valoarea adăugată	1141	26.157.000,0	29.620.000,0	28.951.552,87		-668.447,1
Accize	1142	8.036.000,0	8.191.205,0	8.009.112,58		-182.092,4
Taxe pentru servicii specifice	1144	8.700,0	7.250,0	8.319,09	1.069,09	
Taxe și plăți pentru utilizarea mărfurilor și pentru practicarea unor genuri de activitate	1145	486.571,5	502.741,5	524.185,8	21.444,3	
Alte taxe pentru mărfuri și servicii	1146	1.049.710,0	1.033.230,0	1.033.716,49	486,5	
Taxe vamale si alte taxe de import	1151	1.646.860,0	1.666.860,0	1.890.781,4	223.921,4	
Alte taxe asupra comerțului exterior si operațiunilor externe	1156	818.140,0	798.140,0	841.354,0	43.214,0	
Granturi curente primite de la guvernele altor state	1311	9.400,0	1.926.170,0	1.010.185,4		-915.984,6
Granturi capitale primite de la guvernele altor state	1312	96.724,4	4.794,6			-4.794,6
Granturi curente primite de la organizațiile internaționale	1321	811.843,6	2.428.657,4	3.149.176,08	720.518,7	
Granturi capitale primite de la organizațiile internaționale	1322	399.949,8	266.675,1	146.952,5		-119.722,6
Dobânzi si alte plăți încasate	1411	125.961,2	171.746,6	258.673,98	86.927,4	
Dividende primite	1412	255.200,0	302.623,0	343.364,7	40.741,7	
Renta	1415	32.672,2	29.302,2	25.326,6		-3.975,5
Taxe si plăți administrative	1422	312.750,0	427.030,0	400.024,9		-27.005,07

Comercializarea mărfurilor si serviciilor de către instituțiile bugetare	1423	829.954,6	871.428,4	946.962,2	75.533,8	
Amenzi si sancțiuni contravenționale	1431	90.600,0	95.450,0	97.905,6	2.455,6	
Amenzi pentru încălcarea traficului rutier	1432	85.000,0	120.050,0	145.311,08	25.261,08	
Amenzi aplicate de organele de control	1433	93.650,0	62.480,0	97.319,6	34.839,57	
Amenzi aplicate de alte organe de stat	1434	37.150,0	28.420,0	41.136,09	12.716,09	
Donații voluntare pentru cheltuieli curente	1441	3.747,5	266.718,85	317.003,1	50.284,3	
Alte venituri	1451	195.835,1	353.668,7	326.334,4		-27.334,3
Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat si instituțiile bugetelor locale de nivelul 2	1913	6.000,0	9.929,6	5.032,9		-4.896,7
Transferuri primite între instituțiile bugetului de stat si instituțiile bugetelor locale de nivelul 1	1914	10.982,8	6.482,8	1.381,3		-5.101,45

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022.

Anexa nr. 11

Informația cu privire la tipurile de venituri calculate de către alte instituții și administrate de către SFS

Administrator de venituri	Instituția responsabilă de calculare	Tipul de venit	Cod ECO	Suma (mii lei)
SFS	Ministerul Mediului	Taxa pentru efectuarea expertizei ecologice	114424	189,62
SFS	Inspekția de Stat în Construcții	Taxa de la investitori sau proprietarii construcțiilor pentru elaborarea documentelor normative în construcție	114425	8.129,47
SFS	Mai multe instituții	Taxa de licență/autorizație pentru anumite genuri de activitate încasată în bugetul de stat	114521	51.712,62
SFS	Autorități/instituții publice la autogestiune	Mijloace încasate din depășirea veniturilor asupra cheltuielilor pe autorități/instituții publice la autogestiune	141241	9.285,56
SFS	Ministerul Mediului	Arenda terenurilor fondului forestier, încasată în bugetul de stat	141534	4.485,65
SFS	IP Agenția de Guvernare Electronică	Taxele percepute de la participanții privați pentru schimbul de date prin platforma interoperabilitate	142219	5.157,47
SFS	Mai multe instituții	Taxa de stat	142220	332.922,93
		Total	x	411.883,31
IB	Fondul de susținere a populației, Agenția Națională Asistență Socială	Plata lunară pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă	142241	6.560,73
IB	ANRECI	Taxa de portabilitate a numerelor	142392	19.864,07

IB	MMPS - ANAS Fondul de susținere a populației	Taxa aeroportuară	142393	99.330,72
		Total	x	125.755,52
		TOTAL GENERAL	x	537.638,83

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022. Ordinul MF nr.153 din 27.12.2021 „Cu privire la modul de achitare și evidență a plăților la bugetul public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor în anul 2022”.

Anexa nr. 12

**Informații privind suma cotizațiilor achitate din bugetul de stat în organizațiile internaționale de către Ministerul
Finanțelor și alte autorități bugetare**

(mii lei)

Denumirea autorității bugetare	Cod	Aprobat	Precizat	Executat	Devieri executat față de precizat	Ponderea, %
1	2	3	4	5	6=5-4	7
Curtea Constituțională	103	27,6	27,6	19,7	-7,9	0,0
Curtea de Conturi	104		61,0	46,7	-14,3	0,1
Cancelaria de Stat	201		74,0		-74,0	0,0
Ministerul Finanțelor	203	1.477,8	1.212,0	1.211,0	-1,0	1,4
Ministerul Justiției	204	75,0	59,8	54,7	-5,1	0,1
Ministerul Afacerilor Interne	205	1.018,5	799,5	792,4	-7,1	0,9
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	206	17,9	34,1	8,1	-26,0	0,0
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	223	1.260,6	1.186,8	1.036,6	-150,2	1,2
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	224	219,0	212,0	208,0	-4,0	0,2
Ministerul Mediului	225	450,0	1.272,2	969,1	-303,1	1,2
Ministerul Educației și Cercetării	226	28.417,9	24.184,4	23.421,8	-762,6	28,0
Ministerul Culturii	227	740,0	37,9	37,3	-0,5	0,0
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	228	15,0	15,0	11,5	-3,5	0,0
Ministerul Sănătății	229	173,1	109,2	96,9	-12,3	0,1
Agenția Relații Funciare și Cadastru	242	150,0	148,0	16,2	-131,8	0,0
Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	248	130,0	130,0		-130,0	0,0
Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	250	10,0	420,0	417,1	-2,9	0,5
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	252	240,0	186,1		-186,1	0,0

Agencia Naționala pentru Siguranța Alimentelor	275	550,0	410,5	410,5	0,0	0,5
Agencia Naționala Antidoping	277	261,7	270,7	268,3	-2,4	0,3
Oficiul Avocatului Poporului	401	256,4	249,9	249,9	0,0	0,3
Comisia Electorala Centrala	402	82,8	92,2	28,4	-63,8	0,0
Consiliul Audiovizualului	404	80,3	77,3	73,4	-3,9	0,1
Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității	409	20,3			0,0	0,0
Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor	411	79,7	84,1	84,0	-0,1	0,1
Academia de Științe a Moldovei	501	49,0	49,0	48,6	-0,4	0,1
Acțiuni generale	799	62.401,0	62.401,0	54.075,6	-8.325,4	64,7
Total cotizații în organizațiile internaționale		98.203,6	93.804,2	83 598	-10.218,3	100,0
Devieri dintre prevederile Legii bugetului de stat și planul aprobat/precizat		35.802,6	31.403,2	29.510,3	-1.892,9	35,3

Sursă: Date generalizate de echipa de audit conform Raportului privind executarea bugetului de stat pentru anul 2022.

Anexa nr. 13

Evidența datoriilor și cotizațiilor de membru față de organizațiile internaționale/regionale aprobate și executate în anul 2022

	datorie	Denumirea organizației	Datoriile			Aprobat 2022 (HG nr. 17/2022)			Transferuri 2022 (executat)	
			la 31.12.2022							
			Val.	Suma în valută	Suma în lei	Val.	Suma în valută	Suma în lei	Suma în valută	Suma în lei
Organizații Parlamentare										
1	Dator.	Adunarea Interparlamentară CSI	USD	254400 USD+ 603800 RUB	5.034.803	USD	226.133	4.224.517	226.133	4.062.434
2		Adunarea Parlamentară a Cooperări Economice în Bazinul Mării Negre (PABSEC)	EUR			EUR	64.107	1.410.354	64.107	1.309.161
3		Uniunea Interparlamentară	CHF			CHF	13.970	298.176	11.000	216.940
4		Adunarea Parlamentară a OSCE	EUR			EUR	12.500	265.995	2.047	40.844
5		Adunarea Parlamentară a Francofoniei	EUR			EUR	4.780	105.160	4.299	86.590
SUBTOTAL 1					5.034.803			6.068.046		5.715.969
Organizații Internaționale										
6		Consiliul Europei (contribuțiile voluntare)	EUR			EUR	381.352	9.389.744	405.385	8.131.278
7		Cooperarea Economică în Bazinul Mării Negre (OCEMN)	EUR			EUR	61.813	1.359.890	61.090	1.227.430

8		ONU (inclusiv contribuțiile voluntare)	USD			USD	250.870	4.708.830	239.850	4.235.718
9		Programul Națiunilor Unite de Dezvoltare (UNDP)	USD			USD	138.538	2.600.358	138.538	2.542.934
10		UNESCO	USD			USD	16.356	424.702	16.507	314.132
			EUR			EUR	5.350		0	0
11		ONU pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO)	EUR			EUR	6.750	148.532	3.546	71.719
12		Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE)	EUR			EUR	69.750	1.534.500	67.152	1.361.576
13		Curtea de Conciliere și Arbitraj OSCE	CHF			CHF	150	3.192	93	1.870
14		Grupul Consultativ Comun (Tratatul FACE)	EUR			EUR	1.350	29.700	1.562	24.190
15	Graf.	Organizația Internațională a Muncii (ILO)	CHF	272.934	5.649.434	CHF	147.137	3.131.017	147.137	2.848.246
16		Organizația Mondială a Comerțului (OMC)	CHF			CHF	37.145	790.431	37.238	770.197
17		Organizația Mondială a Sănătății (OMS)	USD			USD	14.350	269.350	14.350	278.858
18		Organizația Mondială a Turismului (WTO)	EUR			EUR	33.419	735.378	33.419	673.119
19		ONU pentru Alimentație și Agricultură (FAO)	USD			USD	8.121	276.665	8.121	146.068
			EUR			EUR	5.647		5.646	115.254
20		Organizația Internațională a Viei și Vinului	EUR			EUR	25.900	569.800	24.840	500.899
21		Organizația Mondială p/u Sănătatea Animalelor (OIE) „Epizootii”	EUR			EUR	26.769	588.918	26.769	514.064
22		Organizația Internațională a Zahărului (OIZ)	GBP			GBP	5.544	143.590	5.544	131.835
23		Conferința privind Regimul Navigat pe Dunăre (Comisia Dunării)	EUR			EUR	149.270	3.283.940	149.270	3.047.347
24		Tribunal Internațional pentru Dreptul Mării (ITLOS)	EUR			EUR	1.130	24.858	1.123	21.182
25		Autoritatea Internațională pentru Fundul Mării (ISA)	USD			USD	369	6.920	1.200	23.178
26		Organizația Internațională de Standardizare (ISO)	CHF			CHF	9.350	198.964	9.350	182.481
27		Comitetul European de Standardizare (CEN)	EUR			EUR	12.900	283.800	13.415	271.321
28		Convenția Metrului (BIPM)	EUR			EUR	12.605	277.310	12.605	257.295
29		Organizația Internațională a Francofoniei	EUR			EUR	42.900	943.800	40.184	804.753
30		INTOSAI	EUR			EUR	494	10.868	494	9.462
31		EUROSAI	EUR			EUR	468	10.296	468	8.964
32		Organizația Internațională a Aviației Civile (ICAO)	USD			USD	21.465	1.019.508	21.200	409.512
			CAD			CAD	39.170		41.152	581.860
33		ICAO PKD	USD			USD	24.857	466.562	24.857	456.239
34		Agenția Internațională pentru Energia Atomică (IAEA)	USD			USD	1.602	440.920	1.602	30.468
			EUR			EUR	18.675		18.675	379.166

35		Organizația privind Interzicerea Armelor Chimice (OPCW)	EUR		EUR	2.031	44.682	3.452	66.291
36		Comisia Preparatorie pentru Organizația Tratatului privind Interzicerea totală a testelor nucleare (CTBTO)	EUR		EUR	2.250	97.364	1.595	31.864
			USD		USD	2.550		1.858	34.286
37		Institutul Unit de Cercetări Nucleare (Dubna)	USD		USD	197.800	3.712.706	185.500	3.574.400
38		INTERPOL	EUR		EUR	24.071	529.562	24.071	490.553
39		Inițiativa Central Europeană (CEI)	EUR		EUR	9.830	216.260	9.830	188.772
40		TRACECA	EUR		EUR	60.000	1.320.000	60.000	1.220.340
41		Organizația pentru Democrație și Dezvoltare Economică GUAM (ODDE-GUAM)	USD		USD	71.000	1.332.670	71.000	1.352.912
42		Organizația Maritimă Internațională (IMO)	GBP		GBP	13.000	336.700	21.478	508.861
43		Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)	CHF		CHF	1.661	35.345	1.661	32.830
44		Organizația Internațională de Metrologie Legală (OIML)	EUR		EUR	1.400	30.800	1.420	27.269
45		Uniunea Poștală Universală (UPU)	CHF		CHF	48.980	1.077.560	43.500	870.900
46		Fondul Internațional pentru Dezvoltarea Agriculturii (IFAD)	USD		USD	30.000	563.100	30.000	579.498
47		Acordul Central European de comerț liber din 2006 (CEFTA)	EUR		EUR	49.198	1.082.353	49.198	926.548
48		Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor (UIT)	CHF		CHF	79.500	1.691.728	79.500	1.599.635
49		Uniunea Europeană de Radioteleviziune (UERT)	CHF		CHF	58.844	1.252.177	58.844	1.165.551
50		Inițiativa Regională Anticorupție (RAI)	EUR		EUR	24.000	528.000	24.000	487.282
51		Rețea de Sănătate în Europa de Sud-Est (SEEHN)	EUR		EUR	10.000	220.000	10.000	192.037
52		Consiliul Euro-Asiatic de Standardizare (EASC)	USD		USD	14.000	262.849	14.000	257.729
53		Comunitatea Energetică a Europei de Sud-Est (CE)	EUR		EUR	4.762	104.764	4.959	99.998
54		Agenția Internațională p/u Energia Regenerabilă (IRENA)	USD		USD	1.282	24.063	571	10.466
55		Curtea Penală Internațională (CPI)	EUR		EUR	10.200	224.400	14.522	289.564
56		Conferința Cartei Energetice	EUR		EUR	370	8.140	508	9.567
57		Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie	CHF		CHF	1.000	21.280	1.000	19.696
58		Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică (CENELEC)	EUR		EUR	12.900	283.800	13.415	271.321

59		Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI)	EUR			EUR	4.000	88.000	4.000	80.368
60		Comisia Electrotehnică Internațională (IEC)	CHF			CHF	22.300	474.535	22.300	440.760
61		Conferința de la Haga privind Dreptul Internațional Privat (HCCH)	EUR			EUR	7.150	157.310	6.609	133.086
62		Organizația Colaborării Cailor Ferate (OSJD)	CHF			CHF	113.000	2.404.595	109.022	2.153.677
SUBTOTAL 2					5.649.434			50.726.335		47.488.676
Organizații CSI										
67		Comitetul Executiv CSI (bugetul unic al CSI)	RUB	4.079.100	1.087.896	RUB	4.079.100	1.162.136	-	Restricții
68		Comitetul de Statistică CSI (bugetul unic al CSI)	RUB	831.700	221.814	RUB	831.700	236.951	-	Restricții
69		Biroul de Combateră a Criminalității CSI (bugetul unic al CSI)	RUB	824.800	219.974	RUB	824.800	234.986	-	Restricții
70		Centrul Antiteroristic CSI (bugetul unic al CSI)	RUB	947.000	252.565	RUB	947.000	269.800	-	Restricții
71		Consiliul șefilor de state, șefilor de guverne, miniștrilor afacerilor externe, Consiliul Economic CSI (bugetul unic al CSI)	RUB	665.100	177.382	RUB	665.100	189.487	-	Restricții
72		Consiliul Coordonator al Procurorilor Generali al CSI (bugetul unic al CSI)	RUB	102.700	27.390	RUB	102.700	29.259	-	Restricții
73		Reprezentanța din RM a Teleradiocompaniei Interstatale "MIR"	MDL			MDL	3.484.000	3.484.000	Suspenda rea finanțării	871.000
SUBTOTAL 3					1.987.022		la Buget CSI: 7450,4 mii RUB	5.606.619		871.000
TOTAL					12.671.258			62.401.000	86,7%	54.075.645

Sursă: Informație prezentată de către MF.

Sinteza executării transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat către bugetele locale în anul 2022

(mil. lei)

Transferuri	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat		Executat în 2021	Executat în 2022 față de anul 2021	
				(+/-)	(%)		(+/-)	(%)
1	2	3	4	5=4-3	6=4/3*100	7	8=4-7	9=4/7*100
Total general, inclusiv pentru:	12 820,1	14 683,9	14 213,1	-470,8	96,8	11.858,1	1.087,7	119,9
Învățământul general	10 653,3	12 210,8	11 882,2	-328,6	97,3	9.857,5	715,8	120,5
Procurarea utilajului școlar și mobilierului școlar și dotarea laboratoarelor în cadrul PRIM	0,0	0,0	0,0	0,0	-	27,2	-27,2	-
Școli sportive	268,6	304,5	295,7	-8,8	97,1	236,6	25,8	125,0
Asistența socială	363,9	461,7	379,7	-82,0	82,2	251,8	50,9	150,8
Compensarea scutirilor de la plata impozitului funciar al deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Râbnița-Tiraspol	0,6	0,6	0,6	0,0	100,0	0,6	0,0	100,0
Cheltuieli capitale	0,0	0,0	0,0	0,0	-	400,0	-400,0	-
Infrastructura drumurilor publice locale	1 414,6	1 414,6	1 379,5	-35,1	97,5	944,9	-43,7	146,0
Pentru pachetul minim de servicii	119,0	184,1	168,2	-15,9	91,4	139,4	57,2	120,7
Consolidarea sistemului de protecție socială cu suportul UNICEF	0,0	105,6	105,6	0,0	100,0	-	-105,6	-
Indemnizații pentru asistenții sociali cu suportul UNHCR	0,0	2,0	1,6	-0,4	80,0	-	-1,6	-

Sursă: Date generalizate de echipa de audit din Rapoartele MF privind executarea bugetului de stat pe anii 2021-2022.

Implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârile anterioare ale Curții de Conturi (Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 30 mai 2022 „Cu privire la Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2021”)

Recomandarea	Măsurile întreprinse	Statutul implementării recomandării		
		realizat	parțial realizat	nerealizat
Conform Hotărârii Curții de Conturi				
2.3.1. elaborarea de către Ministerul Educației și Cercetării a metodologiei de calcul pentru transferurile cu destinație specială la finanțarea instituțiilor de învățământ (instituții preșcolare, licee-internat cu profil sportiv, școli de tip internat,	Ministerul Educației și Cercetării informează că este în proces de examinare a subiectului dat. Instituțiile de învățământ preșcolar, liceele-internat cu profil sportiv, școlile de tip internat, instituțiile extrașcolare etc. sunt foarte diferite ca tip de organizare și, respectiv, pe tipuri de cheltuieli. Astfel, se necesită mai mult timp pentru analize în vederea identificării metodologiei de finanțare pentru aceste instituții.			v

instituții extrașcolare etc.), precum și completarea/modificarea cadrului normativ cu referire la determinarea transferurilor destinate școlilor primare, gimnaziilor și liceelor;	De asemenea, menționăm, că această acțiune se regăsește în Planul de acțiuni al Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2023.			
2.3.2. elaborarea și dezvoltarea cadrului normativ de reglementare a activității instituțiilor publice, inclusiv cu determinarea/stabilirea unor principii clare și unice în vederea acordării granturilor și subvențiilor de la bugetul de stat, și după caz, a modului de virare a unei părți de venituri către acesta;	Potrivit Deciziei Prim-Ministrului nr.4 din 14.01.2022, a fost creat Grupul de lucru interinstituțional responsabil de modificarea cadrului normativ aferent instituțiilor publice. Astfel, entitățile urmau să prezinte Grupului de lucru creat, în termen de 3 luni propuneri de ajustare/reglementare a modalității de constituire, funcționare și încetare a activității instituțiilor publice. Totodată, prin scrisoarea Ministerului Finanțelor nr.18/2-03/13-209 din 14.02.2022, ca urmare a solicitării Cancelariei de Stat, a fost expusă informația cu privire la analiza instituțiilor publice în care Ministerul Finanțelor are calitatea de fondator. Pe parcursul lunii iunie a fost organizată o ședință în cadrul Grupului de lucru interinstituțional unde s-a discutat propunerea solicitării unui expert internațional întru elaborarea proiectului de lege privind instituțiile publice. Astfel, Ministerul Finanțelor a prezentat Cancelariei de Stat propuneri la termenii de referință privind evaluarea sistemului instituțional actual de constituire, funcționare și încetare a activității instituțiilor publice finanțate exclusiv sau parțial de la bugetul de stat sau din surse proprii (autofinanțare/ autogestiune). La data de 23.09.2022, în cadrul Ministerului Finanțelor a avut loc ședința cu Expertul, unde s-a discutat elaborarea unui plan de realizare a activității, cu prezentarea ulterioară a următoarelor informații: - Lista instituțiilor publice bugetare care sunt finanțate exclusiv de la bugetele componente ale bugetului public național; - Lista instituțiilor publice la autogestiune care desfășoară activitate necomercială (nonprofit) și activează în baza principiilor de autogestiune și nu primesc mijloace financiare de la bugetul public național (cele care primesc sunt deja specificate în Anexa nr.8 la Legea bugetului de stat pentru anul 2022).		v	
2.3.3. monitorizarea și responsabilizarea autorităților publice centrale în vederea întreprinderii măsurilor pentru diminuarea creanțelor și datoriilor;	Inspekția Financiară asigură inspectarea autorităților/instituțiilor bugetare pe aspectul formării creanțelor și corectitudinii determinării creanțelor cu termen expirat, cauzele și măsurile întreprinse întru lichidarea acestora. Datoriile autorităților publice centrale la situația din 31.12.2021 s-au majorat față de situația din 31.12.2020 din cauza majorării salariilor, tarifelor la resursele energetice și alte servicii. Datoriile curente se achită în luna următoare conform termenelor de achitare, prevederilor contractuale.		v	

	Totodată, Ministerul Finanțelor lunar recepționează și generalizează informația privind datoriile cu termen de achitare expirat (arierate) ale bugetului de stat, după care aceasta se publică pe pagina oficială web a ministerului. Informația respectivă este transmisă și Inspecției Financiare pentru verificarea corectitudinii determinării arieratelor și după necesitate, aplicarea sancțiunilor conform Codului Contravențional.			
2.4. Cancelariei de Stat, pentru informare și luare de atitudine referitor la capacitățile reduse ale autorităților publice centrale ce țin de procesele de elaborare, gestionare și raportare a proiectelor investiționale, cu examinarea oportunităților/posibilităților de dezvoltare ale acestora;	Scrisoarea CS nr.20-06-3135 din 23.03.2023. În exercițiul de elaborare a proiectului de hotărâre cu privire la comanda de stat privind dezvoltarea profesională a funcționarilor publici în anul 2023, Cancelaria de Stat a solicitat prin scrisoarea nr. 1823-12201 din 15 decembrie 2022, examinarea recomandării auditorilor de către Institutul de Administrație Publică în cadrul Universității de Stat din Moldova. Astfel, deși Institutul de Administrație Publică a fost deschis privind susținerea inițiativei, însă din cauza insuficienței resurselor financiare alocate, tematica respectivă nu a fost inclusă în comanda de stat. Menționăm că în ultimii 3 ani, alocațiile financiare pentru dezvoltarea profesională a personalului din autoritățile publice în cadrul comenzii de stat nu au fost majorate și au constituit suma de 1031,2 mii lei pentru fiecare an. În subsidiar, menționăm că cursurile de instruire pot fi organizate la solicitarea autorităților publice. În acest sens, art. 37 din Legea nr. 158/2008 prevede că autoritățile publice au obligația de a prevedea în bugetul anual propriu mijloace pentru finanțarea procesului de dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici, în mărime de cel puțin 2% din fondul de salarizare. Prin urmare, reiterăm că profesionalizarea resurselor umane din administrația publică conform priorităților instituționale și atribuțiilor specifice acestora, este un obiectiv prioritar stabilit în Strategia de reformă a Administrației Publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126 din 15.03.2023.			v
Ministerului Finanțelor, pentru examinare conform competențelor și, de comun cu instituțiile subordonate, pentru asigurarea implementării recomandărilor cuprinse în Raportul de audit anexat la Hotărâre.				
Examinarea oportunităților de dezvoltare continuă și durabilă prin prisma elaborării noii strategii pe termen mediu în domeniul managementului finanțelor publice, inclusiv cu determinarea necesităților de implementare a sistemului de evidență pe baza de angajamente în sectorul public.	Scrisoarea MF nr.05-10/21/379 din 17.03.2023. Ministerul Finanțelor, potrivit art.20, alin.(1), lit. I) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, are competența și responsabilitatea de bază de a elabora și aproba cadrul metodologic necesar pentru implementarea Legii nr.181/2014 și altor acte normative în domeniul finanțelor publice. În conformitate cu prevederile articolului 63 din Legea nr.181/2014, încasările bugetelor componente ale bugetului public național și plățile bugetului de stat și ale bugetelor locale se efectuează prin sistemul trezorerial conform metodei de casă. Pentru implementarea acestei prevederi, Ministerul Finanțelor a aprobat:		Implimentare treptată	

	- Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, aprobate prin Ordinul MF nr.216/2015, în care se specifică că planul de conturi contabile în sistemul bugetar este integrat cu clasificția bugetară economică și se utilizează pentru evidența executării de casă a bugetului public național (metoda de casă), precum și pentru evidența contabilă a veniturilor și cheltuielilor efective ale autorităților/instituțiilor bugetare, a activelor financiare și nefinanciare, a datoriilor și rezultatelor (metoda de angajamente) (pct.2.1), și,- Normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor, aprobate prin Ordinul MF nr.215/2015, care reglementează executarea de casă a încasărilor bugetelor componente ale bugetului public național și a plăților bugetului de stat și ale bugetelor locale, în baza clasificției bugetare și a planului de conturi contabile. În continuare, Ministerul Finanțelor își menține intenția de evidență prin metoda de casă a executării procesului bugetar, prin aprobarea Conceptului și Planului de acțiuni pentru elaborarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (SNCSP) (Ordinul MF nr.159/2016). SNCSP vor fi bazate pe metoda de angajamente modificată, cu excepția recunoașterii unor venituri și cheltuieli - care se vor menține pe baza contabilității de casă, așa ca: - veniturile fiscale și vamale ale bugetului; - contribuțiile de asigurări sociale de stat și primele de asigurări obligatorii de asistență medicală; - transferurile inter bugetare. În consecință, prin prisma cadrului regulator enumerat, se demonstrează conformarea la dispozițiile legale și normative ce țin de modul de evidență contabilă a bugetului public național. Suplimentar, se comunică că, recunoașterea elementelor contabile respective în baza contabilității de casă este cea mai rațională modalitate de a măsura aceste operațiuni economice pe termen mediu. Urmare, se menționează că, în Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.71/2023, sunt incluse măsurile prioritare de elaborare a Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public până în 2030.			
Reglementarea exhaustivă și uniformizarea, pentru administratorii de venituri, a modalității și formatului de raportare către MF a restanțelor față de BS.	Prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 122 din 19.12.2022 cu privire la modificarea și completarea Ordinului ministrului finanțelor nr.215/2015 (publicat în Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 456-459 art.1499 din 30.12.2022) a fost aprobat formatul unic privind	v		

	modalitatea de raportare de către administratorii de venituri a restanțelor față de bugetul de stat.			
Dezvoltarea normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar aprobat prin Ordinul MF nr.216 din 28.12.2015, la poziția „Creanțe ale contribuabililor”.	Prin Ordinul ministrului finanțelor nr.116 din 12.12.2022 cu privire la modificarea și completarea Ordinului ministrului finanțelor nr.216/2015 (publicat în Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 456-459 art.1497 din 30.12.2022), au fost aprobate prevederi suplimentare aferente descrierii creanțelor ale contribuabililor (sub contul de nivelul II 811420 „Creanțe ale contribuabililor”).	v		
Monitorizarea asigurării de către SV a procesului de calculare a majorărilor de întârziere la plățile de bază și asigurarea plenitudinii raportării către MF a datoriilor agenților economici și ale persoanelor fizice.	Serviciul Vamal, prin circulara nr. 790-C din 05.12.2022 (se anexează, 1 filă), a dispus birourilor vamale calcularea majorării de întârziere pentru datoriile înregistrate la data de 30.11.2022 în sistemul informațional al SV. Informația privind restanțele față de Bugetul Public Național la plăți de bază se elaborează și se prezintă conform Formei FI-029, în conformitate cu prevederile Normelor metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național și a mijloacelor extrabugetare prin Contul Unic Trezoreria al Ministerului Finanțelor, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 215 din 28.12.2015. Se examinează modalitatea de calcul a penalităților, reieșind din reglementările stabilite în Codul Vamal nr. 95/2021 și Regulamentul de punere în aplicare a Codului Vamal nr. 95/2021.		v	
Monitorizarea instituirii de către SFS a unor mecanisme de conlucrare între instituțiile statului privind calcularea și raportarea taxelor, amenzilor, altor plăți la buget, a căror administrare este pusă în seama organelor fiscale.	Sunt în proces de inventariere codurile economice a veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat a căror administrare este dificilă de asigurat în lipsa normelor ce stabilesc modul de calculare și declarare a acestor plăți și urmează a fi remise Ministerului Finanțelor. Serviciul Fiscal de Stat a inițiat procedura de ajustare cu Agenția de Guvernare Electronică, privind consumul de date de la Agenția Servicii Publice a Anexei Tehnice aferent Legal Entity (persoane juridice) privind completarea cu următoarele categorii de date: starea actuală a persoanei juridice (data înregistrării/suspendării/insolvenței); cauza lichidării/starea precedentă; numărul și data cererii/numărul și data hotărârii; rolul administratorului în organizație; tipul obiectului. În aceeași ordine de idei, s-a inițiat procedura de actualizare a Anexei Tehnice aferent Physical Person (persoane fizice) privind completarea cu următoarele categorii de date: indică dacă idnp-ul este permanent; clasificatorul CF; codul țării/locul/raionul nașterii/cetățenia/naționalitatea sau apartenența etnică a unei persoane; date cu privire la actul de identitate; datele privind organizațiile în care persoana fizică figurează în calitate de conducător sau fondator/numele deținut anterior; data expirării documentului/organul emitent/statul documentului etc. După semnarea anexelor tehnice menționate la pct. 5.2. din plan va fi inițiată procedura de ajustare a web serviciilor.			v

Stabilirea unor mecanisme eficiente de examinare a estimărilor pentru cheltuielile de personal de către autoritățile/instituțiile bugetare, în vederea excluderii aprobării fondurilor centralizate cu ulterioare redistribuiri.	În scopul neadmiterii majorării ponderii cheltuielilor de personal în produsul intern brut, se efectuează monitorizarea lunară a volumului cheltuielilor de personal executate la nivelul agregat al bugetului public național, inclusiv pe bugete, accentul fiind pus pe analiza primordială a respectării țintei stabilite de comun acord. Direcția Politici Salariale efectuează lunar monitorizarea și analiza cheltuielilor de personal la nivel de activitate (P3). Conform subpct. 19.2 al pct. 19 din Circulara Bugetară nr. din 06/2-07-18 23.08.2021 „Privind elaborarea proiectelor bugetelor locale pentru anul 2022” (copia se anexează, 20 file), se menționează că, la estimarea cheltuielilor de personal per ansamblu, autoritățile publice locale se vor conduce de limitele calculate de Ministerul Finanțelor pentru instituțiile de învățământ finanțate prin transferuri cu destinație specială, prezentate în Anexa nr. 2 la circulară menționată. Totodată, conform subpct. 9.2 al pct. 9 din Circulara Bugetară nr. 06/1-17/41 din 26.08.2021 „Privind elaborarea și definitivarea Cadrului Bugetar pe termen mediu 2022-2024” (copia se anexează, 14 file), se menționează că la estimarea cheltuielilor de personal, autoritățile publice centrale se vor conduce de limitele stabilite de Ministerul Finanțelor, prezentate în Anexa nr. 5 la circulară menționată. Anual, în conformitate cu calendarul bugetar, Ministerul Finanțelor emite circulare cu privire la elaborarea și prezentarea propunerilor la proiectul Bugetului de Stat pe anul bugetar următor. Circularele bugetare se remit în adresa autorităților publice centrale, cu scopul de a le îndruma în procesul de elaborare a propunerilor la proiectul bugetului de stat și pot fi consultate la următorul link: https://mf.lov.md/ro/bunet/circulara-bugetar%C4%83. Prin avizele formulate la demersurile expediate de către autorități, Ministerul Finanțelor atenționează asupra necesității utilizării în mod econom și eficient a resurselor bugetare, strict potrivit priorităților stabilite, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.	v		
Reglementarea modului de ținere a Registrului debitorilor și modului de evidență a executării sancțiunilor și amenzilor (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021).	Scrisoarea MF nr.05-10/21/379 din 17.03.2023. A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.517 /2022 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și a Regulamentului cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în vigoare din 26.09.2022, publicată în Monitorul Oficial al RM nr. 267-273 art. 663 din 26.08.2022).	v		

Asigurarea funcționalității grupului de lucru pentru investiții capitale, în vederea respectării procesului de includere și monitorizare a obiectelor de investiții capitale (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021).	Scrisoarea MF nr.05-10/21/379 din 17.03.2023. Hotărârea Guvernului nr.684/2022 „Cu privire la proiectele de investiții capitale publice” a fost aprobată la 29.09.2022 și a intrat în vigoare la 21.10.2022 (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 326-333 art. 787 din 21.10.2022). Prin Hotărârea Guvernului nr.684/2022 a fost aprobat Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice. În vederea detalierii prevederilor Hotărârii Guvernului nr.684/2022 , Ministerul Finanțelor, în comun cu experții UE, a demarat elaborarea Instrucțiunii privind proiectele de investiții capitale publice. După aprobarea Instrucțiunii și informarea autorităților bugetare referitor la modificările operate în procesul de gestionare a proiectelor de investiții capitale publice, Ministerul Finanțelor va aproba componența Grupului de lucru pentru investiții capitale publice. Notă: La data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr.684/2022 a fost abrogată Hotărârea Guvernului nr.1029/2013.		v	
Asigurarea respectării prevederilor regulamentare privind procesul de examinare și de confirmare a eligibilității propunerilor de proiecte pentru investiții capitale, respectând principiile de priorizare și de conformitate ale acestora cu documentele de planificare strategică națională și sectorială (reiterată din Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 28 iunie 2021).	Scrisoarea MF nr.05-10/21/379 din 17.03.2023. Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.684/2022, prevede: - limitele de cheltuieli pentru investiții capitale publice în cadrul elaborării proiectelor Cadrului bugetar pe termen mediu/legii bugetului de stat se stabilesc de către Ministerul Finanțelor; - determinarea eligibilității proiectelor noi de investiții capitale publice pentru a fi incluse în proiectele Cadrului bugetar pe termen mediu/legii bugetului de stat se efectuează de către Grupul de lucru pentru investiții capitale publice al Ministerul Finanțelor; - selectarea proiectelor noi pentru a fi incluse în proiectul CBTM/legii bugetului de stat se efectuează de către Comitetul interministerial pentru planificarea strategică (CIPS). În vederea detalierii prevederilor Hotărârii Guvernului nr.684/2022, Ministerul Finanțelor, în comun cu experții UE, a demarat elaborarea Instrucțiunii privind proiectele de investiții capitale publice, care va fi finalizată în semestrul I al anului 2023.		v	

Lista acronimelor

Acronimul	Termenul abreviat
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AGE	Agenția de Guvernare Electronică
ANI	Autoritatea Națională de Integritate
ANRE	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a RM
ANTA	Agenția Națională Transport Auto
APC	Administrația publică centrală
APL	Administrația publică locală
APP	Agenția Proprietății Publice
ASD	Administrația de Stat a Drumurilor
ASP	Agenția Servicii Publice
AȘM	Academia de Științe a Moldovei
BASS	Bugetul asigurărilor sociale de stat
BL	Bugetul local
BNM	Banca Națională a Moldovei
BPN	Bugetul public național
BNS	Biroul Național de Statistică
BUAT	Bugetul unităților administrativ-teritoriale
BS	Bugetul de stat
CBTM	Cadrul bugetar pe termen mediu
CEC	Comisia Electorală Centrală
CEDO	Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CIM	Control intern managerial
CNA	Centrul Național Anticorupție
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
CNPF	Comisia Națională a Pieței Financiare
Cod ECO	Cod economic

CTIF	IP Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe
CSE	Comisia pentru Situații Excepționale a RM
CUT	Cont unic trezorerial
FAOAM	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
HG	Hotărâre de Guvern
HCC	Hotărârea Curții de Conturi
ICNUR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
IP	Instituția publică
IP STISC	Instituția Publică Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
ÎS	Întreprindere de Stat
MA	Ministerul Apărării
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
ME	Ministerul Economiei
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
MF	Ministerul Finanțelor
MJ	Ministerul Justiției
MM	Ministerul Mediului
MMPS	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
PIB	Produsul Intern Brut
PG	Procuratura Generală
PNUD	Proiectul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe acțiuni
SAI	Serviciul audit intern

SI	Sistem informațional
SIS	Serviciul de Informații și Securitate
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
SPPS	Serviciul de Protecție și Pază de Stat
SV	Serviciul Vamal
SRL	Societate cu răspundere limitată
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
TI	Tehnologii informaționale
TDS	Transferuri cu destinație specială
TS	Trezoreria de Stat
UAT	Unitățile administrativ-teritoriale
VMS	Valori mobiliare de stat